

SPRAWOZDANIE

Z WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA

ZA OKRES OD 1 STYCZNIA DO 31 GRUDNIA 2006 R.

INFORMACJA O WYKONANIU BUDŻETÓW

JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

TOM II

RADA MINISTRÓW

Warszawa

2007

Wprowadzenie	5
Dochody, wydatki, wynik i poziom zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego	9
Część I	
Zbiorcze wykonanie budżetów gmin	20
1. Dochody gmin	21
1.1. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe dla gmin	30
1.2. Dotacje celowe dla gmin	32
1.2.1. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone gminom z zakresu administracji rządowej	34
1.2.2. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych gmin	36
1.2.3. Pozostałe dotacje celowe	39
2. Wydatki gmin	40
3. Wynik budżetów gmin	48
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności gmin	51
5. Przychody i wydatki zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych gminnych jednostek budżetowych	52
5.1. Gminne zakłady budżetowe	54
5.2. Gospodarstwa pomocnicze gminnych jednostek budżetowych	54
6. Fundusze celowe gmin	55
6.1. Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	55
6.2. Gminny Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	56
6.3. Fundusz Socjalny Wsi	56
Część II	
Zbiorcze wykonanie budżetów powiatów	57
1. Dochody powiatów	57
1.1. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe powiatów.....	64

1.2.	Dotacje celowe dla powiatów	65
1.2.1.	Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiaty	66
1.2.2.	Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych powiatów	69
1.2.3.	Pozostałe dotacje celowe	71
2.	Wydatki powiatów	71
3.	Wynik budżetów powiatów	79
4.	Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności powiatów	81
5.	Przychody i wydatki zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych powiatowych jednostek budżetowych.....	82
5.1.	Zakłady budżetowe powiatów	83
5.2.	Gospodarstwa pomocnicze powiatowych jednostek budżetowych	83
6.	Fundusze celowe powiatów	84
6.1.	Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym ...	85
6.2.	Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	85

Część III

Zbiorcze wykonanie budżetów miast na prawach powiatu	86
1. Dochody miast na prawach powiatu	86
1.1. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe dla miast na prawach powiatu	95
1.2. Dotacje celowe dla miast na prawach powiatu	97
1.2.1. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej	98
1.2.2. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne	101
1.2.3. Pozostałe dotacje celowe	103
2. Wydatki miast na prawach powiatu	104
3. Wynik budżetów miast na prawach powiatu	112
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności miast na prawach powiatu	114
5. Przychody i wydatki zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu	116
5.1. Zakłady budżetowe miast na prawach powiatu	117
5.2. Gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu	117

6.	Fundusze celowe miast na prawach powiatu	118
6.1.	Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	119
6.2.	Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	119
6.3.	Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	119

Część IV

Zbiorcze wykonanie budżetów województw	120	
1. Dochody województw	120	
1.1.	Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe województw	126
1.2.	Dotacje celowe dla województw	127
1.2.1.	Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej	128
1.2.2.	Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań własnych	130
1.2.3.	Pozostałe dotacje celowe	134
2. Wydatki województw	134	
3. Wynik budżetów województw	141	
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności województw	142	
5. Przychody i wydatki zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych wojewódzkich jednostek budżetowych	143	
5.1.	Zakłady budżetowe województw	144
5.2.	Gospodarstwa pomocnicze wojewódzkich jednostek budżetowych.....	144
6. Fundusze celowe województw	144	
6.1.	Terenowy Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	145
6.2.	Wojewódzki Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	145

Część V

Rachunek dochodów własnych samorządowych jednostek budżetowych	146	
1.	Rachunek dochodów własnych gminnych jednostek budżetowych	146
2.	Rachunek dochodów własnych powiatowych jednostek budżetowych	146
3.	Rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu	147
4.	Rachunek dochodów własnych wojewódzkich jednostek budżetowych ...	147

Część VI

Zbiorcze informacje dotyczące środków na realizację projektów i programów realizowanych z udziałem środków z Unii Europejskiej i innych środków zagranicznych.....	149
---	------------

Część VII

Zbiorcze wykonanie budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego	154
--	------------

Spis tablic	
--------------------------	--

Wprowadzenie

Podstawę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w roku 2006 stanowiły:

- ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 203, poz. 1966 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, której przepisy obowiązują od 1 stycznia 2006 r. dokonała również nowelizacji ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Istotą tej nowelizacji było wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego decyduje o przeznaczeniu dotacji, otrzymanych z budżetu państwa na podstawie odrębnych przepisów, stanowiących zwrot poniesionych wydatków na realizację zadań określonych w tych przepisach oraz dotacji z tytułu rekompensaty utraconych dochodów własnych.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego określa:

- źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego oraz zasady ustalania i gromadzenia tych dochodów,
- zasady ustalania i przekazywania subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

Istotnym źródłem dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego są udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

Wielkość udziału we wpływach z PIT w latach 2005 - 2006 przedstawia poniższe zestawienie:

	2005	2006
Gminy	35,61%	35,95%
Powiaty	10,25%	10,25%
Województwa	1,60%	1,60%
RAZEM	47,46%	47,80%

Wskaźnik udziałów gmin we wpływach z PIT w 2006 r., określony w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wynosi 39,34%, z zastrzeżeniem art. 89 ustawy. Zgodnie z regulacją art. 89, udział gmin we wpływach z PIT zmniejsza się o liczbę punktów procentowych odpowiadających iloczynowi 3,81 punktu procentowego i wskaźnika obliczonego łącznie dla całego kraju. Wskaźnik ten ustala się dzieląc liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r. do domów pomocy społecznej, według stanu na dzień 30 czerwca roku bazowego, przez liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r., według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

Ponieważ dla 2006 r. wskaźnik, o którym mowa wyżej, wyniósł 0,89 - wielkość udziału gmin we wpływach z PIT w 2006 r. wyniosła 35,95%.

Wskaźnik udziału we wpływach z CIT w 2006 r., w porównaniu do wskaźnika obowiązującego w roku 2005, nie uległ zmianie i przedstawia się następująco:

Gminy	6,71%
Powiaty	1,40%
Województwa	15,90%
RAZEM	24,01%

Subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego składa się z części wyrównawczej, równoważącej (gminy i powiaty), regionalnej (województwa) i oświatowej.

Podział środków części wyrównawczej subwencji ogólnej na poszczególne jednostki samorządu terytorialnego w roku 2006, analogicznie jak w roku 2005, został dokonany w oparciu o zasady określone w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

W roku 2006, podstawą podziału kwoty części równoważącej oraz kwoty 30% części regionalnej subwencji ogólnej, były regulacje zawarte, odpowiednio, w:

- rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 września 2005 r. w sprawie podziału części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin na rok 2006 (Dz.U. Nr 194, poz. 1621),
- rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 września 2005 r. w sprawie podziału części równoważącej subwencji ogólnej dla powiatów na rok 2006 (Dz.U. Nr 194, poz. 1622),
- rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 września 2005 r. w sprawie podziału części regionalnej subwencji ogólnej dla województw na rok 2006 (Dz.U. Nr 194, poz. 1623).

Zasady podziału kwoty 70% części regionalnej subwencji ogólnej dla województw określone są w przepisach ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Na mocy ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz.U. Nr 188, poz. 1840 z późn. zm.), w 2005 r. i 2006 r. gminy i miasta na prawach powiatu, otrzymały część rekompensującą subwencji ogólnej, przeznaczoną na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych. W 2006 r. część rekompensującą subwencji ogólnej otrzymały gminy określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 23 maja 2006 r. w sprawie wykazu gmin, którym przysługuje część rekompensująca subwencji ogólnej za rok 2005 (Dz.U. Nr 98, poz. 679).

* * *

Miasto na prawach powiatu – na podstawie art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872 z późn. zm.) – sporządza jeden budżet. Uchwała budżetowa miasta na prawach powiatu określa poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gmin, powiatów oraz rodzajów wydatków przewidzianych na zadania realizowane przez gminy i powiaty.

W związku z powyższym, analogicznie jak w latach 1999 – 2005, zaprezentowano w opracowaniu dane dotyczące dochodów miast na prawach powiatu w podziale na część gminną i powiatową. Natomiast dane dotyczące wydatków miast na prawach powiatu podane zostały w kwotach łącznych, z uwagi na brak możliwości wyodrębnienia i omówienia wielkości wydatków tych jednostek realizowanych w podziale wyłącznie na zadania gminne lub powiatowe.

Podstawowym źródłem danych dotyczących wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2006 r. były sprawozdania z wykonania planów dochodów i wydatków oraz zobowiązań i należności tych jednostek, sporządzone według zasad określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 z późn. zm.).

Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia, wszystkie jednostki samorządu terytorialnego sporządzają i przekazują do Ministerstwa Finansów, raz na kwartał,

sprawozdania z wykonania planów dochodów i wydatków budżetowych w pełnej szczegółowości, tj. dział, rozdział, paragraf, o nadwyżce/deficycie budżetowym, o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń, jak również o stanie należności.

Sprawozdania te jednostki samorządu terytorialnego przekazują do Ministerstwa Finansów – za pośrednictwem regionalnych izb obrachunkowych – w formie elektronicznej – jako plik określonego formatu i zdefiniowanej strukturze.

We wszystkich tablicach zbiorczych prezentowane są dane zestawione na podstawie sprawozdań rocznych, otrzymanych przez Ministerstwo Finansów od jednostek samorządu terytorialnego, obejmujących jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, rachunki dochodów własnych oraz fundusze celowe nie posiadające osobowości prawnej¹.

W części opisowej, dotyczącej dotacji celowych z budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej, zadań własnych oraz zadań realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, wykorzystano dane ze sprawozdań z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

---

¹ Dane liczbowe zostały opracowane w oparciu o sprawozdania jednostek samorządu terytorialnego za 2006 rok według stanu na dzień 10 kwietnia 2007 roku. Dane te nie uwzględniają korekt nadesłanych w późniejszym terminie. Wielkości ujęto w zaokrągleniu do tysiąca złotych, na skutek czego powstały niewielkie rozbieżności w prezentowanych danych liczbowych.

Dochody, wydatki, wynik i poziom zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego

Dochody, wydatki i wynik jednostek samorządu terytorialnego w 2006 r. prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody, wydatki i wynik jednostek samorządu terytorialnego		
	Plan po zmianach	Wykonanie	3 : 2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
DOCHODY OGÓŁEM	117 256 974	117 040 222	99,8
WYDATKI OGÓŁEM	128 530 613	120 038 196	93,4
W Y N I K	-11 273 639	-2 997 974	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2006 r. (Min. Fin.).

Liczba jednostek, których budżety zamknęły się w 2006 roku nadwyżką - 928,
 Liczba jednostek, których budżety zamknęły się w 2006 roku deficytem - 1.880,
 Liczba jednostek z budżetami zrównoważonymi - 0.

W 2006 r. jednostki samorządu terytorialnego, w stosunku do 2005 r., zrealizowały dochody ogółem na poziomie wyższym o 13,7%, a wydatki na poziomie wyższym o 15,6%. Wykonanie planu dochodów ogółem w 2006 r. wynosiło 99,8%, natomiast wydatki jednostek samorządu terytorialnego zostały zrealizowane w 93,4% kwoty wydatków planowanych na 2006 r.

Jednostki samorządu terytorialnego zaplanowały na 2006 r. deficyt w wysokości 11.273.639 tys. zł, a zamknęły zbiorczo swoje budżety deficytem w wysokości 2.997.974 tys. zł, tj. 26,6% planu.

W 2006 r. nadwyżką zamknęło swoje budżety 33,0% jednostek samorządu terytorialnego.

Poniżej przedstawiona została struktura dochodów ogółem jednostek samorządu terytorialnego wykonanych w latach 2005 - 2006.

Wyszczególnienie	Struktura dochodów ogółem jst	
	2005	2006
	%%	
1	2	3
DOCHODY WŁASNE	53,3	53,7
DOTACJE	15,1	16,8
SUBWENCJA	31,6	29,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.).

W strukturze dochodów ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2006 r., dochody własne i subwencje stanowiły łącznie – 83,2%, a dotacje celowe – 16,8%. W porównaniu do 2005 r., udział dochodów własnych i subwencji w strukturze dochodów ogółem zmniejszył się o 1,7 punktu.

W 2006 r. nastąpił wzrost udziału dotacji w dochodach ogółem, co wynikało z nałożenia na jednostki samorządu terytorialnego nowych zadań w zakresie pomocy społecznej wprowadzonych:

- ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 12, poz. 67) oraz ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2260), podwyższającą dodatek z tytułu urodzenia dziecka z 500 zł do 1.000 zł oraz wprowadzającą zapomogę z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 1.000 zł,
- ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 z późn zm.),
- ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259),
- rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu pomocy dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy (Dz. U. Nr 155, poz.1109).

Dochody własne

Wykonanie dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Wyszczególnienie	2005	2006	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Plan	54 601 668	61 839 266	113,3
Wykonanie	54 889 028	62 883 207	114,6
Wskaźnik wykonania planu dochodów własnych	100,5	101,7	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.)

Jednostki samorządu terytorialnego zaplanowały na 2006 r. dochody własne wyższe o 13,3% niż na 2005 r. W 2006 r. zrealizowano dochody własne wyższe o 14,6% niż w 2005 r.

Poniższe zestawienie prezentuje strukturę dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego w latach 2005-2006.

Wyszczególnienie	Struktura dochodów własnych jst	
	2005	2006
	%%	
1	2	3
RAZEM DOCHODY WŁASNE z tego:	100,0	100,0
Podatek dochodowy od osób prawnych	9,2	9,6
Podatek dochodowy od osób fizycznych	32,4	32,7
Podatek rolny	1,8	1,3
Podatek od nieruchomości	21,3	19,3
Podatek leśny	0,2	0,2
Podatek od środków transportowych	1,2	1,2
Podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	0,2	0,2
Podatek od spadków i darowizn	0,4	0,4
Podatek od czynności cywilnoprawnych	2,2	2,5
Wpływy z opłaty skarbowej	0,9	1,0
Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	0,4	0,3
Wpływy z opłaty targowej	0,4	0,4
Dochody z majątku	7,9	9,0
Pozostałe dochody	21,5	21,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych, najwyższy udział w 2006 r. zanotowano w:

- podatku dochodowego od osób fizycznych: ogółem jednostki samorządu terytorialnego – 32,7%, gminy – 30,1%, powiaty – 46,0%, miasta na prawach powiatu – 37,5%, województwa – 11,4%;
- podatku od nieruchomości: ogółem jednostki samorządu terytorialnego – 19,3%, gminy – 29,7%, miasta na prawach powiatu – 17,6%;
- podatku dochodowego od osób prawnych: ogółem jednostki samorządu terytorialnego – 9,6%, gminy – 2,5%, powiaty – 2,4%, miasta na prawach powiatu – 4,2%, województwa – 65,9%.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Wykonanie wydatków jednostek samorządu terytorialnego w 2006 r.

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem	z tego:		3 : 2	4 : 2
		majątkowe	bieżące		
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY	53 179 646	10 833 643	42 346 003	20,4	79,6
POWIATY	15 593 030	2 283 163	13 309 868	14,6	85,4
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	41 237 450	8 198 992	33 038 458	19,9	80,1
WOJEWÓDZTWA	10 028 071	3 641 586	6 386 485	36,3	63,7
RAZEM	120 038 196	24 957 383	95 080 813	20,8	79,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2006 r. (Min. Fin.)

Udział wydatków majątkowych w kwocie wydatków ogółem był najwyższy w samorządach województw – w 2006 r. ukształtował się na poziomie 36,3%.

W 2006 r. w porównaniu do 2005 r. - jednostki samorządu terytorialnego przeznaczyły na wydatki majątkowe o 35,4% więcej środków.

Dane ilustrujące zbiorcze wykonanie budżetów: gmin, powiatów, miast na prawach powiatu oraz województw za rok 2006 w zakresie dochodów i wydatków zestawione zostały w poniższej tablicy.

Wyszczególnienie	Jednostki samorządu terytorialnego łącznie	Gminy	Powiaty	Miasta na prawach powiatu	Województwa
	tys. zł				
1	3	4	5	6	7
DOCHODY					
Plan	117 256 974	52 289 506	15 017 822	40 096 242	9 853 405
w tym:					
- na finansowanie projektów i programów unijnych	5 693 093	2 047 435	737 647	1 572 285	133 5716
- na współfinansowanie projektów i programów unijnych	1 293 608	353 621	164 790	157 524	617 673
- na pokrycie kosztów operacyjnych, a także wydatków ponoszonych w związku z działaniami integracyjnymi oraz inne środki UE	37 260	8 640	8 903	18 756	961

Wyszczególnienie	Jednostki samorządu terytorialnego łącznie	Gminy	Powiaty	Miasta na prawach powiatu	Województwa
	tys. zł				
1	3	4	5	6	7
Wykonanie	117 040 222	51 724 275	14 844 238	40 985 861	9 485 847
w tym:					
- na finansowanie projektów i programów unijnych	4 285 070	1 554 998	586 283	1 193 003	950 786
- na współfinansowanie projektów i programów unijnych	894 002	259 896	133 773	143 098	357 235
- na pokrycie kosztów operacyjnych, a także wydatków ponoszonych w związku z działaniami integracyjnymi oraz inne środki UE	31 806	6 142	8 245	16 747	672
WYDATKI					
Plan	128 530 613	56 987 662	16 239 964	43 894 819	11 408 168
w tym:					
- na finansowanie projektów i programów unijnych	6 705 628	2 053 081	757 614	1 955 359	1 939 574
- na współfinansowanie projektów i programów unijnych	4 062 703	1 285 670	355 380	1 360 085	1 061 568
- na pokrycie kosztów operacyjnych, a także wydatków ponoszonych w związku z działaniami integracyjnymi oraz inne środki UE	44 193	8 508	10 808	23 085	1 025
Wykonanie	120 038 196	53 179 646	15 593 030	41 237 450	10 028 071
w tym:					
- na finansowanie projektów i programów unijnych	5 438 634	1 742 673	649 709	1 661 567	1 384 685
- na współfinansowanie projektów i programów unijnych	3 202 208	1 053 124	304 769	1 133 424	710 891
- na pokrycie kosztów operacyjnych, a także wydatków ponoszonych w związku z działaniami integracyjnymi oraz inne środki UE	30 110	6 258	8 037	15 171	644

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2006 r. (Min. Fin.).

Poziom zobowiązań

Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego w latach 2005 - 2006 zostały zestawione poniżej.

Wyszczególnienie	Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego		
	2005	2006	3:2
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania JST według tytułów dłużnych z tego:	21 180 976	24 949 122	117,8
Papiery wartościowe	3 282 694	3 777 826	115,1
w tym: długoterminowe	3 209 868	3 733 726	116,3
Kredyty i pożyczki	17 634 000	20 934 053	118,7
w tym: długoterminowe	16 841 441	19 846 530	117,8
Przyjęte depozyty	0	3 142	-
Wymagalne zobowiązania	264 282	234 100	88,6
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	194 550	172 854	88,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania ogółem jednostek samorządu terytorialnego, w stosunku do roku 2005, wzrosły o 17,8%. Natomiast zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego z tytułu kredytów i pożyczek w tym okresie wzrosły o 18,7%.

Poniższe zestawienie prezentuje strukturę zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego w latach 2005-2006.

Wyszczególnienie	Struktura zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego	
	2005	2006
	%%	
1	2	3
Zobowiązania JST według tytułów dłużnych z tego:	100,0	100,0
Papiery wartościowe	15,5	15,2
Kredyty i pożyczki	83,3	83,9
Przyjęte depozyty	0,0	0,0
Wymagalne zobowiązania	1,2	0,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu teryt. za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.)

W 2006 r. w strukturze zobowiązań ogółem jednostek samorządu terytorialnego największy udział stanowiły kredyty i pożyczki - 83,9%, w gminach - 86,3%, w powiatach - 81,5%, w miastach na prawach powiatu - 82,2% i województwach - 85,2%.

W porównaniu do roku poprzedniego, spadł w 2006 r. udział zobowiązań wymagalnych z 1,2% do 0,9%.

Zobowiązania poszczególnych typów jednostek samorządu terytorialnego w latach 2005 - 2006 zostały zestawione poniżej.

Wyszczególnienie	Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego		
	2005	2006	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
ZOBOWIĄZANIA JST	21 180 976	24 949 122	117,8
z tego:			
GMINY z tego:	8 067 277	9 586 249	118,8
gminy wiejskie	2 910 530	3 485 262	119,7
gminy pozostałe	5 156 747	6 100 987	118,3
POWIATY	1 815 593	2 492 694	137,3
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	10 415 485	11 296 200	108,5
WOJEWÓDZTWA	882 621	1 573 979	178,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.)

W 2006 roku najwyższy wzrost zadłużenia, w stosunku do roku 2005, zanotowano w województwach o 78,3% i w powiatach o 37,3%, zaś najniższy wzrost wystąpił w miastach na prawach powiatu o 8,5%.

Kredyty i pożyczki na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności jednostek samorządu terytorialnego w latach 2005 - 2006 zostały zestawione poniżej.

Wyszczególnienie	2005	2006	3:2
	tys. zł		%
	2	3	4
Zobowiązania JST według tytułów dłużnych w tym:	21 180 976	24 949 122	117,8
kredyty i pożyczki JST na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności z tego:	1 159 829	2 515 278	216,9
GMINY	462 378	768 697	166,2
POWIATY	239 655	754 757	314,9
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	116 761	183 460	157,1
WOJEWÓDZTWA	341 035	808 364	237,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.)

Z uzupełniających danych o kredytach i pożyczkach na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w 2006 r., w stosunku do 2005 r., wynika wzrost kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności średnio o 116,9% a w przypadku gmin o 66,2%, powiatów o 57,1%, miast na prawach powiatu o 214,9% i województw o 137,0%. Proces absorpcji środków unijnych i realizacja projektów unijnych znacznie zwiększyły zapotrzebowanie samorządów na finansowanie zewnętrzne, powodując tym samym wzrost zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego.

Jednostki samorządu terytorialnego coraz aktywniej wykorzystują środki z UE i będą realizować coraz więcej projektów z wykorzystaniem tych środków.

Dane ilustrujące zbiorcze wykonanie budżetów: gmin, powiatów, miast na prawach powiatu oraz województw za rok 2006 w zakresie dochodów, zobowiązań oraz relacji zobowiązań do zrealizowanych dochodów zestawione zostały w poniższej tabelicy.

Wyszczególnienie	Jednostki samorządu terytorialnego łącznie	Gminy	Powiaty	Miasta na prawach powiatu	Województwa
1	3	4	5	6	7
Dochody ogółem (w tys. zł)	117 040 222	51 724 275	14 844 238	40 985 861	9 485 847
Zobowiązania (w tys. zł)	24 949 122	9 586 249	2 492 694	11 296 200	1 573 979
w tym: zobowiązania wymagalne	234 100	164 753	11 880	51 703	5 764
Wskaźnik udziału zobowiązań wymagalnych w kwocie zobowiązań ogółem (w %%)	0,9	1,7	0,5	0,5	0,4
Relacja zobowiązań do dochodów wykonanych ogółem (w %%)	21,3	18,5	16,8	27,6	16,6
Wskaźnik udziału zobowiązań bez środków związanych z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności do dochodów wykonanych ogółem (w %%)	19,2	17,0	15,5	25,7	8,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2006 r. (Min. Fin.).

W 2006 roku wskaźnik, dla jednostek samorządu terytorialnego, udziału zobowiązań w kwocie dochodów wykonanych ogółem wyniósł 21,3%, natomiast wskaźnik udziału zobowiązań bez środków związanych z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności do dochodów wykonanych ogółem wyniósł 19,2%.

Poziom zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego w relacji do dochodów ogółem w 2006 roku.

Wyszczególnienie	Liczba jednostek								
	OGÓLEM	Zadłużonych	Poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	Powyżej 60%
GMINY	2413	2316	688	766	490	255	84	23	10
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	65	65	6	10	26	18	3	2	-
POWIATY	314	306	95	105	51	43	6	4	2
WOJEWÓDZTWA	16	16	2	5	4	5	-	-	-
RAZEM	2808	2703	791	886	571	321	93	29	12

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2006 r. (Min. Fin.).

Pod względem poziomu zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego, w relacji do dochodów ogółem w 2006 r., największą grupę jednostek stanowiły jednostki o zadłużeniu poniżej 20%. Liczba jednostek w tej grupie stanowiła w 2006 r. – 62,0% wszystkich zadłużonych jednostek.

W 2006 r. 33 gminy, 6 powiatów i 2 miasta na prawach powiatu osiągnęły wskaźnik zadłużenia, w stosunku do wykonanych dochodów ogółem, przekraczający 50,0%.

Część oświatowa subwencji ogólnej jednostek samorządu terytorialnego

Część oświatowa subwencji ogólnej ustalana jest na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.), w szczególności na zadania związane z prowadzeniem szkół i placówek, a także dotowanie szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego oraz przez osoby fizyczne.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustalana jest corocznie w ustawie budżetowej. Kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych (art. 28 ust. 1).

Stosownie do postanowień art. 28 ww. ustawy, w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006 uwzględniono wzrost – w stosunku do roku bazowego (2005) – nakładów na finansowanie wydatków bieżących szkół i placówek oświatowych finansowanych (dotowanych) z budżetów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu skutków:

- uzyskania przez nauczycieli kolejnych stopni awansu zawodowego,
- zwiększenia liczby godzin zajęć dydaktycznych w związku z wdrożeniem od 1 września 2002 r. ramowych planów nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych (skutki przechodzące),
- skutków przechodzących wdrożonej od 1 września 2005 r. czwartej godziny zajęć z wychowania fizycznego dla uczniów klas gimnazjalnych,
- kontynuowania kształcenia w funkcjonujących od 1 września 2004 r. uzupełniających liceach ogólnokształcących dla młodzieży,
- skutków przechodzących kontynuacji w funkcjonującym od 1 września 2005 r. nowym typie szkoły policealnej dla absolwentów liceum profilowanego.

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na 2006 r. określona została w ustawie budżetowej w wysokości 26.663.243 tys. zł.

Kwota części oświatowej subwencji ogólnej na 2006 r. została rozdzielona między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego na podstawie algorytmu, określonego w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2006 (Dz. U. Nr 266, poz. 2231).

Wydzielona z kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na 2006 r. 0,6% rezerwa tej części subwencji wynosiła 159.982 tys. zł. W trakcie roku budżetowego rezerwa uległa zwiększeniu o kwotę 2.805 tys. zł do wysokości 162.787 tys. zł, w wyniku zmniejszenia części oświatowej subwencji ogólnej 10 jednostkom samorządu terytorialnego, tj:

6 gminom o kwotę	- 1.520 tys. zł,
1 powiatowi o kwotę	- 536 tys. zł,
2 miastom na prawach powiatu o kwotę	- 745 tys. zł,
1 województwu o kwotę	- 4 tys. zł.

Ponadto, w 2006 r. Minister Finansów dokonał zmian w budżecie państwa na 2006 r., polegających na zwiększeniu części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego do łącznej wysokości 26.780.958 tys. zł, tj. o kwotę 117.715 tys. zł, z czego:

- 100.000 tys. zł - w związku z art. 49 ustawy budżetowej na rok 2006, w którym zostało zawarte upoważnienie dla ministra właściwego do spraw finansów do utworzenia rezerwy celowej z wydatków zablokowanych na podstawie art. 154 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 i Nr 169, poz. 1420), z przeznaczeniem w pierwszej kolejności, na zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej do kwoty 300.000 tys. zł,
- 17.715 tys. zł – z niewykorzystanych środków części rekompensującej subwencji ogólnej dla gmin na wyrównanie ubytku dochodów wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków położonych na terenie specjalnych stref ekonomicznych. W ten sposób spełniono postulat - zawarty w art. 49 ustawy budżetowej na rok 2006 - dotyczący przeznaczenia niewykorzystanych środków na zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej.

Z kwoty 117.715 tys. zł wydzielona została 0,6% rezerwa w wysokości 706 tys. zł, która została powiększona o kwotę 2 tys. zł wynikającą z zaokrążeń kwot skalkulowanych dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Kwota 708 tys. zł powiększyła kwotę rezerwy (tj. kwotę 162.787 tys. zł) części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006, do wysokości 163.495 tys. zł.

Rezerwa części oświatowej subwencji ogólnej została podzielona, w trakcie roku budżetowego, pomiędzy poszczególne jednostki samorządu terytorialnego zgodnie z kryteriami przyjętymi przez Zespół ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Część I

Zbiornicze wykonanie budżetów gmin

Zbiornicze dane dotyczące wykonania budżetów gmin w 2006 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
1	2	3	4	5	6
Gminy ogółem					
Dochody	45 813 191	52 289 506	51 724 275	98,9	112,9
Wydatki	45 837 492	56 987 662	53 179 646	93,3	116,0
Wynik	-24 301	-4 698 156	-1 455 370		
Gminy wiejskie					
Dochody	19 953 666	22 944 363	22 648 577	98,7	113,5
Wydatki	19 755 970	24 957 232	23 213 588	93,0	117,5
Wynik	197 695	-2 012 869	-565 011		
Gminy pozostałe					
Dochody	25 859 525	29 345 143	29 075 698	99,1	112,4
Wydatki	26 081 522	32 030 430	29 966 058	93,6	114,9
Wynik	-221 996	-2 685 287	-890 360		

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

Gminy planowały, że w 2006 r. zamkną swoje budżety deficytem w kwocie 4.698.156 tys. zł. Ostatecznie dochody budżetów gmin zostały zrealizowane w wysokości 51.724.275 tys. zł (98,9% planu rocznego), a wydatki w wysokości 53.179.646 tys. zł (93,3% planu).

Budżety gmin zamknęły się więc deficytem w łącznej kwocie 1.455.370 tys. zł, z tego: w gminach wiejskich budżety zamknęły się zbiorczo deficytem w kwocie 565.011 tys. zł, a w pozostałych gminach deficytem w wysokości 890.360 tys. zł.

1. Dochody gmin

Duże znaczenie dla całego systemu finansowego gmin ma struktura ich dochodów. Strukturę dochodów gmin w latach 2005 - 2006 przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Gminy					
	Ogółem		Wiejskie		Pozostałe	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
	%%					
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dochody własne	48,7	47,4	40,5	38,0	55,0	54,7
Dotacje celowe	16,2	20,0	16,4	21,7	16,1	18,7
Subwencja ogólna	35,1	32,6	43,1	40,3	28,9	26,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.).

W 2006 r. w strukturze dochodów ogółem gmin poszczególne dochody stanowiły: dochody własne – 47,4%, subwencja ogólna – 32,6%, zaś dotacje celowe – 20,0%.

W stosunku do 2005 r., udział dochodów własnych w strukturze dochodów ogółem gmin zmniejszył się o 1,3 punktu, zmniejszył się również udział subwencji ogólnej o 2,5 punktu, zwiększył się natomiast o 3,8 punktu udział dotacji celowych.

W kategorii gmin wiejskich zmniejszył się udział dochodów własnych - o 2,5 punktu oraz udział subwencji ogólnej - o 2,8 punktu, a zwiększył się udział dotacji celowych – o 5,3 punktu.

W 2006 r. gminy zrealizowały dochody ogółem w wysokości 51.724.275 tys. zł. Były one o 1,1% niższe niż zaplanowane na ten rok i jednocześnie wyższe o 12,9% niż zrealizowane w 2005 r.

Dochody gmin w 2006 r. - według źródeł ich pochodzenia - przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys.zł			%%	
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM z tego	45 813 191	52 289 506	51 724 275	98,9	112,9
DOCHODY WŁASNE z tego:	22 300 460	24 637 844	24 507 971	99,5	109,9
podatek dochodowy od osób prawnych	442 821	437 126	501 925	114,8	113,3
podatek dochodowy od osób fizycznych	6 269 877	7 089 004	7 368 575	103,9	117,5

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
podatek rolny	949 856	830 983	795 802	95,8	83,8
podatek od nieruchomości	6 994 949	7 253 583	7 270 125	100,2	103,9
podatek leśny	135 618	145 159	150 214	103,5	110,8
podatek od środków transportowych	385 088	405 962	426 257	105,0	110,7
podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	58 264	56 963	55 533	97,5	95,3
podatek od spadków i darowizn	80 885	80 077	93 405	116,6	115,5
podatek od czynności cywilnoprawnych	438 323	436 008	568 304	130,3	129,7
wpływy z opłaty skarbowej	294 099	284 611	303 161	106,5	103,1
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	184 651	189 103	192 949	102,0	104,5
wpływy z opłaty targowej	150 658	146 984	143 427	97,6	95,2
dochody z majątku	1 622 433	2 154 408	2 044 661	94,9	126,0
pozostałe dochody	4 292 938	5 127 875	4 593 634	89,6	107,0
DOTACJE CELOWE w tym na zadania:	7 432 411	10 775 484	10 336 200	95,9	139,1
z zakresu adm. rządowej	5 399 167	8 000 466	7 761 787	97,0	143,8
własne	1 436 302	2 116 991	1 982 972	93,7	138,1
realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rząd.	52 331	48 543	37 931	78,1	72,5
SUBWENCJA OGÓLNA	16 080 320	16 876 178	16 880 104	100,0	105,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.).

W największym stopniu zostały wykonane dochody własne podatku od czynności cywilnoprawnych (130,3% planu), podatku od spadków i darowizn (116,6%), podatku dochodowego od osób prawnych (114,8%) oraz opłaty skarbowej (106,5%).

W porównaniu do roku 2005, wpływy z podatku rolnego były niższe o 16,2%, z opłaty targowej o 4,8%, i z karty podatkowej o 4,7%.

Łączna kwota zasileń zewnętrznych budżetów gmin w postaci dotacji celowych i subwencji ogólnej w 2006 r. zwiększyła się, w porównaniu do 2005 r., o 15,8%, przy czym kwota dotacji celowych zwiększyła się o 39,1%, natomiast z tytułu subwencji ogólnej przekazane zostały środki o 5,0% wyższe niż w roku poprzednim.

W grupie dochodów pochodzących z dotacji celowych, wysoki wzrost zanotowano przy dotacjach celowych na zadania z zakresu administracji rządowej (o 43,8%).

W 2006 roku skutki wykorzystania szczególnych przypadków wygaśnięcia zobowiązań, które wynikają z art. 65 i 66 ustawy Ordynacja podatkowa, gminy wykazały w wysokości 29.032 tys. zł, przy czym największy udział w tej kwocie miał podatek od nieruchomości (76,4%). Skutki te wynikają z przeniesienia praw własności rzeczy lub praw majątkowych w zamian za zaległości podatkowe, stanowiące dochód budżetu gminy.

Na poziom realizacji dochodów własnych, zasadniczy wpływ mają organy gmin, gdyż - zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi - mają decydujący wpływ na wysokość obowiązujących w danej gminie stawek podatkowych oraz na wielkość udzielonych ulg i zwolnień oraz umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności.

Ze sprawozdań gmin wynika, że skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatków, jak również udzielonych przez gminy ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności wyniosły w 2006 r. łącznie - 2.206.265 tys. zł.

Skutki udzielonych przez gminy w 2006 r. ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności oraz obniżenia górnych stawek podatków prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	Skutki obniżenie górných stawek podatków	Skutki ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Skutki umorzeń, rozłożeń na raty, odroczeń	Wskaźnik (4+5+6):(3)
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	52 289 506	51 724 275	1 522 189	348 471	335 605	4,3%
DOCHODY WŁASNE	24 637 844	24 507 971	1 522 189	348 471	335 605	9,0%
w tym:						
podatek rolny	830 983	795 802	21 871	4 204	44 841	8,9%
podatek od nieruchomości	7 253 582	7 270 125	1 286 212	335 611	229 929	25,5%
podatek leśny	145 159	150 214	2 422	279	586	2,2%
podatek od środków transportowych	405 962	426 257	194 048	3 743	19 922	51,1%
podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	56 963	55 533	0	26	602	1,1%
podatek od spadków i darowizn	80 077	93 405	0	208	7 335	8,1%
podatek od czynności cywilnoprawnych	436 008	568 304	0	0	806	0,1%
wpływy z opłaty skarbowej	284 611	303 161	0	2	60	0,0%

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	Skutki obniżenie górných stawek podatków	Skutki ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Skutki umorzeń, rozłożeń na raty, odroczeń	Wskaźnik (4+5+6):(3)
1	2	3	4	5	6	7
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	189 103	192 949	0	0	334	0,2%
wpływy z opłaty targowej	146 984	143 427	12 783	0	170	9,0%
dochody z majątku	2 154 408	2 044 661	0	202	58	0,0%
pozostałe dochody	5 127 875	4 593 634	4 852	4 195	30 964	0,9%

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2006 r. (Min. Fin.)

Z łącznej kwoty, udzielonych przez gminy w 2006 r., ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności oraz obniżenia górnych stawek podatkowych, na ulgi i zwolnienia (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzenia, rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności przypada 684.076 tys. zł (31,0%), zaś na obniżenie górnych stawek podatków 1.522.189 tys. zł (69,0%). W odniesieniu do wykonania przez gminy dochodów ogółem, łączna kwota udzielonych ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności oraz obniżenia górnych stawek podatkowych stanowiła 4,3%, natomiast w odniesieniu do kwoty dochodów własnych – 9,0%.

Największy udział w łącznej kwocie ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności miały w 2006 r. ulgi i zwolnienia oraz umorzenia, rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności: w podatku od nieruchomości – 82,7%, w podatku rolnym – 7,2% w pozostałych dochodach – 5,1%, oraz w podatku od środków transportowych – 3,5%.

Również w łącznej kwocie obniżenia górnych stawek podatkowych, największy udział miały obniżenia tych stawek w podatku od nieruchomości (84,5%), podatku od środków transportowych (12,7%) oraz w podatku rolnym (1,4%).

Łączna kwota udzielonych w 2006 r. ulg i zwolnień, umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności oraz obniżenia górnych stawek podatkowych, w stosunku do dochodów wykonanych, wynosiła z: podatku od środków transportowych – 51,1%, podatku od nieruchomości – 25,5%, opłaty targowej – 9,0%. Były to najwyższe wskaźniki ulg i obniżeń w grupie dochodów własnych.

Przy obliczaniu dochodów podatkowych, stanowiących podstawę do ustalania dla gmin subwencji wyrównawczej, uwzględniane były skutki - udzielonych przez właściwe organy gmin - ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności oraz obniżenia górnych stawek podatkowych. W przeciwnym bowiem razie budżet państwa refundowałby gminie skutki decyzji jej organów.

W strukturze dochodów własnych gmin, najwyższy udział miały w 2006 r. (w %% dochodów własnych):

- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych - 30,1%,
- podatek od nieruchomości - 29,7%,
- dochody z majątku gminy - 8,3%,
- podatek rolny - 3,2%.

W porównaniu do roku 2005, zmniejszył się udział w dochodach własnych dochodów m. in. z:

- podatku od nieruchomości - o 1,7 punktu,
- podatku rolnego - o 1,0 punktu.

Dochody gmin zrealizowane w 2006 r., przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	tys. zł		
1	2	3	4
Dochody ogółem z tego:	51 724 275	22 648 577	29 075 698
Dochody własne	24 507 971	8 610 617	15 897 355
Dotacje celowe	10 336 200	4 912 827	5 423 372
Subwencja ogólna	16 880 104	9 125 133	7 754 971

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2006 r. (Min. Fin.)

W 2006 r. dochody ogółem gmin wiejskich, w porównaniu do roku 2005, wzrosły o 13,5%, a w gminach pozostałych o 12,4%.

W porównaniu do roku 2005, udział gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych zwiększył się z 35,61% do 35,95% w 2006 r.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – wysokość udziału gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze gminy, wynosi 39,34%, z zastrzeżeniem art. 89, który stanowi, iż udział gmin we wpływach z podatku PIT zmniejsza się o liczbę punktów procentowych odpowiadających iloczynowi 3,81 punktu procentowego i wskaźnika obliczonego łącznie dla całego kraju.

Wskaźnik, o którym mowa wyżej, ustala się dzieląc liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r. do domów pomocy społecznej (DPS), według stanu na dzień 30 czerwca roku bazowego, przez liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r. według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

Założeniem opisanego wyżej sposobu ustalania wielkości udziału gmin w PIT było stopniowe zwiększanie wielkości tego udziału i zmniejszanie wielkości dotacji, o której mowa w art. 87 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, przekazywanej powiatom na mieszkańców DPS przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r., bądź skierowanych do DPS przed tym dniem.

Zgodnie bowiem z art. 87 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, powiat, który prowadzi lub zleca prowadzenie domu pomocy społecznej, w którym przebywają mieszkańcy przyjęci do tego domu przed dniem 1 stycznia 2004 r., a także powiat, który przyjmie do domu osoby ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem, otrzymuje dotacje celowe z budżetu państwa, wg zasad określonych w tym przepisie.

Zgodnie z przyjętymi założeniami, omawiany wskaźnik dla 2006 r. (0,89) jest niższy od wskaźnika ustalonego dla 2005 r. (0,98).

W 2006 r.- według danych Ministerstwa Finansów - na rachunki gmin (bez części gminnej miast na prawach powiatu) przekazane zostały udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 7.368.586 tys. zł, tj. 103,5% kwoty zaplanowanej przez Ministra Finansów w wysokości 7.120.227 tys. zł i 103,9% kwoty zaplanowanej przez gminy z tego tytułu. Kwota zaplanowanych przez gminy dochodów z tego tytułu na 2006 r. wynosiła 7.089.004 tys. zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wszystkie gminy otrzymują z budżetu państwa subwencję ogólną. Subwencja ogólna dla gmin składa się z części: oświatowej, równoważącej i wyrównawczej oraz od 2005 r. części rekompensującej dla gmin, która wynika z art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. Nr 188, poz. 1840 z późn. zm.). Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin przeznaczona jest na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

W 2006 roku – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki gmin (bez części gminnej przeznaczonej dla miast na prawach powiatu) przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 16.829.132 tys. zł., co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel.

Przekazana w 2006 r. – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki gmin kwota z tytułu poszczególnych części subwencji ogólnej dla gmin wyniosła:

- część oświatowa - 12.525.873 tys. zł,
- część wyrównawcza - 3.977.959 tys. zł,
- część równoważąca - 318.874 tys. zł,
- część rekompensująca - 6.426 tys. zł.

Zgodnie z art. 26 ust. 2 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w budżecie państwa utworzono rezerwę subwencji ogólnej w wysokości 2% sumy planowanych części wyrównawczych subwencji ogólnej ustalonej dla gmin, powiatów i województw. Środki te w 2006 r. przeznaczone były na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, a w szczególności na zadania związane z pomocą społeczną oraz na wyrównanie różnic w dochodach jednostek samorządu terytorialnego po zmianie systemu finansowania zadań.

W ramach kwoty ujętej w ustawie budżetowej na 2006 r., środki ww. rezerwy zaplanowano w wysokości 112.983 tys. zł.

Ponadto, zgodnie z art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, zwroty nienależnie otrzymanych przez jednostki samorządu terytorialnego kwot części subwencji ogólnej zwiększają rezerwę subwencji ogólnej w zakresie kwoty, o której mowa w art. 26 ust. 2 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Tak więc, rezerwa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 26 ust. 2 pkt 1, tj. w części przeznaczonej na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, została zwiększona o 4.403 tys. zł i w rezultacie do jednostek samorządu terytorialnego zostały przekazane środki w łącznej wysokości 117.386 tys. zł.

Środki tej rezerwy przekazywane były do jednostek samorządu terytorialnego zgodnie z kryteriami wypracowanymi wspólnie przez stronę rządową i stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Do końca 2006 r. z tytułu ww. rezerwy 2% przekazano jednostkom samorządu terytorialnego środki w łącznej wysokości 117.386 tys. zł, z czego 62.340 tys. zł dla 1.269 gmin.

W grupie dochodów gmin pochodzących z dotacji celowych, w 2006 r. roczny plan dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej został zrealizowany w 97,0%, a na zadania własne gmin w 93,7%. Z łącznej kwoty dotacji celowych otrzymanych przez gminy w wysokości 10.336.200 tys. zł, na zadania inwestycyjne zostało przeznaczone 756.613 tys. zł, tj. 7,3% tej kwoty.

Największy udział w strukturze dotacji celowych ogółem miały dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej (75,1%) oraz na zadania własne (19,1%), które w strukturze dochodów ogółem stanowiły odpowiednio 15,0% i 3,8%.

Niewielki natomiast udział w finansowaniu zadań gmin miały środki pochodzące z funduszy celowych w kwocie 306.669 tys. zł (tj. 3,0% łącznej kwoty dotacji celowych).

Dochody gmin w 2006 r. według działów prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	45 813 191	52 289 506	51 724 275	98,9	100,0	112,9
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	672 798	874 038	718 612	82,2	1,4	106,8
Leśnictwo	12 022	14 463	13 303	92,0	0,0	110,7
Rybołówstwo i rybactwo	237	190	168	88,5	0,0	70,8
Górnictwo i kopalnictwo	4 853	3 792	3 543	93,4	0,0	73,0
Przetwórstwo przemysłowe	3 987	44 885	34 453	76,8	0,1	864,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	153 763	181 615	165 047	90,9	0,3	107,3
Handel	2 808	2 753	2 577	93,6	0,0	91,8
Hotele i restauracje	406	16	15	95,1	0,0	3,8
Transport i łączność	720 482	1 021 105	878 421	86,0	1,7	121,9
Turystyka	15 048	50 930	33 268	65,3	0,1	221,1
Gospodarka mieszkaniowa	1 841 777	2 419 861	2 314 139	95,6	4,5	125,6
Działalność usługowa	40 175	43 413	41 755	96,2	0,1	103,9
Informatyka	276	417	262	62,7	0,0	94,7
Administracja publiczna	361 541	363 823	361 772	99,4	0,7	100,1
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	127 088	95 158	74 429	78,2	0,1	58,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	36 804	58 316	55 216	94,7	0,1	150,0
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	17 133 316	18 077 013	18 622 398	103,0	36,0	108,7
Obsługa długu publicznego	1 578	2 072	1 577	76,1	0,0	99,9
Różne rozliczenia	16 312 936	17 102 495	17 135 563	100,2	33,1	105,0
Oświata i wychowanie	681 027	825 380	746 307	90,4	1,4	109,6
Szkolnictwo wyższe	167	88	113	128,7	0,0	67,3
Ochrona zdrowia	61 610	78 793	73 619	93,4	0,1	119,5
Pomoc społeczna	5 995 226	8 771 171	8 575 571	97,8	16,6	143,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	22 960	29 147	26 309	90,3	0,1	114,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	374 066	487 080	463 349	95,1	0,9	123,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 014 036	1 257 336	1 030 042	81,9	2,0	101,6

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	79 349	218 899	146 980	67,1	0,3	185,2
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	12 025	10 478	7 509	71,7	0,0	62,4
Kultura fizyczna i sport	130 576	254 473	197 677	77,7	0,4	151,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów ogółem gmin w 2006 r. najistotniejszą pozycję zajmują następujące działy:

- Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nie posiadających osobowości prawnej - 36,0%,
- Różne rozliczenia - 33,1%,
- Pomoc społeczna - 16,6%,
- Gospodarka mieszkaniowa - 4,5%,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska - 2,0%.

W strukturze dochodów ogółem gmin działy te stanowiły łącznie 92,2%.

Wysoki udział w strukturze dochodów ogółem działu Różne rozliczenia wiąże się z tym, że w dziale tym ujmowane są przede wszystkim kwoty subwencji ogólnej przekazywanej gminom z budżetu państwa, które w tym dziale stanowią 98,5%.

Natomiast w dziale Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i innych jednostek, nie posiadających osobowości prawnej ujmowane są m. in. tak istotne źródła dochodów własnych gmin, jak: udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od osób prawnych, wpływy z podatku od nieruchomości, wpływy z podatku rolnego oraz dochody z opłaty skarbowej, które stanowią w dochodach tego działu 87,2%.

W stosunku do roku poprzedniego najwyższy wzrost dochodów dotyczy takich działów jak: Przetwórstwo przemysłowe, Turystyka, Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego. Są to jednak działy, które w strukturze dochodów gmin zajmują nieznaczne pozycje, a wysoki wzrost dochodów w tych działach wynika z niskich kwot wykonania dochodów w tych działach w 2005 r.

Przeciętny dochód ogółem, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, osiągnięty przez gminy w roku 2006, wyniósł 2.039,6 zł i był o 12,8% wyższy niż w 2005 r.

Dochody przeliczone na 1 mieszkańca gmin w 2006 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	zł		
1	2	3	4
DOCHODY OGÓŁEM z tego:	2 039,6	2 104,5	1 991,7
DOCHODY WŁASNE	966,4	800,1	1 089,0
DOTACJE CELOWE	407,6	456,5	371,5
SUBWENCJA OGÓLNA	665,6	847,9	531,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2006 r. (Min. Fin.)

Dochód ogółem na 1 mieszkańca w gminach wiejskich stanowił 103,2%, a w gminach pozostałych – 97,7% przeciętnego dochodu na 1 mieszkańca, wyliczonego dla wszystkich gmin w kraju.

Dochody gmin, przeliczone na 1 mieszkańca, wskazują na bardzo duże zróżnicowanie dochodów pomiędzy gminą o najwyższych dochodach, z dochodem przypadającym na 1 mieszkańca w kwocie 35.620,9 zł, a gminą o najniższych dochodach, z dochodem przypadającym na 1 mieszkańca tej gminy w wysokości 1.378,2 zł, który jest prawie 30-krotnie niższy.

Zestawienie dochodów na 1 mieszkańca w gminach w układzie wojewódzkim zaprezentowano w załączniku do sprawozdania.

1.1. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe gmin

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez gminy w 2006 r., przekazana została kwota 12.393.004 tys. zł, z tego dla:

- gmin wiejskich - 6.176.910 tys. zł,
- gmin miejskich - 2.239.406 tys. zł,
- gmin miejsko-wiejskich - 3.976.688 tys. zł.

Dodatkowo, zgodnie z "Kryteriami podziału 0,6% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006", Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej - rozdysonował dla poszczególnych gmin środki w wysokości 78.158 tys. zł (47,8% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty z tytułu błędów statystycznych popełnionych przez Główny Urząd Statystyczny na etapie tworzenia baz danych oraz błędów powstałych w Ministerstwie Edukacji Narodowej przy agregowaniu danych statystycznych oraz innych danych wykorzystywanych do wyliczeń części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego – w kwocie 48 tys. zł,
- dofinansowanie wzrostu zadań edukacyjnych w I półroczu roku budżetowego 2006, polegającego na zwiększeniu łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w wyniku utworzenia nowych szkół, oddziałów lub placówek – w kwocie 1.474 tys. zł,
- dofinansowanie wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych od 1 września 2006r., polegającego na wzroście łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006 – w kwocie 1.822 tys. zł,
- likwidacja szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – w kwocie 27.666 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków ponoszonych z tytułu odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy Karta Nauczyciela – w kwocie 12.711 tys. zł,
- dofinansowanie wyposażenia nowowytbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych oraz nowych pomieszczeń do nauki, pozyskanych w wyniku modernizacji lub adaptacji, w sprzęt szkolny i pomoce naukowe – w kwocie 34.437 tys. zł.

Ponadto, na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz na wniosek Ministra Edukacji Narodowej, Minister Finansów dokonał zwiększenia poszczególnym gminom kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006 na łączną kwotę 54.711 tys. zł, z tego dla:

- gmin wiejskich - 27.269 tys. zł,
- gmin miejskich - 9.886 tys. zł,
- gmin miejsko-wiejskich - 17.556 tys. zł.

Według stanu na 31 grudnia 2006 r. na rachunki gmin przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 12.525.873 tys. zł, z tego dla:

- gmin wiejskich 6.248.468 tys. zł,
- gmin miejskich 2.260.959 tys. zł,

- gmin miejsko-wiejskich 4.016.446 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań gmin wynika, że wydatki wykonane w 2006 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza, w relacji do otrzymanych przez gminy dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące, stanowiły średnio 120,8%, przy czym poziom wydatków na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- poniżej 100% - 203 gminy,
- 100,0% - 110,0% - 660 gmin,
- 110,0% - 120,0% - 629 gmin,
- powyżej 120,0% - 921 gmin.

Realizacja przez gminy wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2006 r. kształtowała się średnio na poziomie 97,7% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 88,5% planu.

1.2. Dotacje dla gmin

Planowane przez gminy na 2006 r. dochody z tytułu dotacji celowych w wysokości 10.775.484 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 10.336.200 tys. zł, co stanowiło 95,9% planu, z tego:

- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące (własne, zlecone z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) zrealizowano w kwocie 9.385.705 tys. zł, co stanowiło 96,9% planu,
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne zrealizowano w kwocie 396.985 tys. zł, co stanowiło 82,1% planu,
- dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 119.567 tys. zł, co stanowiło 95,3% planu,
- dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 127.274 tys. zł, co stanowiło 85,2% planu,

- dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 74.315 tys. zł, co stanowiło 97,4% planu,
- dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 232.354 tys. zł, co stanowiło 89,9% planu.

Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie lub finansowanie zadań realizowanych przez gminy stanowiły 94,6% (9.782.690 tys. zł) łącznej kwoty przekazanych gminom dotacji.

Plan dotacji z budżetu państwa na zadania własne i zlecone z zakresu administracji rządowej, został wykonany w wysokości niższej o 3,7%, niż założono w ustawie budżetowej na rok 2006.

W 2006 roku dotacje celowe zostały zrealizowane na poziomie wyższym o 37,1% niż wykonane w 2005 roku, co wiązało się głównie:

- 1) ze zwiększeniem dotacji celowych dla gmin na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej dotyczących świadczeń rodzinnych przede wszystkim z tytułu urodzenia dziecka, wprowadzonych ustawą z dnia 29 grudnia 2005 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006 r., Nr 12, poz. 67) oraz ustawą z dnia 29 grudnia 2005 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2005 r., Nr 267, poz. 2260). Ponadto zwiększeniem wydatków na zaliczki alimentacyjne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego,
- 2) z koniecznością zwiększenia dla gmin dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej na udzielenie pomocy pieniężnej dla rodzin rolniczych, których gospodarstwa rolne zostały dotknięte suszą w 2006 roku, stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2006 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy (Dz.U. Nr 155, poz. 1109),
- 3) ze zwiększeniem dotacji na zadania własne gmin z związku z wejściem w życie z mocą od 31 grudnia 2005 roku ustawy z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Program państwa w zakresie dożywiania” (Dz.U. Nr 267, poz. 2259). Zgodnie z art. 13 ust. 2 tej ustawy planowane środki z budżetu państwa na dotacje na realizację działań przewidzianych w ramach Programu nie mogą być w poszczególnych latach (2006-2009) mniejsze niż 500.000 tys. zł. .

1.2.1. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone gminom z zakresu administracji rządowej

Według sprawozdań gmin, w 2006 r. z budżetu państwa przekazane zostały dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w kwocie 7.761.787 tys. zł, co stanowiło 97,0% planu rocznego. W dochodach ogółem, zrealizowanych przez gminy w 2006 r., dotacje te stanowiły 15,0%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, według działów, przedstawia zestawienie:

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	8 000 466	7 761 787	97,0	7 991 508	7 752 849	97,0
Rolnictwo i łowiectwo	155 191	114 455	73,8	154 708	113 933	73,6
Gospodarka mieszkaniowa	916	761	83,1	576	456	79,2
Działalność usługowa	13	13	100,0	13	13	100,0
Administracja publiczna	195 846	195 786	100,0	195 167	195 113	100,0
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	95 156	74 428	78,2	95 157	74 428	78,2
Obrona narodowa	256	250	97,7	256	250	97,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 193	2 178	99,3	902	888	98,4
Oświata i wychowanie	686	628	91,5	687	628	91,4
Ochrona zdrowia	357	329	92,2	151	124	82,1
Pomoc społeczna	7 549 123	7 372 261	97,7	7 543 195	7 366 352	97,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	183	180	98,4	183	179	97,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	377	350	92,8	374	347	92,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	30	30	100,0	-	-	-
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	139	138	99,3	139	138	99,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2006 r. (Min. Fin.)

Z ogólnej kwoty omawianych dotacji, przekazano:

- na zadania bieżące 7.752.849 tys. zł, co stanowiło 97,0% planu rocznego (99,9% ogółu dotacji na zadania zlecone),

- na zadania inwestycyjne 8.938 tys. zł, co stanowiło 99,8% planu rocznego (0,1% ogółu dotacji na zadania zlecone).

W strukturze działowej dotacji na finansowanie zadań zleconych gminom z zakresu administracji rządowej dominują dotacje do takich działów, jak:

- Pomoc społeczna (95% kwoty dotacji),
- Administracja publiczna (2,5%),
- Rolnictwo i łowiectwo (1,5%).

Dotacje przeznaczone dla tych działów stanowiły 99,0% całej kwoty dotacji przekazanych gminom na omawiane zadania.

Dotacje w dziale Pomoc społeczna, zrealizowane w kwocie 7.372.261 tys. zł, przeznaczone zostały głównie na świadczenia rodzinne (w tym na dodatki i zapomogi z tytułu urodzenia dziecka) oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, wypłatę zasiłków osobom kwalifikującym się do pomocy z opieki społecznej oraz opłatę składek na ubezpieczenia społeczne, utrzymanie terenowych ośrodków pomocy społecznej, na wypłatę zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych oraz na opłacenie usług opiekuńczych, jak i specjalistycznych usług opiekuńczych. Dotacje te przeznaczone zostały także na pomoc pieniężną dla rodzin rolniczych, których gospodarstwa rolne zostały dotknięte suszą w 2006 r.

W ramach powyższej kwoty, na dofinansowanie zadań inwestycyjnych w dziale Pomoc społeczna przekazano dotacje w wysokości 5.909 tys. zł, co stanowiło 66,1% ogólnej kwoty przekazanych gminom dotacji na inwestycje związane z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, do zadań gmin należy szereg spraw o charakterze administracyjnym, w tym: ewidencja ludności, wydawanie dowodów osobistych i zadania należące do kompetencji kierownika urzędu stanu cywilnego. Przekazane w 2006 r. dotacje na realizację tych zadań wyniosły 195.786 tys. zł, co stanowiło 100,0% kwoty planowanej.

Udział dotacji celowych na realizowane przez gminy zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach, w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne, oraz ich strukturę, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
%%						
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	0,1
Rolnictwo i łowiectwo	1,5	1,5	5,8	100,0	99,5	0,5
Administracja publiczna	2,5	2,5	7,5	100,0	99,6	0,4
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,9	1,0	0,0	100,0	100,0	-
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,1	0,0	14,4	100,0	-	100,0
Pomoc społeczna	95,0	95,0	66,1	100,0	99,9	0,1
Pozostałe działy	0,0	0,0	6,2	-	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2006 r. (Min. Fin.)

1.2.2. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych gmin

W 2006 r. dochody gmin z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych zrealizowano w wysokości 1.982.972 tys. zł, co stanowiło 93,7% planu tych dotacji.

Z ogólnej kwoty dotacji przekazanych gminom w 2006 r., dotacje na zadania bieżące wynosiły 1.617.357 tys. zł, tj. 81,6% ogólnej kwoty omawianych dotacji, a na zadania inwestycyjne 365.615 tys. zł (18,4%).

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na zadania własne gmin, według działów, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem w tym:	2 116 991	1 982 972	93,7	1 674 455	1 617 357	96,6
Rolnictwo i łowiectwo	57 849	43 015	74,4	1 236	1 234	99,8
Przetwórstwo przemysłowe	7 032	7 024	99,9	-	-	-
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	131	126	96,2	50	50	100,0
Transport i łączność	178 725	161 601	90,4	38 110	37 479	98,3

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
	1	2	3	4	5	6
Turystyka	13 752	8 200	59,6	414	419	101,2
Gospodarka mieszkaniowa	10 372	9 564	92,2	502	382	76,1
Informatyka	154	-	-	-	-	-
Działalność usługowa	683	149	21,8	79	79	100,0
Administracja publiczna	1 700	901	53,0	860	566	65,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3 076	2 897	94,2	1 597	1 580	98,9
Różne rozliczenia	15 023	15 021	100,0	9 572	9 570	100,0
Oświata i wychowanie	152 011	129 176	85,0	90 052	75 983	84,4
Ochrona zdrowia	5 186	4 018	77,5	62	37	59,7
Pomoc społeczna	1 145 078	1 122 417	98,0	1 143 757	1 121 378	98,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	530	522	98,5	240	234	97,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	382 806	364 316	95,2	382 700	364 316	95,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	92 073	75 778	82,3	1 897	1 756	92,6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	22 047	17 846	80,9	2 601	2 121	81,5
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	3	3	100,0	3	3	100,0
Kultura fizyczna i sport	28 760	20 398	70,9	723	170	23,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2006 r. (Min. Fin.)

Udział dotacji celowych na zadania bieżące i inwestycyjne w ogólnej kwocie dotacji na zadania własne gmin, według działów, w 2006 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%					
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	81,6	18,4
Rolnictwo i łowiectwo	2,2	0,1	11,4	100,0	2,9	97,1
Transport i łączność	8,2	2,3	33,9	100,0	23,2	76,8
Turystyka	0,4	-	2,1	100,0	-	100,0
Gospodarka mieszkaniowa	0,5	-	2,5	100,0	-	100,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,2	0,1	0,4	100,0	54,6	45,4
Różne rozliczenia	0,8	0,6	1,5	100,0	63,7	36,3
Oświata i wychowanie	6,5	4,7	14,5	100,0	58,8	41,2
Pomoc społeczna	56,6	69,3	0,3	100,0	99,9	0,1
Edukacyjna opieka	18,4	22,5	-	100,0	100,0	0,0

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%					
1	2	3	4	5	6	7
wychowawcza						
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3,8	0,1	20,2	100,0	2,3	97,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,9	0,1	4,3	100,0	11,9	88,1
Kultura fizyczna i sport	1,0	-	5,5	100,0	0,8	99,2
Pozostałe działy	0,5	0,2	3,4	-	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2006 r. (Min. Fin.)

Największa część dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie bieżących zadań własnych gmin została przekazana w 2006 r. na zadania realizowane w działach: Pomoc społeczna (69,3%), Edukacyjna opieka wychowawcza (22,5%) oraz Oświata i wychowanie (4,7%). Łącznie, na dofinansowanie zadań własnych realizowanych w ramach tych działów, przeznaczono 96,5% dotacji na bieżące zadania własne gmin.

Dotacje w dziale Pomoc społeczna przeznaczone były głównie na wypłatę przyjętych do realizacji świadczeń rodzinnych oraz zasiłków okresowych (od 1 maja 2004 r. jest to zadanie własne gmin, finansowane dotacją z budżetu państwa) oraz na opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny, na prowadzenie działalności ośrodków pomocy społecznej, na dofinansowanie dożywiania uczniów, a także na dofinansowanie realizacji wieloletniego programu państwa w zakresie dożywiania.

Dotacje w dziale Edukacyjna opieka wychowawcza w 100% przeznaczone zostały na pomoc materialną dla uczniów.

Dla działu Oświata i wychowanie, z budżetu państwa przekazano dotacje celowe na bieżące zadania własne gmin w kwocie 129.176 tys. zł, co stanowiło 85% planu. Dotacje te przeznaczone zostały głównie na sfinansowanie wyprawek szkolnych dla uczniów podejmujących naukę w klasach pierwszych szkół podstawowych, obejmujących zakup podręczników szkolnych, dowozu dzieci 6-letnich do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, a także prac komisji kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych powołanych do przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego związanego z awansem zawodowym nauczycieli.

Dotacje celowe z budżetu państwa na własne zadania inwestycyjne przekazano gminom w kwocie 365.614 tys. zł, co stanowiło 82,6% planu tych dotacji.

W strukturze działowej tych dotacji, najpoważniejszą pozycję stanowiły dotacje na aktywizację obszarów wiejskich, na zadania związane z gospodarką ściekową i ochroną wód, na usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz na zadania ujęte w kontraktach wojewódzkich przeznaczone na dofinansowanie inwestycji w dziale Transport i łączność (33,9%), w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (20,2%) Oświata i wychowanie (14,5% tych dotacji), oraz dotacje w dziale Rolnictwo i łowiectwo (11,4%) przeznaczone na inwestycje związane z infrastrukturą wodociągową i sanitarną wsi.

1.2.3. Pozostałe dotacje celowe

Dochodami gmin są również dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje otrzymane z funduszy celowych. W 2006 r. udział tych dotacji w zrealizowanych przez gminy dochodach ogółem wynosił 1,1%.

Ogólna kwota otrzymanych przez gminy dotacji, o których wyżej mowa, wyniosła 591.441 tys. zł, co stanowiło 89,9% planu, z tego:

- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej została przekazana dotacja w wysokości 37.931 tys. zł, co stanowiło 78,1% ich planu rocznego. Porozumienia z organami administracji rządowej dotyczyły głównie zadań zaliczanych do działów: Transport i łączność (37,1% dotacji), m.in. na utrzymanie drogowych przejść granicznych; Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (15,6%) m.in. na usuwanie skutków klęsk żywiołowych; w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (8,8%) szczególnie na pomoc repatriantom; Działalność usługowa (7,1%) na utrzymanie, remonty i konserwację cmentarzy wojennych i wojskowych; Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (5,6%) na dofinansowanie zadań w dziedzinie kultury objętych mecenatem państwa, a także na realizację zadań wynikających z programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce,
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego zostały przeznaczone dotacje w wysokości 246.841 tys. zł, co stanowiło 89,8% planu tych dotacji. Zawierane między jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia dotyczyły głównie realizacji zadań z zakresu działów: Transportu i łączności (43,4% tych dotacji), Oświaty i wychowania (11,8% dotacji), Gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (9,7% dotacji) oraz Pomocy społecznej (4,9% dotacji),

- z funduszy celowych została przekazana dotacja w wysokości 306.669 tys. zł, tj. 91,6% planu. W kwocie tej, największy udział miały dotacje w działach: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (19,9%), przeznaczone m.in. na gospodarkę ściekową i ochronę wód, Transport i łączność (19,7%) głównie na inwestycje drogowe, Oświatę i wychowanie (17,8%), Kulturę fizyczną i sport (11%) na budowę obiektów sportowych, Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (10,7% dotacji) oraz Rolnictwo i łowiectwo (4,9%), przeznaczone głównie na infrastrukturę wodociągową i sanitacyjną wsi.

2. Wydatki gmin

Łączne wydatki gmin w 2006 r. zostały zrealizowane w wysokości 53.179.646 tys. zł i były o 3.808.016 tys. zł, tj. o 6,7% niższe, niż zaplanowane na ten rok i o 16,0% wyższe, niż wydatki zrealizowane w 2005 r.

Wydatki majątkowe, w stosunku do roku 2005, były wyższe o 29,8%.

Na wydatki bieżące gminy przeznaczyły o 13,0% środków więcej niż w roku poprzednim.

Dane o zrealizowanych w 2006 r. wydatkach gmin przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem z tego:	45 837 492	56 987 662	53 179 646	93,3	116,0
Wydatki majątkowe	8 349 398	12 783 246	10 833 643	84,7	129,8
w tym: wydatki na inwestycje	8 218 761	12 633 370	10 691 550	84,6	130,1
Wydatki bieżące z tego:	37 488 094	44 204 416	42 346 003	95,8	113,0
Wydatki na wynagrodzenia	14 800 986	16 219 943	15 923 752	98,2	107,6
w tym: wynagrodzenia osobowe	13 717 785	14 673 606	14 430 487	98,3	105,2
Pochodne od wynagrodzeń	3 079 536	3 302 741	3 178 039	96,2	103,2
Dotacje	1 341 341	2 631 248	2 584 946	98,2	192,7
Wydatki na obsługę długu	336 034	364 314	300 975	82,6	89,6
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	9 485	32 847	9 677	29,5	102,0
Pozostałe wydatki	17 920 713	21 653 323	20 348 614	94,0	113,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

Strukturę wydatków gmin, według rodzajów wydatków, w roku 2005 i 2006 przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	2005	2006
	%%	
1	2	3
Wydatki ogółem z tego:	100,0	100,0
Wydatki majątkowe	18,2	20,4
w tym: wydatki na inwestycje	17,9	20,1
Wydatki bieżące w tym:	81,8	79,6
Wydatki na wynagrodzenia	32,3	29,9
w tym: wynagrodzenia osobowe	29,9	27,1
Pochodne od wynagrodzeń	6,7	6,0
Dotacje	2,9	4,9
Wydatki na obsługę długu	0,8	0,6
Pozostałe wydatki	39,1	38,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków ogółem zrealizowanych przez gminy w 2006 r., w porównaniu do roku 2005, zwiększył się udział wydatków majątkowych o 2,2 punktu. Zmniejszył się natomiast udział wydatków na wynagrodzenia w tym na wynagrodzenia osobowe odpowiednio o 2,4 punktu i o 2,8 punktu.

Strukturę wydatków gmin w 2006 r. według działów i kategorii gmin przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	%%		
1	2	3	4
Ogółem w tym:	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	2,9	5,2	1,2
Przetwórstwo przemysłowe	0,1	0,0	0,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,5	0,7	0,4
Transport i łączność	8,8	8,8	8,8
Turystyka	0,2	0,2	0,2
Gospodarka mieszkaniowa	2,9	1,4	4,0
Działalność usługowa	0,4	0,3	0,5
Administracja publiczna	10,0	10,7	9,5
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,1	0,2	0,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,2	1,2	1,1
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,2	0,2	0,2
Obsługa długu publicznego	0,6	0,5	0,7

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	%%		
1	2	3	4
Różne rozliczenia	0,4	0,5	0,3
Oświata i wychowanie	36,1	38,1	34,5
Ochrona zdrowia	0,8	0,7	0,9
Pomoc społeczna	19,6	19,7	19,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,1	0,0	0,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,8	1,8	1,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7,7	5,7	9,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3,2	2,6	3,7
Kultura fizyczna i sport	2,3	1,4	3,0

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów gmin za 2006 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków gmin, przeważają wydatki na: Oświatę i wychowanie – 36,1%, Pomoc społeczną – 19,6%, Administrację publiczną – 10,0% Transport i łączność – 8,8% oraz Gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – 7,7% ogółu wydatków gmin. W 2006 r. wydatki gmin w tych działach stanowiły 82,2% wydatków ogółem tych jednostek.

Struktura działowa wydatków w gminach wiejskich różni się od pozostałych szczególnie w działach Rolnictwo i łowiectwo oraz Oświata i wychowanie. Udział tych działów w strukturze wydatków jest większy w gminach wiejskich.

W strukturze działowej wydatków gmin wiejskich przeważają wydatki na: Oświatę i wychowanie – 38,1%, Pomoc społeczną – 19,7%, Administrację publiczną – 10,7%, Transport i łączność – 8,8% oraz Gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – 5,7%. W 2006 r. wydatki gmin wiejskich w tych działach stanowiły 83,0% wydatków ogółem tych jednostek.

Wydatki gmin w 2006 r. według działów zawiera poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI OGÓŁEM	45 837 492	56 987 662	53 179 646	93,3	100,0	116,0
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	1 211 632	1 895 769	1 543 833	81,4	2,9	127,4
Leśnictwo	7 926	10 038	8 692	86,6	0,0	109,7
Rybołówstwo i rybactwo	191	753	223	29,5	0,0	116,6
Górnictwo i kopalnictwo	16	31	26	85,3	0,0	164,0
Przetwórstwo przemysłowe	4 531	67 048	54 449	81,2	0,1	*
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	229 698	316 978	278 590	87,9	0,5	121,3

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Handel	4 537	6 671	5 651	84,7	0,0	124,6
Hotele i restauracje	701	25	18	71,8	0,0	2,6
Transport i łączność	3 312 064	5 190 896	4 664 440	89,9	8,8	140,8
Turystyka	51 139	136 075	114 399	84,1	0,2	223,7
Gospodarka mieszkaniowa	1 281 605	1 724 432	1 537 059	89,1	2,9	119,9
Działalność usługowa	192 927	279 113	211 331	75,7	0,4	109,5
Informatyka	2 486	4 708	3 436	73,0	0,0	138,2
Nauka	6	29	25	84,1	0,0	409,5
Administracja publiczna	4 995 412	5 633 500	5 333 112	94,7	10,0	106,8
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	127 335	95 594	74 754	78,2	0,1	58,7
Obrona narodowa	327	460	377	82,0	0,0	115,3
Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	10	19	18	93,3	0,0	176,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	516 482	666 048	614 067	92,2	1,2	118,9
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	114 616	131 843	112 166	85,1	0,2	97,9
Obsługa długu publicznego	345 562	400 127	311 393	77,8	0,6	90,1
Różne rozliczenia	167 262	252 923	191 148	75,6	0,4	114,3
Oświata i wychowanie	18 158 285	19 802 000	19 197 205	96,9	36,1	105,7
Szkolnictwo wyższe	5 505	6 751	6 378	94,5	0,0	115,9
Ochrona zdrowia	407 761	499 205	442 823	88,7	0,8	108,6
Pomoc społeczna	7 762 849	10 745 238	10 419 822	97,0	19,6	134,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	73 575	82 657	77 121	93,3	0,1	104,8
Edukacyjna opieka wychowawcza	863 379	1 032 878	978 887	94,8	1,8	113,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 793 525	4 805 360	4 080 859	84,9	7,7	107,6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 328 310	1 819 351	1 690 251	92,9	3,2	127,2
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	10 295	13 074	11 718	89,6	0,0	113,8
Kultura fizyczna i sport	867 539	1 368 058	1 215 361	88,8	2,3	140,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

*) –wskaźnik powyżej 1000%

Wydatki zrealizowane w dziale Przetwórstwo przemysłowe w 2006 r. wzrosły w stosunku do 2005 r. ponad 12 – krotnie. W tym dziale 99,5% wydatków stanowiły wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych.

W 2006 r. 91 gmin dokonało wpłat do budżetu państwa, przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej w kwocie 162.727 tys. zł. Wydatki te stanowiły 85,1% działu Różne rozliczenia.

Wykaz gmin dokonujących wpłat do budżetu państwa zamieszczono w tabelach w załączniku.

W związku ze zmianami systemowymi dotyczącymi sposobu finansowania zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych i oświetlenia ulic, poniżej przedstawiono planowane i wykonane wydatki na zadania, których sposób finansowania uległ zmianie od 1 stycznia 2004 r.

Wyszczególnienie	2005		2006		Dynamika (4:2)
	Wykonanie	Wykonanie planu	Wykonanie	Wykonanie planu	
	tys. zł	%	tys. zł	%	%
1	2	3	4	5	6
Wydatki na dodatki mieszkaniowe	641 937	92,8	597 595	93,8	93,1
Wydatki na oświetlenie ulic	798 657	92,1	865 647	90,8	108,4

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 i 2006 r. (Min. Fin)

Wykonane wydatki gmin na dodatki mieszkaniowe w 2006 r., w porównaniu do 2005 r. były niższe o 6,9%. W 2006 r. udział wydatków na dodatki mieszkaniowe w wydatkach działu Pomoc społeczna wynosił 5,7%.

Wydatki związane z oświetleniem ulic w 2006 r. zostały zrealizowane przez gminy na poziomie wyższym niż w 2005 r. o 8,4%. Wydatki te stanowią 21,2% wydatków w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska.

Wydatki ogółem zrealizowane w 2006 r. przeliczone na 1 mieszkańca w gminach, według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w zł			
	Gminy ogółem	Gminy ogółem	Gminy wiejskie	Gminy pozostałe
	2005	2006		
1	2	3	4	5
Wydatki ogółem z tego:	1 808,7	2 097,0	2 166,9	2 045,8
Wydatki majątkowe	329,5	427,2	448,6	411,5
w tym: wydatki na inwestycje	324,3	421,6	447,1	402,9
Wydatki bieżące z tego:	1 479,3	1 669,8	1 718,3	1 634,3

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w zł			
	Gminy ogółem	Gminy ogółem	Gminy wiejskie	Gminy pozostałe
	2005	2006		
	1	2	3	4
Wydatki na wynagrodzenia, w tym: wynagrodzenia osobowe	584,0	627,9	666,6	599,6
Pochodne od wynagrodzeń	541,3	569,0	602,1	544,8
Dotacje	121,5	125,3	134,7	118,5
Wydatki na obsługę długu	52,9	101,9	67,7	126,9
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	13,6	11,9	10,0	13,2
Pozostałe wydatki	0,4	0,4	0,2	0,5
	706,8	802,4	839,1	775,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

Najwyższe wydatki ogółem poniesione na 1 mieszkańca zostały zrealizowane przez gminy w województwie zachodniopomorskim i wyniosły 2.349,3 zł, a najniższe wydatki w gminach województwa lubelskiego i wyniosły 1.895,7 zł, przy średniej krajowej kwocie wydatków poniesionych przez te jednostki na 1 mieszkańca w kraju wynoszącej 2.097,0 zł.

Zestawienie wydatków na 1 mieszkańca w 2006 r. w gminach w układzie wojewódzkim zaprezentowano w załączniku do sprawozdania.

Wydatki na wynagrodzenia w poszczególnych działach prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI OGÓŁEM	14 800 943	16 219 943	15 923 752	98,2	100,0	107,6
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	10 241	16 104	15 017	93,3	0,1	146,6
Leśnictwo	1 344	2 555	2 402	94,0	0,0	178,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	17 739	21 602	20 769	96,1	0,1	117,1
Handel	227	650	623	95,9	0,0	274,6
Transport i łączność	26 395	44 351	40 289	90,8	0,3	152,6
Turystyka	1 207	3 201	2 790	87,2	0,0	231,2
Gospodarka mieszkaniowa	19 683	44 582	40 884	91,7	0,3	207,7
Działalność usługowa	5 752	22 066	17 948	81,3	0,1	312,0
Informatyka	223	255	250	98,3	0,0	112,3
Administracja publiczna	2 877 807	3 229 860	3 143 472	97,3	19,7	109,2
Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	762	17 454	15 681	89,8	0,1	2057,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	105 778	146 872	142 486	97,0	0,9	134,7

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	61 763	71 971	64 390	89,5	0,4	104,3
Różne rozliczenia	49	37	34	91,5	0,0	69,0
Oświata i wychowanie	10 319 628	10 925 510	10 791 380	98,8	67,8	104,6
Ochrona zdrowia	24 734	94 296	87 715	93,0	0,6	354,6
Pomoc społeczna	746 257	894 660	875 536	97,9	5,5	117,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	26 534	31 562	30 627	97,0	0,2	115,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	337 866	369 112	360 328	97,6	2,3	106,6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	89 677	119 928	112 205	93,6	0,7	125,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	49 864	51 225	49 094	95,8	0,3	98,5
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	192	273	266	97,4	0,0	138,7
Kultura fizyczna i sport	77 220	111 287	109 045	98,0	0,7	141,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

Wydatki gmin na wynagrodzenia w czterech działach, tj. Oświata i wychowanie, Administracja publiczna, Edukacyjna opieka wychowawcza oraz Pomoc społeczna, stanowiły 95,3% ogółu wydatków na wynagrodzenia, przy czym wydatki na wynagrodzenia w dziale Oświata i wychowanie stanowiły 67,8%, a w dziale Administracja publiczna 19,7% wszystkich wydatków na wynagrodzenia w gminach.

Wydatki majątkowe gmin w 2006 r. wyniosły 10.833.643 tys. zł, tj. 20,4% wydatków ogółem. Na zadania inwestycyjne gminy przeznaczyły 10.691.550 tys. zł, co stanowiło 20,1% wydatków ogółem. Wydatki majątkowe gmin wiejskich stanowiły 20,7%, a gmin pozostałych – 20,1% wydatków ogółem tego typu gmin.

Strukturę działową wydatków majątkowych w gminach wiejskich i pozostałych ilustruje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ogółem		Wiejskie		Pozostałe	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura
	tys. zł	%%	tys. zł	%%	tys. zł	%%
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI MAJĄTKOWE OGÓŁEM	10 833 643	100,0	4 805 704	100,0	6 027 939	100,0
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	1 286 461	11,9	1 015 349	21,1	271 112	4,5
Rybołówstwo i rybactwo	60	0,0	47	0,0	13	0,0
Przetwórstwo przemysłowe	54 332	0,5	255	0,0	54 077	0,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	128 812	1,2	67 701	1,4	61 111	1,0

Wyszczególnienie	Ogółem		Wiejskie		Pozostałe	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura
	tys. zł	%%	tys. zł	%%	tys. zł	%%
1	2	3	4	5	6	7
Handel	1 843	0,0	95	0,0	1 748	0,0
Transport i łączność	3 092 672	28,5	1 379 159	28,7	1 713 514	28,4
Turystyka	88 136	0,8	32 395	0,7	55 741	0,9
Gospodarka mieszkaniowa	594 754	5,5	143 263	3,0	451 491	7,5
Działalność usługowa	47 683	0,4	6 997	0,1	40 687	0,7
Informatyka	1 257	0,0	568	0,0	689	0,0
Administracja publiczna	223 370	2,1	87 177	1,8	136 193	2,3
Obrona narodowa	12	0,0	12	0,0		
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	175 595	1,6	95 419	2,0	80 176	1,3
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	209	0,0	102	0,0	106	0,0
Różne rozliczenia	6 018	0,1	2 126	0,0	3 892	0,1
Oświata i wychowanie	1 568 656	14,5	837 845	17,4	730 811	12,1
Szkolnictwo wyższe	740	0,0	91	0,0	649	0,0
Ochrona zdrowia	100 080	0,9	43 151	0,9	56 930	0,9
Pomoc społeczna	50 666	0,5	15 150	0,3	35 516	0,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	7 584	0,1	2 560	0,1	5 025	0,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	6 345	0,1	3 225	0,1	3 120	0,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 348 776	21,7	708 218	14,7	1 640 557	27,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	413 893	3,8	147 955	3,1	265 938	4,4
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	10 423	0,1	9 521	0,2	902	0,0
Kultura fizyczna i sport	625 258	5,8	207 325	4,3	417 933	6,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2006 r. (Min. Fin.)

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych w gminach na wydatki majątkowe dotyczyła działu Transport i łączność (28,5%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (21,7%), Oświata i wychowanie (14,5%) oraz działu Rolnictwo i łowiectwo (11,9%).

Wydatki majątkowe w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska stanowiły w gminach wiejskich – 14,7% wszystkich wydatków majątkowych gmin wiejskich. W dziale Oświata i wychowanie wydatki majątkowe stanowiły w gminach wiejskich 17,4%, w dziale Transport i łączność 28,7% oraz w dziale Rolnictwo i łowiectwo 21,1%.

Najwyższe wydatki majątkowe na jednego mieszkańca zrealizowały gminy w województwie mazowieckim – 526,2 zł, najniższe natomiast w województwie lubelskim – 325,9 zł, przy średniej krajowej – 427,2 zł.

Najwyższy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem wystąpił w gminach województwa mazowieckiego – 24,1% a najniższy zaś w gminach województwa warmińsko-mazurskiego – 16,8%, przy średnim wskaźniku dla wszystkich gmin w kraju wynoszącym 20,4%.

Zestawienie wydatków majątkowych i inwestycyjnych gmin według województw przedstawiono w załączniku do sprawozdania.

3. Wynik budżetów gmin

W 2006 r. budżety gmin zamknęły się zbiorczo deficytem w wysokości 1.455.370 tys. zł, tj. ponad 3-krotnie niższym niż planowano. Nadwyżkę budżetową wypracowało 857 gmin, tj. 35,5% ogólnej liczby gmin. Deficyt wystąpił w 1.556 gminach (tj. 64,5% ogólnej liczby gmin).

Liczbę gmin, z uwzględnieniem zrealizowanego przez nie wyniku, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
1	2	3	4
Gminy ogółem	2 413	1 589	824
Gminy z nadwyżką budżetową	857	590	267
Gminy z deficytem budżetowym	1 556	999	557
Udział gmin deficytowych w ogólnej liczbie gmin dla danej kategorii gmin (w %%)	64,5	62,9	67,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2006 r. (Min. Fin.)

Gminy, według relacji wyniku do ich dochodów, przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów gmin			
	Razem	< 5%	5-10%	> 10%
1	2	3	4	5
Gminy z nadwyżką budżetową	857	581	202	74
Gminy z deficytem budżetowym	1 556	712	478	366

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2006 r. (Min. Fin.)

Wśród gmin, które wypracowały nadwyżkę, jak i gmin z deficytem budżetowym, najliczniejszą grupę, podobnie jak w roku 2005, stanowią gminy o relacji wyniku do dochodów poniżej 5%. Udział takich gmin wynosi 53,6% łącznej liczby gmin.

Poniższe zestawienie przedstawia przychody i rozchody gmin ogółem, gmin wiejskich i gmin pozostałych w 2006 roku.

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	w tys. zł		
1	2	3	4
Przychody ogółem	7 570 852	3 390 671	4 180 181
z tego:			
kredyty i pożyczki w tym:	3 918 997	1 670 354	2 248 643
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, w tym:	1 088 510	485 407	603 103
pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	714 560	302 236	412 324
spłata pożyczek udzielonych	9 181	2 176	7 005
nadwyżka z lat ubiegłych w tym:	1 368 148	972 973	395 175
środki na pokrycie deficytu	296 567	170 886	125 681
papiery wartościowe w tym:	102 116	6 130	95 986
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	3 151	570	2 581
obligacje jednostek samorządowych oraz związków komunalnych w tym:	392 150	62 612	329 538
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	23 569	8 846	14 723
prywatyzacja majątku	6 207	0,0	6 207
inne źródła w tym:	1 774 052	676 426	1 097 626
środki na pokrycie deficytu	492 347	213 802	278 544
Rozchody ogółem	3 438 949	1 631 491	1 807 458
z tego:			
spłaty kredytów i pożyczek w tym:	2 520 131	1 081 944	1 438 186
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, w tym:	724 041	325 081	398 960
pożyczek na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	632 880	278 118	354 762
pożyczki (udzielone)	13 613	3 945	9 669
lokaty w bankach	681 900	451 228	230 672
wykup papierów wartościowych w tym:	7 100	800	6 300
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	0,0	0,0	0,0
wykup obligacji samorządowych w tym:	131 138	11 050	120 088
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	1 550	1 250	300
inne cele	85 068	82 524	2 543

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2006 r. (Min. Fin.)

W 2006 r. gminy osiągnęły przychody w łącznej kwocie 7.570.852 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 3.438.949 tys. zł.

Na podstawie sprawozdań, zestawiono strukturę przychodów i rozchodów gmin, z uwzględnieniem podziału na gminy wiejskie i pozostałe.

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	% %		
1	2	3	4
Przychody ogółem	100,0	100,0	100,0
z tego:			
kredyty i pożyczki w tym:	51,8	49,3	53,8
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, w tym:	14,4	14,3	14,4
pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	9,4	8,9	9,9
spłata pożyczek udzielonych	0,1	0,1	0,2
nadwyżka z lat ubiegłych w tym:	18,1	28,7	9,5
środki na pokrycie deficytu	3,9	5,0	3,0
papiery wartościowe w tym:	1,3	0,2	2,3
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	0,0	0,0	0,1
obligacje jednostek samorządowych oraz związków komunalnych w tym:	5,2	1,8	7,9
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	0,3	0,3	0,4
prywatyzacja majątku jst	0,1	0,0	0,1
inne źródła w tym:	23,4	19,9	26,3
środki na pokrycie deficytu	6,5	6,3	6,7
Rozchody ogółem	100,0	100,0	100,0
z tego:			
spłaty kredytów i pożyczek w tym:	73,3	66,3	79,6
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, w tym:	21,1	19,9	22,1
pożyczek na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	18,4	17,0	19,6
pożyczki (udzielone)	0,4	0,2	0,5
lokaty w bankach	19,8	27,7	12,8
wykup papierów wartościowych w tym:	0,2	0,0	0,3
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	0,0	0,0	0,0
wykup obligacji samorządowych w tym:	3,8	0,7	6,6
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	0,0	0,1	0,0
inne cele	2,5	5,1	0,1

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2006 r. (Min. Fin.)

W 2006 r. największe przychody gminy zrealizowały z tytułu kredytów i pożyczek, tj. 51,8% przychodów ogółem, w tym pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy

strukturalnych i Funduszu Spójności otrzymane z budżetu państwa stanowiły 9,4% przychodów ogółem.

Również w gminach wiejskich, głównym źródłem przychodów w roku 2006 były kredyty i pożyczki i wynosiły 49,3% przychodów ogółem, w tym pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności otrzymane z budżetu państwa stanowiły 8,9% przychodów ogółem.

W strukturze przychodów ogółem gmin nadwyżka z lat ubiegłych wynosi 18,1%, zaś w gminach wiejskich – 28,7% przychodów ogółem.

Analiza rozchodów gmin wskazuje, że najwyższy udział w strukturze rozchodów gmin miały środki na spłaty kredytów i pożyczek – 73,3% rozchodów ogółem. Spłaty pożyczek na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności otrzymanych z budżetu państwa stanowiły 18,4% rozchodów ogółem.

W przypadku gmin wiejskich, w strukturze rozchodów środki na spłaty kredytów i pożyczek stanowiły 66,3% rozchodów ogółem, w tym pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności otrzymane z budżetu państwa stanowiły 17,0% rozchodów ogółem.

4. Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności gmin

Ze sprawozdań gmin o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych wynika, iż na koniec 2006 r. stan zadłużenia tych jednostek wynosił 9.586.249 tys. zł. Zobowiązania ogółem wobec podmiotów krajowych wynosiły 9.570.578 tys. zł, z tego na zobowiązania długoterminowe przypadała kwota – 8.959.233 tys. zł.

W porównaniu do 2005 roku, w 2006 roku zadłużenie ogółem gmin wzrosło o 18,8%, w tym gmin wiejskich o 19,7% i gmin pozostałych o 18,3%.

Zobowiązania wystąpiły w 2.316 gminach. Wskaźnik zadłużenia gmin, liczony jako udział zobowiązań ogółem w zrealizowanych dochodach ogółem gmin w 2006 r., wynosił 18,5%.

Z kwoty zobowiązań ogółem zaciągniętych przez gminy, przypada na:

- kredyty i pożyczki	- 86,3%,
- emisję papierów wartościowych	- 11,9%,
- wymagalne zobowiązania	- 1,7%.

Poniższe zestawienie przedstawia liczbę zadłużonych gmin uwzględniając zadłużenie do wykonanych dochodów tych jednostek.

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2005	2 413	2 292	784	711	451	232	84	21	9
2006	2 413	2 316	688	766	490	255	84	23	10

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za lata 2005 i 2006. (Min. Fin.)

Z zamieszczonych danych wynika, że najliczniejsza grupa gmin znajduje się w przedziale o zadłużeniu do 20% dochodów ogółem. Liczba gmin w tej grupie stanowiła w 2006 r. 60,3% łącznej liczby gmin i 62,8% liczby gmin zadłużonych. W stosunku do roku 2005, liczba gmin zadłużonych zwiększyła się o 24 jednostki. W grupie powyżej 60% znalazło się 10 gmin.

Z łącznej kwoty zobowiązań, na zobowiązania wymagalne, tj. te, których termin płatności upłynął, przypadało 164.753 tys. zł, tj. 1,7% kwoty zobowiązań ogółem. Zobowiązania wymagalne w 71,5% dotyczyły zobowiązań z tytułu dostaw towarów i usług.

Z danych wykazanych przez gminy, w części dotyczącej poręczeń i gwarancji, wynika, że jednostki te w 2006 r. udzieliły poręczeń i gwarancji na łączną kwotę 219.330 tys. zł, co stanowiło 0,4% dochodów ogółem tych jednostek.

Ze sprawozdań gmin o stanie należności wg tytułów wynika, iż na koniec 2006 r. kwota należności tych jednostek wynosiła 3.480.062 tys. zł, z tego na należności długoterminowe przypadała kwota – 35.148 tys. zł.

Wymagalne należności w wysokości 3.390.600 tys. zł stanowiły 97,4% należności ogółem. Należności wymagalne w 18,0% dotyczyły należności z tytułu dostaw towarów i usług.

5. Przychody i wydatki zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych gminnych jednostek budżetowych

Do form organizacyjno - prawnych gospodarki finansowej w gminach należą zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze. W tych formach funkcjonują w gminach:

- 1) jednostki gospodarki komunalnej,
  - 2) ogrody botaniczne i zoologiczne,
  - 3) jednostki gospodarki mieszkaniowej - na przykład świadczące usługi związane z utrzymaniem substancji mieszkaniowej,
  - 4) szkoły i przedszkola,
  - 5) ośrodki sportu i rekreacji,
- inne, świadczące usługi bytowe dla ludności.

Przychody i wydatki jednostek organizacyjnych w gminach, w porównaniu z planem, przedstawiały się w 2006 roku następująco:

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem			
1. Przychody	3 862 958	3 879 664	100,4
w tym: dotacje z budżetów gmin	456	427	93,7
2. Koszty	3 851 154	3 868 603	100,5
w tym: wpłaty do budżetów gmin	7 357	15 872	215,7
Zakłady budżetowe			
1. Przychody	3 768 252	3 787 559	100,5
w tym: dotacje z budżetów gmin	276	276	100,0
2. Koszty	3 756 840	3 777 804	100,6
w tym: wpłaty do budżetów gmin	7 240	15 090	208,4
Gospodarstwa pomocnicze			
1. Przychody	94 706	92 105	97,3
w tym: dotacje z budżetów gmin	180	151	84,1
2. Koszty	94 313	90 799	96,3
w tym: wpłaty do budżetów gmin	118	782	662,5

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych za 2006 r. (Min. Fin.)

Dotacje dla zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych gminnych jednostek budżetowych według działów przedstawiono poniżej.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
Dotacje ogółem	456,3	427,6	93,7	100,0
z tego:				
Gospodarka mieszkaniowa	66,8	66,8	100,0	15,6
Oświata i wychowanie	52,7	52,7	100,0	12,3
Pomoc społeczna	27,9	24,9	89,2	5,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	196,0	170,3	86,9	39,8
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	92,2	92,2	100,0	21,6
Kultura fizyczna i sport	20,7	20,7	100,0	4,8

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych za 2006 r. (Min. Fin.)

Dotacje dla gminnych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych zostały zrealizowane w wysokości 427,6 tys. zł, tj. w 93,7%.

W strukturze działowej tych dotacji przeważają dotacje na: Gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – 39,8%, Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody – 21,6%, Gospodarkę mieszkaniową – 15,6%, Oświatę i wychowanie – 12,3%.

5.1. Gminne zakłady budżetowe

Dominującą formą organizacyjną w gminach są zakłady budżetowe.

W ogólnej kwocie przychodów gmin realizowanych przez zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, przychody zakładów budżetowych stanowią 97,6% i kierowane jest do nich 64,6% ogółu dotacji z budżetów gmin.

W tej formie funkcjonują przede wszystkim :

- przedszkola,
- zakłady administracji komunalnej zasobów mieszkaniowych,
- komunikacja miejska.

W 2006 r. przychody gminnych zakładów budżetowych wyniosły 3.787.559 tys. zł, z tego pochodzące z dotacji z budżetów gmin 276 tys. zł. W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 100,5%, a dotacje w 100,0%.

Koszty gminnych zakładów budżetowych wyniosły 3.777.804 tys. zł, tj. 100,6% planu, w tym wpłaty do budżetu wyniosły 15.090 tys. zł, tj. 208,4% planu.

Stan środków obrotowych gminnych zakładów budżetowych zwiększył się z 47.899 tys. zł na początku roku do 57.562 tys. zł na koniec roku, tj. o 20,2%.

5.2. Gospodarstwa pomocnicze gminnych jednostek budżetowych

Gospodarstwa pomocnicze tworzone są w gminach, np. przy szkołach zawodowych i zespołach ekonomiczno-administracyjnych szkół oraz do obsługi gospodarki mieszkaniowej.

W 2006 r. gospodarstwa pomocnicze zrealizowały przychody w wysokości 92.105 tys. zł, tj. 97,3% planu. Stanowiły one 2,4% łącznych przychodów gminnych zakładów budżetowych, i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych.

Dotacje z budżetów gmin przekazane gospodarstwom pomocniczym zostały zrealizowane w 84,1%. Dotacje z budżetów gmin dla gospodarstw pomocniczych w kwocie 151 tys. zł stanowiły 35,4% dotacji ogółem z budżetów gmin dla zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych. Koszty gospodarstw pomocniczych wyniosły 90.799 tys. zł, w tym wpłata do budżetu 781,6 tys. zł, przy planie 118 tys. zł.

Stan środków obrotowych zwiększył się w gminnych gospodarstwach pomocniczych z 537 tys. zł na początku roku do 786 tys. zł na koniec roku, tj. o 46,4%.

6. Fundusze celowe gmin

W 2006 r. gminy dysponowały środkami następujących funduszy celowych:

- Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Gminnego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym,
- Funduszem Socjalnym Wsi.

Stan środków obrotowych funduszy celowych gmin w 2006 r. wynosił na początek roku 219.967 tys. zł i zmniejszył się do 245.708 tys. zł na koniec 2006 r., tj. o 11,7%.

Przychody gmin z tytułu funduszy celowych ogółem wyniosły w 2006 r. 332.042 tys. zł. Natomiast wydatki wyniosły 305.941 tys. zł, w tym dotacje 165 tys. zł.

Przychody i koszty funduszy celowych gmin w 2006 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Stan na początek roku	Przychody ogółem	Koszty		Stan na koniec roku
			Ogółem	w tym: dotacje	
w tys. zł					
1	2	3	4	5	6
Ogółem z tego:	219 967	332 042	305 941	165	245 708
Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	218 624	330 480	304 635	165	244 109
Gminny Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	1 309	1 562	1 306	0	1 565
Fundusz Socjalny Wsi	34	0,4	0,0	0	34

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych funduszy celowych nie posiadających osobowości prawnej za 2006 r. (Min. Fin.)

6.1. Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Środki tego Funduszu stanowiły główną część ogółu funduszy celowych, jakimi dysponowały w 2006 roku gminy. Stan środków obrotowych Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zwiększył się z 218.624 tys. zł na początek roku do 244.109 tys. zł na koniec 2006 roku, tj. o 11,7%. Przychody Funduszu wyniosły 330.480 tys. zł. Rozdysponowano 304.635 tys. zł, w tym 165 tys. zł w formie dotacji.

Zgodnie z art. 401 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.), przychodami funduszy są wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych pobieranych na podstawie ustawy oraz przepisów szczególnych, a także z tytułu kwot pieniężnych uzyskanych na podstawie decyzji, o której mowa w art. 362 ust. 3.

Przychodami funduszu są także wpływy z opłat i kar pieniężnych ustalanych na podstawie przepisów ustawy - Prawo geologiczne i górnicze, jak również dobrowolne wpłaty, zapisy, darowizny, świadczenia rzeczowe i środki pochodzące z fundacji oraz wpływy z przedsięwzięć organizowanych na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

6.2. Gminny Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Stan środków obrotowych Gminnego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym w gminach zwiększył się z 1.309 tys. zł na początek roku do 1.565 tys. zł na koniec roku 2006, tj. o 19,6 %. Przychody Funduszu wyniosły 1.562 tys. zł. Środki Funduszu zostały rozdysponowane w kwocie 1.306 tys. zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. Nr z 2005 r. Nr 240, poz. 2027 z późn. zm.), przychodami funduszu są wpływy ze sprzedaży map, danych z ewidencji gruntów i budynków oraz innych materiałów i informacji z zasobów powiatowych, z opłat za czynności związane z prowadzeniem tych zasobów i uzgadnianiem usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu, a także inne wpływy.

Środki Funduszu są przeznaczone na uzupełnienie środków budżetowych niezbędnych do finansowania zadań związanych z aktualizacją i utrzymywaniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz zakup urządzeń i wyposażenie lokali niezbędnych do prowadzenia tego zasobu.

6.3. Fundusz Socjalny Wsi

Fundusz Socjalny Wsi w gminach może być dysponowany do czasu wyczerpania środków zgromadzonych na rachunku tego Funduszu. Środki z tego tytułu wykazały 3 gminy.

Stan środków obrotowych Funduszu Socjalnego Wsi w gminach wynosił na początek 2006 roku 34 tys. zł i pozostał na tym poziomie na koniec roku 2006.

Część II

Zbiornicze wykonanie budżetów powiatów

Z danych przedstawionych przez powiaty w rocznych sprawozdaniach budżetowych za 2006 r. wynika, że jednostki te planowały dochody w wysokości 15.017.822 tys. zł, natomiast wydatki w wysokości 16.239.964 tys. zł i deficyt w kwocie 1.222.143 tys. zł. W trakcie realizacji swych zadań w 2006 r., powiaty osiągnęły faktycznie dochody w kwocie 14.844.238 tys. zł, co stanowiło 98,8% planu rocznego. Wydatki w tym okresie powiaty zrealizowały w wysokości 15.593.030 tys. zł, tj. 96,0% planu rocznego. W rezultacie budżety powiatów zamknęły się deficytem w wysokości 748.792 tys. zł, tj. o 38,7% niższym niż planowano.

Zbiornicze dane dotyczące wykonania budżetów powiatów za 2006 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	4:3	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	13 762 684	15 017 822	14 844 238	98,8	107,9
Wydatki	13 890 877	16 239 964	15 593 030	96,0	112,3
Wynik	- 128 192	- 1 222 143	- 748 792	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

W 2006 roku powiaty zrealizowały dochody o 7,9% wyższe, a wydatki o 12,3% wyższe niż w 2005 roku.

1. Dochody powiatów

Strukturę dochodów powiatów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Struktura dochodów powiatów (%%)	
	2005	2006
DOCHODY OGÓŁEM	100,0	100,0
z tego:		
DOCHODY WŁASNE	29,2	30,8
DOTACJE	22,1	23,1
SUBWENCJE	48,7	46,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów ogółem, dochody własne stanowiły w 2006 r. 30,8%, a dotacje celowe i subwencja ogólna odpowiednio: 23,1% i 46,1%.

Udział dochodów własnych i dotacji celowych w dochodach ogółem wzrósł w 2006 r. odpowiednio o 1,6 i 1,0 punktu procentowego w stosunku do roku 2005, natomiast udział subwencji zmniejszył się o 2,6 punktu.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, od 1 stycznia 2004 r. powiaty otrzymują 1,4%-owy udział we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i 5%-owy udział w dochodzie uzyskiwanym w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami. Zwiększone zostały udziały powiatów w dochodach uzyskiwanych z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa na terenie tych powiatów z 5% do 25%.

Strukturę dochodów własnych powiatów przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura dochodów własnych powiatów	
	2005	2006
RAZEM DOCHODY WŁASNE z tego:	100,0	100,0
Podatek dochodowy od osób fizycznych	44,9	46,0
Podatek dochodowy od osób prawnych	2,3	2,4
Dochody z majątku	5,2	6,1
Pozostałe dochody	47,6	45,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych w 2006 r., dominującym źródłem dochodów był udział we wpływach z PIT. Udział tego źródła dochodu, w dochodach własnych, zwiększył się o 1,1 punktu procentowego w porównaniu do 2005 r.

Dochody z majątku powiatu, do których zalicza się m. in. dochody ze sprzedaży składników majątkowych, dochody z dzierżawy oraz wynajmu stanowiły 6,1% dochodów własnych. Pozostałe dochody stanowiły 45,5% dochodów własnych.

Do dochodów pozostałych w powiatach zalicza się m. in.: wpływy z opłaty komunikacyjnej, wpływy z usług oraz wpływy z odsetek.

Dochody powiatów za 2006 r., według źródeł ich pochodzenia, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem	13 762 684	15 017 822	14 844 238	98,8	100,0	107,9
1. Dochody własne	4 017 742	4 604 938	4 570 270	99,2	30,8	113,8
z tego:						
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	1 804 717	2 015 618	2 101 101	104,2	14,2	116,4
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	90 984	90 040	108 189	120,2	0,7	118,9
- dochody z majątku powiatu	210 476	305 731	279 897	91,6	1,9	133,0
- pozostałe dochody	1 911 566	2 193 548	2 081 084	94,9	14,0	108,9
2. Dotacje celowe	3 045 451	3 573 197	3 433 694	96,1	23,1	112,7
z tego na zadania:						
- z zakresu administracji rządowej	1 328 535	1 500 721	1 466 438	97,7	9,9	110,4
w tym: inwestycyjne	64 178	74 278	69 383	93,4	0,5	108,1
- własne	1 126 457	1 280 492	1 229 681	96,0	8,3	109,2
w tym: inwestycyjne	194 716	320 932	273 442	85,2	1,8	140,4
- realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	26 299	45 585	41 841	91,8	0,3	159,1
w tym: inwestycyjne	2 503	11 365	9 392	82,6	0,1	375,2
- realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	480 656	632 557	590 137	93,3	4,0	122,8
w tym: inwestycyjne	53 018	104 423	88 226	84,5	0,6	166,4
- otrzymane z funduszy celowych	83 505	113 842	105 597	92,8	0,7	126,5
w tym: inwestycyjne	64 983	75 138	70 206	93,4	0,5	108,0
3. Subwencja ogólna	6 699 491	6 839 687	6 840 274	100,0	46,1	102,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.).

W stosunku do kwot zaplanowanych na 2006 r., w największym stopniu zostały wykonane dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych -120,2% planu. Dochody własne zostały zrealizowane w 99,2%, a dotacje celowe zostały zrealizowane w 96,1%.

Udziały powiatów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych od 2005 r. wynoszą 10,25%.

Wynika to z faktu, iż w 2004 r., zgodnie z art. 90 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, powiaty prowadzące placówki opiekuńczo-wychowawcze

otrzymywały dotacje celowe z budżety państwa na prowadzenie tych placówek. Począwszy od 1 stycznia 2005 r. pokrywanie kosztów utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo wychowawczych z terenu danego powiatu, bez względu na to gdzie znajduje się placówka opiekuńczo-wychowawcza należy do zadań własnych powiatu, z którego pochodzi dziecko. W związku z tym, udział powiatów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, który na 2004 r. ustalony został w wysokości 8,42 % od roku 2005 podwyższony został do wysokości 10,25%.

W 2006 roku – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki powiatów przekazane zostały udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 2.101.101 tys. zł, co stanowiło 103,5% kwoty zaplanowanej na ten cel przez Ministra Finansów i 104,2% kwoty zaplanowanej przez powiaty w wysokości 2.015.618 tys. zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wszystkie powiaty otrzymały z budżetu państwa subwencję ogólną. Subwencja ogólna dla powiatu składa się z części: oświatowej, równoważącej i wyrównawczej.

W 2006 roku – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki powiatów (bez części powiatowej przeznaczonej dla miast na prawach powiatu) przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 6.732.226 tys. zł, co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel.

W 2006 r. na rachunki powiatów przekazano środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości 5.657.969 tys. zł, części wyrównawczej subwencji ogólnej w wysokości 750.564 tys. zł oraz z części równoważącej subwencji ogólnej w wysokości 323.692 tys. zł, co oznacza, że kwoty te zostały zrealizowane w pełnej wysokości środków zaplanowanych na ten cel dla tych jednostek.

Niezależnie od powyższego, w 2006 r. na rachunki budżetów powiatów (bez części powiatowej przeznaczonej dla miast na prawach powiatu) została przekazana kwota:

- 39.806 tys. zł - z rezerwy subwencji ogólnej w wysokości 2% sumy planowanych części wyrównawczych subwencji ogólnej ustalonej dla gmin, powiatów i województw,
- 70.024 tys. zł - z rezerwy subwencji ogólnej na finansowanie inwestycji rozpoczętych przed dniem 1 stycznia 1999 r. na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach publicznych powiatowych, wojewódzkich i krajowych w miastach na prawach powiatu oraz na dofinansowanie rzecznych przepraw promowych.

W grupie dochodów pochodzących z dotacji celowych przeznaczonych na zadania realizowane przez powiaty, roczny plan dotacji został zrealizowany w następującym stopniu:

- z zakresu administracji rządowej - 97,7%,
- na zadania własne - 96,0%,
- na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - 91,8%,
- na podstawie porozumień pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego - 93,3%.

W strukturze dotacji celowych, największą pozycję stanowiły dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej, które wyniosły 42,7% ogółu dotacji celowych oraz dotacje na zadania własne powiatów - 35,8%.

Z łącznej kwoty - przekazanych w 2006 r. - dotacji celowych ogółem w wysokości 3.433.694 tys. zł, na zadania inwestycyjne przypadło 510.649 tys. zł, tj. 14,9% dotacji ogółem.

Niewielki udział w finansowaniu zadań powiatów miały środki pochodzące z funduszy celowych, zrealizowane w wysokości 105.597 tys. zł, co stanowiło 3,1% łącznej kwoty zrealizowanych przez powiaty dotacji celowych.

Dochody powiatów według działów w 2006 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	13 762 684	15 017 822	14 844 238	98,8	100,0	107,9
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	21 473	54 343	35 873	66,0	0,2	167,1
Leśnictwo	32 991	34 562	33 615	97,3	0,2	101,9
Rybołówstwo i rybactwo	6	7	6	87,4	0,0	94,4
Przetwórstwo przemysłowe	382	5 456	4 635	85,0	0,0	*
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	169	141	148	105,1	0,0	87,8
Transport i łączność	460 527	843 246	719 898	85,4	4,8	156,3
Turystyka	1 764	1 291	854	66,1	0,0	48,4
Gospodarka mieszkaniowa	223 834	293 643	275 767	93,9	1,9	123,2
Działalność usługowa	96 874	121 280	119 614	98,6	0,8	123,5
Administracja publiczna	586 262	481 160	472 171	98,1	3,2	80,5
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	7	7 507	6 958	92,7	0,0	*
Obrona narodowa	72	79	76	96,2	0,0	106,4

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	770 828	796 064	795 971	100,0	5,4	103,3
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	2 303 846	2 433 159	2 537 454	104,3	17,1	110,1
Obsługa długu publicznego	4 542	1 288	1 228	95,3	0,0	27,0
Różne rozliczenia	6 736 448	6 883 406	6 883 482	100,0	46,4	102,2
Oświata i wychowanie	191 810	258 662	236 690	91,5	1,6	123,4
Szkolnictwo wyższe	40 863	42 090	40 229	95,6	0,3	98,4
Ochrona zdrowia	450 654	609 754	567 835	93,1	3,8	126,0
Pomoc społeczna	1 465 803	1 535 264	1 533 156	99,9	10,3	104,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	85 543	210 152	201 769	96,0	1,4	235,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	264 515	356 158	336 761	94,6	2,3	127,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4 847	7 196	6 624	92,0	0,0	136,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	11 605	24 923	19 367	77,7	0,1	166,9
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	15	117	77	65,8	0,0	498,4
Kultura fizyczna i sport	7 005	16 853	13 974	82,9	0,1	199,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.).

*) – wskaźnik powyżej 1000%

W strukturze dochodów zrealizowanych w 2006 r. przez powiaty, najwyższy udział miały następujące działy:

- Różne rozliczenia - 46,4%,
- Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej - 17,1%,
- Pomoc społeczna - 10,3%.

Razem działy te stanowiły 73,8% łącznej kwoty zrealizowanych przez powiaty dochodów.

Dochody w dziale Różne rozliczenia zostały zrealizowane na poziomie o 2,2% wyższym niż w 2005 r. Należy przy tym zaznaczyć, że w dziale Różne rozliczenia ujmowane są przede wszystkim kwoty subwencji ogólnej przekazywanej powiatom z budżetu państwa, które w tym dziale stanowią 99,4%.

W stosunku do 2005 r. dochody wykonane w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej wzrosły o 10,1%. W dziale tym ujmowane są dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz od osób prawnych, które stanowią 87,1% dochodów tego działu oraz wpływy z opłat stanowiących dochody powiatu na podstawie ustaw.

W dochodach powiatów w dziale Pomoc społeczna największą pozycję stanowią dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych powiatu (62,4%).

W niektórych działach daje się zauważyć wyższy wskaźnik wzrostu wykonanych dochodów w stosunku do roku poprzedniego, np. w dziale Przetwórstwo przemysłowe, Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, Kultura fizyczna i sport oraz Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego. Są to jednak działy, które w strukturze dochodów powiatów stanowią niewielki udział, a wysoki wzrost dochodów w tych działach wynika z bardzo niskich kwot wykonania dochodów w roku 2005.

Przeciętny dochód ogółem, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, faktycznie osiągnięty przez powiaty w 2006 roku, wyniósł 585,3 zł.

Dochody przeliczone na 1 mieszkańca, według głównych grup dochodów dla powiatów, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Dochody wykonane powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2005	2006
OGÓŁEM z tego:	543,1	585,3
DOCHODY WŁASNE	158,5	180,2
DOTACJE CELOWE	120,2	135,4
SUBWENCJA OGÓLNA	264,4	269,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.);
Stan ludności wg GUS z grudnia 2005 r.

Przy średnim zrealizowanym dochodzie ogółem dla wszystkich powiatów, przeliczonym na 1 mieszkańca, w wysokości 585,3 zł, w powiecie o najwyższym dochodzie, dochód ten był blisko dwukrotnie wyższy od średniej w kraju i ponad czterokrotnie wyższy niż w powiecie o najniższym dochodzie.

Dochody powiatów na 1 mieszkańca w 2006 r. według województw ujęte zostały w załączniku do sprawozdania.

1.1. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe powiatów

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez powiaty w 2006 roku, przekazana została kwota 5.586.304 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z "Kryteriami podziału 0,6% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006", Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej - rozdysonował dla poszczególnych powiatów środki w wysokości 46.994 tys. zł (28,7% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty z tytułu błędów statystycznych popełnionych przez Główny Urząd Statystyczny na etapie tworzenia baz danych oraz błędów powstałych w Ministerstwie Edukacji Narodowej przy agregowaniu danych statystycznych oraz innych danych wykorzystywanych do wyliczeń części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego – w kwocie 2.037 tys. zł,
- dofinansowanie wzrostu zadań edukacyjnych w I półroczu roku budżetowego 2006, polegającego na zwiększeniu łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w wyniku utworzenia nowych szkół, oddziałów lub placówek – w kwocie 3.049 tys. zł,
- dofinansowanie wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych od 1 września 2006r., polegającego na wzroście łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006 – w kwocie 8.720 tys. zł,
- likwidacja szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – w kwocie 12.720 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków ponoszonych z tytułu odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy Karta Nauczyciela – w kwocie 4.055 tys. zł,
- dofinansowanie wyposażenia nowowytbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych oraz nowych pomieszczeń do nauki, pozyskanych w wyniku modernizacji lub adaptacji, w sprzęt szkolny i pomoce naukowe – w kwocie 16.305 tys. zł,
- dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego finansujących (dotujących) placówki rekomendowane do Programu Rządowego „Wczesna, wielospecjalistyczna, kompleksowa, skoordynowana i ciągła pomoc dziecku

zagrożonemu niepełnosprawnością lub niepełnosprawnemu oraz jego rodzinie – Pilotaż 2005-2007” – w kwocie 108 tys. zł.

Ponadto na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz na wniosek Ministra Edukacji Narodowej, Minister Finansów dokonał zwiększenia poszczególnym powiatom kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006 na łączną kwotę 24.671 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. na rachunki powiatów przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 5.657.969 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań powiatów wynika, że wydatki wykonane w 2006 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w relacji do otrzymanych przez powiaty dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 105,8%, przy czym poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- poniżej 100%   - 69 powiatów,
- 100,0% - 110,0%   - 165 powiatów,
- 110,0% - 120,0%   - 63 powiaty,
- powyżej 120,0%   - 17 powiatów.

Realizacja przez powiaty wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2006 r. kształtowała się średnio na poziomie 98,8% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 87,4% planu.

1.2. Dotacje celowe dla powiatów

Zaplanowane przez powiaty na 2006 r. dochody z tytułu dotacji celowych wynosiły 3.573.197 tys. zł, a zostały zrealizowane w wysokości 3.433.694 tys. zł, czyli w 96,1%, z tego:

- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące (własne, zlecone z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) zrealizowano w kwocie 2.385.743 tys. zł, co stanowiło 98,6% planu,
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne (własne, zlecone z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień

z organami administracji rządowej) zrealizowano w kwocie 352.217 tys. zł, co stanowiło 86,6% planu,

- dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 501.911 tys. zł, co stanowiło 95,0% planu,
- dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 88.226 tys. zł, co stanowiło 84,5% planu,
- dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 35.391 tys. zł, co stanowiło 91,4% planu,
- dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 70.206 tys. zł, co stanowiło 93,4% planu.

W łącznej kwocie zrealizowanych dotacji celowych, na dotacje na zadania bieżące przypadła kwota 2.923.045 tys. zł, co stanowiło 85,1% otrzymanych przez powiaty dotacji. Dotacje na zadania inwestycyjne (510.649 tys. zł) stanowiły 14,9% łącznej kwoty dotacji.

W zrealizowanych przez powiaty w 2006 r. dochodach ogółem, dotacje stanowiły 23,1%, z tego:

- dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań powiatów (własne, zlecone z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) – 18,4%,
- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego – 4,0%,
- dotacje z funduszy celowych - 0,7 %.

1.2.1. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiaty

Planowane przez powiaty dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej zrealizowano ogółem w wysokości 1.466.438 tys. zł, co stanowiło 97,7% planu rocznego.

W ogólnej kwocie dochodów zrealizowanych przez powiaty, dotacje te stanowiły 9,9%, z tego dotacje do zadań bieżących - 9,4%, a do zadań inwestycyjnych - 0,5%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, według działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	1 500 721	1 466 438	97,7	1 426 443	1 397 055	97,9
z tego:						
Rolnictwo i łowiectwo	49 060	31 246	63,7	40 446	26 266	64,9
Leśnictwo	402	301	74,9	402	301	74,9
Gospodarka mieszkaniowa	34 347	33 930	74,9	34 329	33 912	98,8
Działalność usługowa	116 610	115 280	98,9	114 627	113 310	98,9
Administracja publiczna	66 498	66 433	99,9	66 458	66 394	99,9
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	7 476	6 928	92,7	7 476	6 928	92,7
Obrona narodowa	75	72	96,0	75	72	96,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	769 503	769 208	100,0	732 452	732 536	100,0
Różne rozliczenia	31	31	100,0	31	31	100,0
Oświata i wychowanie	41	41	100,0	41	41	100,0
Ochrona zdrowia	375 208	362 277	96,9	351 074	338 990	96,6
Pomoc społeczna	50 555	49 895	98,7	48 132	47 493	98,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	30 894	30 775	99,6	30 879	30 760	99,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	16	16	100,0	16	16	100,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5	5	100,0	5	5	100,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2006 r. (Min. Fin.)

W strukturze wykonania dominowały dotacje na zadania bieżące, których udział wynosił 95,3% ogólnej kwoty zrealizowanych dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej.

W dotacjach na zadania bieżące, największy udział miały dotacje w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (52,4%), w dziale Ochrona zdrowia (24,3%) i w dziale Działalność usługowa (8,1%). Łącznie na zadania realizowane w tych działach przekazano dotacje w kwocie 1.184.836 tys. zł, co stanowiło 84,8% zrealizowanych dotacji na zadania bieżące.

Dotacje na zadania bieżące w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa przekazano w łącznej kwocie 732.536 tys. zł, co stanowiło 100,0% ich planu rocznego.

Dotacje na zadania bieżące w tym dziale były przeznaczone na utrzymanie komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej (99,5%) i na obronę cywilną oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych (0,5%).

Dotacje na zadania bieżące w dziale Ochrona zdrowia przekazane zostały w wysokości 338.990 tys. zł, co stanowiło 96,6% planu. Dotacje te przeznaczone były na opłacenie składek na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego i na ratownictwo medyczne.

W ramach dotacji na zadania inwestycyjne z zakresu administracji rządowej, przekazano powiatom 69.383 tys. zł. Z kwoty tej 36.672 tys. zł, tj. 52,9% przeznaczono na wydatki w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, a na wydatki w dziale Ochrona zdrowia 23.287 tys. zł, tj. 33,6%.

Udział dotacji celowych na realizowane przez powiaty zadania z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach do ogółem kwoty dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej, w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne, oraz strukturę dotacji przedstawia tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział dotacji celowych		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	95,3	4,7
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	2,1	1,9	7,2	100,0	84,1	15,9
Gospodarka mieszkaniowa	2,3	2,4	0,0	100,0	99,9	0,1
Działalność usługowa	7,9	8,1	2,8	100,0	98,3	1,7
Administracja publiczna	4,5	4,8	0,0	100,0	99,9	0,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	52,5	52,4	52,9	100,0	95,2	4,8
Ochrona zdrowia	24,7	24,3	33,6	100,0	93,6	6,4
Pomoc społeczna	3,4	3,4	3,5	100,0	95,2	4,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2,1	2,2	0,0	100,0	100,0	0,0
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,5	0,5	0,0	100,0	100,0	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2006 r. (Min. Fin.)

1.2.2. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych powiatów

Planowane dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych powiatów zrealizowano ogółem w wysokości 1.229.681 tys. zł, co stanowiło 96,0% planu rocznego.

Z ogólnej kwoty dotacji na zadania własne, dotacje do zadań bieżących w wysokości 956.239 tys. zł stanowiły 77,8%, a dotacje do zadań inwestycyjnych w kwocie 273.442 tys. zł, stanowiły 22,2%.

Dotacje na zadania własne stanowiły 8,3% zrealizowanych dochodów ogółem, z tego dotacje do zadań bieżących 6,5%, a do zadań inwestycyjnych 1,8%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizowane zadania własne powiatów, według działów klasyfikacji budżetowej (plan i wykonanie), przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	1 280 492	1 229 681	96,0	959 560	956 239	99,7
Przetwórstwo przemysłowe	1 000	760	76,0	-	-	-
Transport i łączność	118 759	98 986	83,4	12 997	12 998	99,9
Turystyka	88	82	93,2	20	16	80,0
Informatyka	20	4	20,0	-	-	-
Administracja publiczna	680	469	67,0	370	229	61,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	273	267	97,8	-	-	-
Oświata i wychowanie	20 253	17 692	87,4	907	880	97,0
Ochrona zdrowia	139 851	121 322	86,8	19	12	63,2
Pomoc społeczna	934 209	929 065	99,4	889 409	887 538	99,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	839	766	91,3	165	91	55,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	58 654	56 858	96,9	55 494	54 336	97,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	593	566	95,4	147	120	81,6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 577	832	52,8	32	29	90,6
Kultura fizyczna i sport	3 697	2 012	54,4	-	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2006 r. (Min. Fin.)

Dotacje na zadania bieżące zrealizowano w kwocie 956.239 tys. zł, co stanowiło 99,7% planu rocznego. Największy udział w przekazanych dotacjach miały dotacje dla działu Pomoc społeczna (92,8% dotacji na zadania bieżące).

Przekazane dotacje na zadania bieżące w dziale Pomoc społeczna wynosiły 887.538 tys. zł i przeznaczone zostały głównie na utrzymanie domów pomocy społecznej. W 2006 r. na ten cel przekazano z budżetu państwa dotacje w kwocie 877.424 tys. zł (99,8% planu rocznego). Powiaty otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na pensjonariuszy, którzy zostali przyjęci do domów pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. lub na podstawie skierowań wystawionych przed tym dniem.

Dotacje celowe na realizację inwestycji własnych powiatów przekazano w kwocie 273.442 tys. zł, co stanowiło 85,2% planu rocznego.

Największa część tych dotacji została przekazana dla działu:

- Ochrona zdrowia 44,4%. Na inwestycje realizowane w ramach tego działu przekazano dotacje w kwocie 121.310 tys. zł (głównie na finansowanie inwestycji realizowanych w szpitalach ogólnych),
- Transport i łączność 31,4%. Na inwestycje na drogach powiatowych i inwestycje związane z usuwaniem klęsk żywiołowych przekazano dotacje w kwocie 85.988 tys. zł,
- Pomoc społeczna 15,2%. Na inwestycje realizowane w ramach tego działu przekazano dotacje w kwocie 41.527 tys. zł. Przede wszystkim na realizację inwestycji związanych z podnoszeniem standardów w domach opieki społecznej.

Udział dotacji celowych na realizowane przez powiaty zadania własne w poszczególnych działach do kwoty ogółem dotacji na zadania własne, w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	77,8	22,2
z tego:						
Transport i łączność	8,0	1,4	31,4	100,0	13,1	86,9
Oświata i wychowanie	1,4	-	6,1	100,0	5,0	95,0
Ochrona zdrowia	9,9	-	44,4	100,0	-	100,0
Pomoc społeczna	75,6	92,8	15,2	100,0	95,5	4,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	4,6	5,7	0,9	100,0	95,6	4,4
Pozostałe działy	0,5	0,1	2,0	100,0	8,2	91,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2006 r. (Min. Fin.)

1.2.3. Pozostałe dotacje celowe

Poza omówionymi wyżej dotacjami celowymi z budżetu państwa, dochodami powiatów były również dotacje na zadania realizowane przez powiaty na podstawie porozumień z organami administracji rządowej i z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje otrzymane z funduszy celowych. Udział tych dotacji w zrealizowanych przez powiaty dochodach ogółem wynosił 5%.

Ogólna kwota otrzymanych przez powiaty w 2006 r. dotacji, o których wyżej mowa, wyniosła 737.575 tys. zł, co stanowiło 91,3% planu, z tego:

- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej powiaty otrzymały 41.841 tys. zł, co stanowiło 91,8% ich planu rocznego. Porozumienia z organami administracji rządowej dotyczyły głównie zadań z zakresu działu Oświata i wychowanie - 5.482 tys. zł i dotyczyły dotacji przeznaczonych na działalność szkół artystycznych oraz na przejęte w drodze porozumień zadania urzędów wojewódzkich - 4.839 tys. zł, działu Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - 7.877 tys. zł oraz działu Transport i łączność – 6.232 tys. zł,
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego 590.137 tys. zł, co stanowiło 93,3% planu tych dotacji. Zawierane porozumienia między jednostkami samorządu terytorialnego dotyczyły głównie zadań realizowanych w zakresie działów: Edukacyjna opieka wychowawcza (29,7% tych dotacji), Pomoc społeczna (25,1%), Transport i łączność (22,1%),
- z funduszy celowych 105.597 tys. zł, co stanowiło 92,8% kwoty planowanej. W kwocie tej największy udział miały dotacje w dziale Oświata i wychowanie (23,4% tych dotacji), Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (18,3%) oraz Edukacyjna opieka wychowawcza (16,7%).

2. Wydatki powiatów

Powiaty zrealizowały w 2006 r. wydatki w wysokości 15.593.030 tys. zł, co stanowiło 96,0% wydatków zaplanowanych na ten rok.

Wydatki bieżące powiatów zostały zrealizowane w wysokości 13.309.868 tys. zł, a wydatki majątkowe w wysokości 2.283.163 tys. zł.

W 2006 r. w porównaniu do roku 2005 wydatki ogółem tych jednostek zwiększyły się o 12,3%, natomiast wydatki bieżące były wyższe o 8,5%, a wydatki majątkowe o 40,8%.

Dane o zrealizowanych w 2006 r. wydatkach powiatów, według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki ogółem z tego:	13 890 877	16 239 964	15 593 030	96,0	100,0	112,3
Wydatki majątkowe	1 621 284	2 571 125	2 283 163	88,8	14,6	140,8
w tym: wydatki na inwestycje	1 609 189	2 559 884	2 271 951	88,8	14,6	141,2
Wydatki bieżące z tego:	12 269 593	13 668 839	13 309 868	97,4	85,4	108,5
Wydatki na wynagrodzenia	6 044 025	6 525 778	6 491 048	99,5	41,6	107,4
w tym: wynagrodzenia osobowe	5 595 743	5 953 543	5 924 987	99,5	38,0	105,9
Pochodne od wynagrodzeń	1 386 346	1 488 932	1 464 256	98,3	9,4	105,6
Dotacje	750 781	874 959	849 569	97,1	5,4	113,2
Wydatki na obsługę długu	91 567	101 549	84 841	83,5	0,5	92,7
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	23 781	54 833	17 813	32,5	0,1	74,9
Pozostałe wydatki	3 973 094	4 622 789	4 402 341	95,2	28,2	110,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków ogółem, wydatki majątkowe stanowiły w 2006 r. 14,6%. Wydatki majątkowe niemal w całości przeznaczone zostały na realizację zadań inwestycyjnych. Natomiast na wydatki bieżące powiaty przeznaczyły 85,4% wydatków ogółem.

Strukturę wydatków powiatów, według rodzajów wydatków, w 2005 r. i 2006 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	2005	2006
	%%	
1	2	3
Wydatki ogółem z tego:	100,0	100,0
Wydatki majątkowe	11,7	14,6
w tym: wydatki na inwestycje	11,6	14,6
Wydatki bieżące z tego:	88,3	85,4
Wydatki na wynagrodzenia	43,5	41,6
w tym: wynagrodzenia osobowe	40,3	38,0
Pochodne od wynagrodzeń	10,0	9,4
Dotacje	5,4	5,4
Wydatki na obsługę długu	0,7	0,5
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	0,2	0,1
Pozostałe wydatki	28,6	28,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.)

W 2006 roku udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem powiatów był wyższy o 2,9 punktu w stosunku do roku poprzedniego. Natomiast udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem był niższy o 2,9 punktu, niż w 2005 r.

Udział wydatków na wynagrodzenia w wydatkach ogółem powiatów był o 1,9 punktu niższy niż w poprzednim roku. Niższe były również wydatki z tytułu wynagrodzeń osobowych - o 2,3 punktu a pochodne od wynagrodzeń niższe o 0,6 punktu.

Wydatki powiatów w 2006 r. według działów zawiera poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	13 890 877	16 239 964	15 593 030	96,0	100,0	112,3
z tego:						
Rolnictwo i łowiectwo	19 323	53 781	35 230	65,5	0,2	182,3
Leśnictwo	47 929	51 283	49 340	96,2	0,3	102,9
Rybołówstwo i rybactwo	10	22	9	42,1	0,0	93,9
Górnictwo i kopalnictwo	4	5	2	33,3	0,0	35,7
Przetwórstwo przemysłowe	566	6 151	5 339	86,8	0,0	942,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	204	94	86	91,8	0,0	42,3
Transport i łączność	1 583 885	2 340 665	2 174 031	92,9	13,9	137,3
Turystyka	4 499	4 163	3 452	82,9	0,0	76,7
Gospodarka mieszkaniowa	75 428	91 295	79 877	87,5	0,5	105,9
Działalność usługowa	106 068	132 249	129 136	97,6	0,8	121,7
Informatyka	10	150	109	72,8	0,0	*
Administracja publiczna	1 642 433	1 866 947	1 786 063	95,7	11,5	108,7
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	7	7 533	6 961	92,4	0,0	*
Obrona narodowa	77	87	78	89,1	0,0	101,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	799 181	830 379	825 793	99,4	5,3	103,3
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	6 023	7 525	7 386	98,2	0,0	122,6
Obsługa długu publicznego	116 302	158 025	104 098	65,9	0,7	89,5
Różne rozliczenia	44 914	89 153	59 639	66,9	0,4	132,8
Oświata i wychowanie	4 859 645	5 228 996	5 134 393	98,2	32,9	105,7
Szkolnictwo wyższe	41 898	45 120	42 387	93,9	0,3	101,2
Ochrona zdrowia	640 710	874 049	804 517	92,0	5,2	125,6
Pomoc społeczna	2 271 738	2 470 956	2 421 032	98,0	15,5	106,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	383 951	515 281	502 115	97,4	3,2	130,8

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 152 203	1 323 173	1 289 090	97,4	8,3	111,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7 792	9 255	7 959	86,0	0,1	102,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	61 854	86 147	82 217	95,4	0,5	132,9
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	14	152	111	73,2	0,0	792,9
Kultura fizyczna i sport	24 209	47 331	42 580	90,0	0,3	175,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.)

*) – wskaźnik powyżej 1000%

W strukturze działowej wydatków powiatów przeważały wydatki w działach: Oświata i wychowanie – 32,9%, Pomoc społeczna – 15,5%, Transport i łączność – 13,9%, Administracja publiczna – 11,5%, Edukacyjna opieka wychowawcza – 8,3%. Wydatki w tych działach stanowiły razem 82,1% wydatków ogółem.

Wydatki zrealizowane w dziale Oświata i wychowanie w 2006 r., wzrosły w stosunku do 2005 r., o 5,7%, a 56,0% wydatków stanowiły wynagrodzenia osobowe pracowników oraz 10,3% składki na ubezpieczenia społeczne. W dziale tym realizacja planu wydatków wyniosła 98,2%.

Wydatki zrealizowane w dziale Pomoc społeczna w 2006 r. zwiększyły się, w stosunku do 2005 r., o 6,6%. W tym dziale 32,9% wydatków stanowiły wynagrodzenia osobowe pracowników oraz 15,8% świadczenia społeczne. W dziale tym realizacja planu wydatków wyniosła 98,0%.

Wydatki zrealizowane w dziale Transport i łączność w 2006 r., wzrosły, w stosunku do 2005 r., o 37,3%, a 50,5% wydatków stanowiły wydatki inwestycyjne oraz 19,1% zakup usług remontowych. W dziale tym realizacja planu wydatków wyniosła 92,9%.

Wydatki zrealizowane w dziale Administracja publiczna w 2006 r. wzrosły w stosunku do 2005 r. o 8,7%, a 44,2% wydatków stanowiły wynagrodzenia osobowe pracowników oraz 27,6% zakup materiałów, wyposażenia i usług pozostałych. W dziale tym realizacja planu wydatków wyniosła 95,7%.

Duże zróżnicowanie dochodowe jednostek samorządu terytorialnego spowodowało konieczność wprowadzenia obowiązku dokonywania wpłat nie tylko przez gminy – jak było do końca 2003 r. – ale także przez powiaty i województwa.

W 2006 r. wpłat dokonywały powiaty, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca jest wyższy od 110% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca w kraju.

W 2006 r. 16 powiatów dokonało wpłat do budżetu państwa przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej w kwocie 55.476 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2006 r. Wydatki te stanowiły 93,0% działu Rozliczenia różne.

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wprowadziła zmianę sposobu finansowania szeregu zadań publicznych realizowanych przez powiaty. Dotychczasowe dotacje celowe z budżetu państwa przekazywane powiatom na zadania z zakresu administracji rządowej oraz na finansowanie lub dofinansowanie bieżących zadań własnych zostały zastąpione zwiększonymi dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego.

Wydatki, których sposób finansowania zmienił się od 1 stycznia 2004 r. występują głównie w działach Pomoc społeczna i Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

Poniżej przeanalizowano planowane i wykonane wydatki z budżetów powiatów na zadania, które do końca 2003 r. były finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa, a od 1 stycznia 2004 r. finansowane są ze zwiększonych dochodów własnych, uzupełnionych subwencją.

Wyszczególnienie	2005		2006		Dynamika wykonania (4:2)
	Wykonanie	Wykonanie do planu	Wykonanie	Wykonanie do planu	
	tys. zł	%%	tys. zł	%%	%%
1	2	3	4	5	6
Powiatowe centra pomocy rodzinie	98 055	98,9	110 577	98,9	112,8
Rodziny zastępcze	355 090	97,7	382 345	97,8	107,7
Ośrodki adopcyjno - opiekuńcze	3 095	97,4	3 238	98,7	104,6
Powiatowe urzędy pracy	335 224	99,0	435 937	99,0	130,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

Na utworzenie i utrzymanie powiatowych centrów pomocy rodzinie w 2006 r. powiaty przeznaczyły o 12,8% więcej środków niż w roku 2005. W tym rozdziale na wynagrodzenia osobowe pracowników i składki na ubezpieczenia społeczne przeznaczono łącznie 72,1% wydatków. Wydatki na powiatowe centra pomocy rodzinie stanowiły 4,6% wydatków w dziale Pomoc społeczna.

Wydatki związane z rodzinami zastępczymi w 2006 r. zostały zrealizowane przez powiaty na poziomie wyższym niż w 2005 r. o 7,7%. W tym rozdziale 91,5% wydatków stanowiły świadczenia społeczne na rzecz osób fizycznych, przewidziane

w obowiązujących przepisach i układach zbiorowych pracy. Wydatki na rodziny zastępcze stanowiły 15,8% wydatków w dziale Pomoc społeczna.

Wydatki na ośrodki adopcyjno–opiekuńcze wzrosły w 2006 r. o 4,6% w stosunku do 2005 r. W tym rozdziale 31,1% wydatków przeznaczono na dotacje celowe na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego, 30,4% na wynagrodzenia osobowe pracowników. Wydatki na ośrodki adopcyjno–opiekuńcze stanowiły 0,1% wydatków w dziale Pomoc społeczna.

Na realizację zadań przez powiatowe urzędy pracy powiaty przeznaczyły o 30,0% więcej środków niż w roku 2005. W tym rozdziale na wynagrodzenia osobowe pracowników i składki na ubezpieczenia społeczne przeznaczono było łącznie 74,3% wydatków. Wydatki na powiatowe urzędy pracy stanowiły 86,8% wydatków w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

Wykonanie oraz strukturę działową wydatków majątkowych powiatów prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	1 621 284	2 571 125	2 283 163	88,8	100,0	140,8
Rolnictwo i łowiectwo	590	9 583	5 924	61,8	0,3	*
Leśnictwo	10	5	5	100,0	0,0	50,0
Przetwórstwo przemysłowe	433	1 935	1 651	85,3	0,1	381,3
Transport i łączność	760 230	1 285 334	1 153 865	89,8	50,5	151,8
Turystyka	454	375	367	97,8	0,0	80,8
Gospodarka mieszkaniowa	22 702	25 702	20 234	78,7	0,9	89,1
Działalność usługowa	3 455	3 898	3 046	78,2	0,1	88,2
Informatyka	0	30	10	32,8	0,0	-
Administracja publiczna	79 492	108 525	90 683	83,6	4,0	114,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	92 999	85 332	81 864	95,9	3,6	88,0
Obsługa długu publicznego	30	0	0	-	0,0	0,0
Różne rozliczenia	1 200	685	175	25,5	0,0	14,6
Oświata i wychowanie	243 504	359 932	312 307	86,8	13,7	128,3
Szkolnictwo wyższe	15	124	124	100,0	0,0	827,6
Ochrona zdrowia	246 085	412 260	363 255	88,1	15,9	147,6
Pomoc społeczna	107 902	150 785	134 913	89,5	5,9	125,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	9 523	14 188	13 159	92,7	0,6	138,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	40 859	62 258	56 644	91,0	2,5	138,6

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 178	3 335	3 171	95,1	0,1	145,6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3 661	21 747	20 078	92,3	0,9	548,4
Kultura fizyczna i sport	5 962	25 093	21 687	86,4	0,9	363,8

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.)

*) -wskaźnik powyżej 1000%

W 2006 r., w porównaniu do 2005 r. największy wzrost wydatków majątkowych nastąpił w działach: Rolnictwo i łowiectwo (ponad 10-krotnie), Szkolnictwo wyższe (ponad 8-krotnie), Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (ponad 5-krotnie).

W strukturze działowej wydatków majątkowych powiatów przeważały wydatki w działach: Transport i łączność – 50,5%, Ochrona zdrowia – 15,9%, Oświata i wychowanie – 13,7%. Wydatki w tych działach stanowiły razem 80,1% wydatków majątkowych ogółem.

Plan wydatków majątkowych, w działach o wysokim udziale w wydatkach ogółem, został zrealizowany następująco: Transport i łączność – 89,8%, Ochrona zdrowia – 88,1%, Oświata i wychowanie – 86,8%.

W działach tych w 2006 roku w porównaniu do roku 2005 powiaty zrealizowały wydatki wyższe odpowiednio o: 51,8%, 47,6% i 28,3%.

Wydatki powiatów na wynagrodzenia we wszystkich działach łącznie zaplanowane zostały w wysokości 6.525.778 tys. zł, natomiast wykonane zostały w wysokości 6.491.048 tys. zł, tj. w 99,5%. W porównaniu do roku 2005 były one wyższe o 7,4%.

Wykonanie oraz strukturę działową wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych w 2006 r. w powiatach prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem w tym:	6 044 025	6 525 778	6 491 048	99,5	100,0	107,4
Rolnictwo i łowiectwo	3	543	524	96,5	0,0	*
Leśnictwo	1 842	2 119	2 095	98,9	0,0	113,8
Górnictwo i kopalnictwo	0	2	2	100,0	0,0	-
Przetwórstwo przemysłowe	16	410	303	73,8	0,0	*
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0	7	7	100,0	0,0	-
Transport i łączność	149 254	159 386	158 435	99,4	2,4	106,2
Turystyka	112	248	221	88,9	0,0	197,0
Gospodarka mieszkaniowa	808	2 415	2 300	95,2	0,0	284,7
Działalność usługowa	49 531	62 129	61 604	99,2	0,9	124,4
Informatyka	0	59	53	89,6	0,0	-

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Administracja publiczna	774 278	878 285	864 724	98,5	13,3	111,7
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0	1 644	1 587	96,5	0,0	-
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	512 831	546 138	546 039	100,0	8,4	106,5
Różne rozliczenia	4	0	0	-	0,0	0,0
Oświata i wychowanie	2 991 683	3 124 684	3 114 296	99,7	48,0	104,1
Szkolnictwo wyższe	128	918	874	95,2	0,0	682,6
Ochrona zdrowia	239	708	642	90,6	0,0	268,5
Pomoc społeczna	815 406	878 000	874 747	99,6	13,5	107,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	240 654	322 937	320 650	99,3	4,9	133,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	505 079	540 171	537 274	99,5	8,3	106,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	55	81	75	91,8	0,0	135,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	570	1 486	1 306	87,9	0,0	229,1
Kultura fizyczna i sport	1 532	3 389	3 275	96,6	0,1	213,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.);

*) –wskaźnik powyżej 1000%

W strukturze wydatków na wynagrodzenia najwyższy udział stanowią wydatki w działach: Oświata i wychowanie (48,0%), Pomoc społeczna (13,5%), Administracja publiczna (13,3%), Edukacyjna opieka wychowawcza (8,3%). Łącznie w tych czterech działach powiaty zrealizowały 83,1% ogółu wydatków na wynagrodzenia.

Wydatki ogółem zrealizowane w 2006 r. przeliczone na 1 mieszkańca w powiatach, według kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w zł	
	2005	2006
Wydatki ogółem	548,1	614,9
z tego:		
Wydatki majątkowe	64,0	90,0
w tym: wydatki na inwestycje	36,5	89,6
Wydatki bieżące	484,2	524,8
z tego:		
Wydatki na wynagrodzenia	238,5	256,0
w tym: wynagrodzenia osobowe	220,8	233,6
Pochodne od wynagrodzeń	54,7	57,7
Dotacje	29,6	33,5
Wydatki na obsługę długu	4,6	3,3
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	0,9	0,7
Pozostałe wydatki	155,8	173,6

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.)

Wydatki ogółem poniesione na 1 mieszkańca w powiecie o najwyższym wskaźniku wynosiły w 2006 r. 1.372,2 zł, a w powiecie o najniższym wskaźniku – 268,0 zł, przy średniej krajowej kwocie wydatków poniesionych przez te jednostki na 1 mieszkańca w kraju wynoszącej 614,9 zł.

Wydatki powiatów na 1 mieszkańca w 2006 r. według województw ujęte zostały w załączniku do sprawozdania.

3. Wynik budżetów powiatów

W 2006 r. powiaty planowały deficyt w wysokości 1.222.143 tys. zł, w rezultacie ich budżety zamknęły się zbiorczo deficytem w kwocie 748.792 tys. zł.

W 2006 roku budżety 263 powiatów zamknęły się zbiorczo deficytem. Nadwyżka wystąpiła w 51 powiatach, tj. 16,2% ogólnej liczby powiatów.

Strukturę powiatów, według relacji wyniku do dochodów, przedstawia tablica:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów powiatów			
	Razem	< 5%	5-10%	> 10%
1	2	3	4	5
Powiaty z nadwyżką budżetową	51	39	8	4
Powiaty z deficytem budżetowym	263	117	92	54

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2006 r. (Min. Fin.)

Wśród powiatów, które osiągnęły nadwyżkę budżetową najliczniejszą grupę stanowią powiaty, których wynik w relacji do dochodów wynosi mniej niż 5%, stanowią one 76,5% łącznej liczby powiatów z nadwyżką budżetową.

Wśród powiatów z deficytem budżetowym najliczniejszą grupę stanowią powiaty, których wynik w relacji do dochodów wynosi nie więcej niż 5%, stanowią one 44,5% łącznej liczby powiatów z deficytem budżetowym.

Powiaty w 2006 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 1.969.650 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 709.509 tys. zł.

Na podstawie sprawozdań z 2006 roku, zestawiono poniżej przychody i rozchody oraz ich strukturę.

Wyszczególnienie	Wykonanie tys. zł	Struktura %%
1	2	3
Przychody ogółem	1 969 650	100,0
z tego:		
kredyty i pożyczki w tym:	1 180 762	59,9
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, w tym:	278 326	14,1
pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	226 390	11,5
spłata pożyczek udzielonych	20 885	1,1
nadwyżka z lat ubiegłych w tym:	197 385	10,0
środki na pokrycie deficytu	77 520	3,9
papiery wartościowe w tym:	8 000	0,4
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	-	0,0
obligacje jednostek samorządowych oraz związków komunalnych w tym:	149 910	7,6
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	9 285	0,5
prywatyzacja majątku jst	10	0,0
inne źródła w tym:	412 697	21,0
środki na pokrycie deficytu	154 238	7,8
Rozchody ogółem	709 509	100,0
z tego:		
spłaty kredytów i pożyczek w tym:	590 282	83,2
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, w tym:	186 239	26,2
pożyczek na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	175 129	24,7
pożyczki (udzielone)	59 298	8,4
lokaty w bankach	7 279	1,0
wykup papierów wartościowych w tym:	3 200	0,5
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	-	0,0
wykup obligacji samorządowych w tym:	49 450	7,0
na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE	500	0,1
inne cele	1	0,0

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów powiatów za 2006 r. (Min. Fin.)

W 2006 r. powiaty wykazały największe przychody z tytułu kredytów i pożyczek tj. 59,9% przychodów ogółem, w tym pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy

strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa stanowiły 11,5% przychodów ogółem.

Również w rozchodach powiatów największy udział miały spłaty kredytów i pożyczek i stanowiły 83,2% rozchodów ogółem, w tym pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa stanowiły 24,7% rozchodów ogółem.

4. Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności powiatów

Ze sprawozdań powiatów o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych wynika, iż na koniec 2006 r. stan zadłużenia tych jednostek wynosił 2.492.694 tys. zł, z tego na zobowiązania długoterminowe przypadała kwota 2.347.454 tys. zł. Zobowiązania ogółem wobec podmiotów krajowych wynosiły 2.490.902 tys. zł, z tego na zobowiązania długoterminowe przypadała kwota 2.345.662 tys. zł.

W porównaniu do roku 2005 roku, w 2006 roku zadłużenie ogółem powiatów wzrosło o 37,3%.

Zobowiązania wystąpiły w 306 powiatach. Wskaźnik zadłużenia powiatów, liczony jako udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem powiatów w 2006 r. wynosił 16,8%. W 2005 r. wskaźnik ten wynosił 13,2%.

Z łącznej kwoty zobowiązań wykazanych przez powiaty, przypada na:

- kredyty i pożyczki – 81,5%,
- emisję papierów wartościowych – 18,0%,
- zobowiązania wymagalne – 0,5%.

Poniższe zestawienie przedstawia liczbę zadłużonych powiatów uwzględniając zadłużenia do wykonanych dochodów tych jednostek.

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2005	314	301	131	93	40	28	8	1	0
2006	314	306	95	105	51	43	6	4	2

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów powiatów za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

Z zamieszczonych danych wynika, że najliczniejsza grupa powiatów znajduje się w przedziale o zadłużeniu pomiędzy 10% a 20% dochodów ogółem. Liczba powiatów w tej grupie stanowiła w 2006 r. 33,4% łącznej liczby powiatów i 34,3% liczby powiatów zadłużonych. W stosunku do roku 2005, liczba powiatów zadłużonych zwiększyła się o 5 jednostek. W 2006 r. dwa powiaty przekroczyły próg zadłużenia 60% oraz wzrosła o 3 liczba powiatów o wskaźniku w przedziale 50%-60%.

Z łącznej kwoty zobowiązań, na zobowiązania wymagalne przypadało w 2006 r. 11.880 tys. zł, tj. 0,5% kwoty zobowiązań ogółem.

Z danych wykazanych przez powiaty, w części dotyczącej poręczeń i gwarancji, wynika, że jednostki te w 2006 r. udzieliły poręczeń i gwarancji na łączną kwotę 380.337 tys. zł – co stanowiło 2,6% dochodów ogółem tych jednostek.

Ze sprawozdań powiatów o stanie należności wg tytułów wynika, że na koniec 2006 r. kwota należności tych jednostek wynosiła 175.515 tys. zł. Należności ogółem od podmiotów krajowych wynosiły 175.490 tys. zł, z tego na należności długoterminowe przypadała kwota 95.360 tys. zł.

Udział należności ogółem w wykonanych dochodach w 2006 r. wyniósł 1,2%.

W kwocie należności ogółem wykazanych przez powiaty przypada na kredyty i pożyczki 57,6%.

Wymagalne należności w wysokości 70.266 tys. zł stanowiły 40,0% należności ogółem. Należności wymagalne w 52,6% dotyczyły należności z tytułu dostaw towarów i usług.

5. Przychody i wydatki zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych powiatowych jednostek budżetowych

Przychody i wydatki zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych w powiatach, w porównaniu z planem, przedstawiały się w 2006 r. następująco:

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem			
1. Przychody	292 860	285 561	97,5%
w tym: dotacje z budżetów powiatów	1 434	1 427	99,5%
2. Koszty	291 859	283 245	97,0%
w tym: wpłaty do budżetów powiatów	895	2 966	331,4%
Zakłady budżetowe			
1. Przychody	117 856	118 484	100,5
w tym: dotacje z budżetów powiatów	1 139	1 139	100,0
2. Koszty	118 659	119 383	100,6
w tym: wpłaty do budżetów powiatów	70	959	1.365,4
Gospodarstwa pomocnicze			
1. Przychody	175 004	167 077	95,5
w tym: dotacje z budżetów powiatów	295	288	97,6
2. Koszty	173 201	163 863	94,6
w tym: wpłaty do budżetów powiatów	825	2 007	243,5

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych za 2006 r. (Min. Fin.)

W ogólnej kwocie przychodów omawianych form organizacyjnych, przychody gospodarstw pomocniczych stanowią 58,5% a przychody zakładów budżetowych stanowią 41,5%.

Dotacje dla powiatowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych według działów przedstawiono poniżej.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2	Struktura
	w tys. zł		%%	%%
1	2	3	4	5
Dotacje ogółem				
z tego:	1 434	1 427	99,5	100,0
Działalność usługowa	52	52	100,0	3,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 107	1 107	100,0	77,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	275	286	97,4	18,8

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych za 2006 r. (Min. Fin.)

Dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych powiatowych jednostek budżetowych zostały zrealizowane w wysokości 1.427 tys. zł, tj. w 99,5% wielkości planowanych.

W strukturze działowej tych dotacji przeważają dotacje w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 77,6%, Edukacyjna opieka wychowawcza – 18,8% i Działalność usługowa – 3,6%.

5.1. Zakłady budżetowe powiatów

W powiatach jedną z form organizacyjnych są zakłady budżetowe.

Według danych ze sprawozdań działalność zakładów budżetowych dotyczy głównie działów: Oświata i wychowanie – 59,3%, Edukacyjna opieka wychowawcza – 20,1% i Działalność usługowa – 11,5% ogółu przychodów zakładów budżetowych.

W 2006 r. przychody zakładów budżetowych powiatów wyniosły 118.484 tys. zł, z tego na dotacje z budżetów powiatów przypadło 1.139 tys. zł. W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 100,5%, a dotacje w 100,0%.

Koszty zakładów budżetowych wyniosły 119.383 tys. zł, tj. 100,6% planu, w tym wpłata do budżetów powiatów wyniosła 959 tys. zł przy planowanej – 70 tys. zł.

5.2. Gospodarstwa pomocnicze powiatowych jednostek budżetowych

Gospodarstwa pomocnicze funkcjonują, między innymi, przy zespołach szkół zawodowych jako warsztaty szkolne i jako placówki usługowe.

Według danych ze sprawozdań działalność gospodarstw pomocniczych dotyczy głównie działów: Oświata i wychowanie – 51,5%, Działalność usługowa – 25,1% i Administracja publiczna – 11,6% ogółu przychodów gospodarstw pomocniczych.

W 2006 r. gospodarstwa pomocnicze zrealizowały przychody w wysokości 167.077 tys. zł, tj. 95,5% planu.

Dotacje z budżetów powiatów przekazane gospodarstwom pomocniczym powiatów zostały zrealizowane w 97,6%. Dotacje te zostały zrealizowane w kwocie 288 tys. zł i stanowiły 20,2% dotacji ogółem przekazanych dla zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych w powiatach.

Koszty gospodarstw pomocniczych wyniosły 163.863 tys. zł, w tym wpłata do budżetów powiatów 2.007 tys. zł, przy planowanej 825 tys. zł.

Stan środków obrotowych zmniejszył się z 21.524 tys. zł na początku roku do 21.121 tys. zł na koniec roku 2006, tj. o 403 tys. zł, czyli o 1,9%.

Wyniki finansowe powiatowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych zamieszczono w tabeli w załączniku.

6. Fundusze celowe powiatów

W 2006 roku powiaty dysponowały środkami następujących funduszy celowych:

- Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym,
- Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Stan środków obrotowych funduszy celowych w powiatach na początek roku wynosił 156.675 tys. zł i zwiększył się do 167.365 tys. zł na koniec 2006 roku, tj. o 6,8%.

Przychody funduszy celowych stanowiły w 2006 roku kwotę 272.414 tys. zł. Koszty wyniosły w 2006 roku 261.675 tys. zł, z czego dotacje ukształtowały się na poziomie 95 tys. zł, co stanowiło 0,04% ogółu rozdysponowanych środków.

Przychody i koszty funduszy celowych powiatów w 2006 r. przedstawia zestawienie.

Wyszczególnienie	Stan na początek roku	Przychody ogółem	Koszty		Stan na koniec roku
			Ogółem	w tym: dotacje	
w tys. zł					
1	2	3	4	5	6
Ogółem z tego:	156 675	272 414	261 675	95	167 365
Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	111 617	169 136	164 575	95	116 178
Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	45 058	103 278	97 100	0	51 187

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych funduszy celowych nie posiadających osobowości prawnej za 2006 r. (Min. Fin.)

6.1. Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Stan środków obrotowych Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym w powiatach na początek roku wynosił 111.617 tys. zł i zwiększył się do 116.178 tys. zł na koniec roku 2006, tj. o 4.561 tys. zł, czyli o 4,1%. Przychody Funduszu wyniosły 169.136 tys. zł. Środki Funduszu zostały rozdysponowane w kwocie 164.575 tys. zł, w tym 95 tys. zł, tj. 0,1% wydatków, stanowiły dotacje.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne przychodami funduszy powiatowych są wpływy ze sprzedaży map, danych z ewidencji gruntów i budynków oraz innych materiałów i informacji z zasobów powiatowych, z opłat za czynności związane z prowadzeniem tych zasobów i uzgadnianiem usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu, a także inne wpływy.

Środki Funduszu są przeznaczone na uzupełnienie środków budżetowych niezbędnych do finansowania zadań związanych z aktualizacją i utrzymaniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz zakup urządzeń i wyposażenie lokali niezbędnych do prowadzenia tego zasobu.

6.2. Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Stan środków obrotowych Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w powiatach na początek roku wynosił 45.058 tys. zł i zwiększył się do 51.187 tys. zł na koniec roku 2006, tj. o 13,6%. Przychody wyniosły 103.278 tys. zł. Koszty Funduszu wyniosły 97.100 tys. zł.

Zgodnie z ustawą z dnia z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, przychodami funduszy mogą być dobrowolne wpłaty, zapisy, darowizny, świadczenia rzeczowe i środki pochodzące z fundacji oraz wpływy z przedsięwzięć organizowanych na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Część III

Zbiorcze wykonanie budżetów miast na prawach powiatu

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów miast na prawach powiatu w 2006 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	4:3	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	36 269 800	40 096 242	40 985 861	102,2	113,0
Wydatki	36 491 231	43 894 819	41 237 450	93,9	113,0
Wynik	-221 431	-3 798 577	-251 588	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

Z danych prezentowanych przez miasta na prawach powiatu w rocznych sprawozdaniach budżetowych wynika, że jednostki te na rok 2006 planowały dochody ogółem w wysokości 40.096.242 tys. zł, wydatki w wysokości 43.894.819 tys. zł oraz wynik w postaci deficytu w kwocie 3.798.577 tys. zł.

W trakcie realizacji swych zadań w 2006 r., miasta na prawach powiatu faktycznie osiągnęły dochody w kwocie 40.985.861 tys. zł, co stanowiło 102,2% planu. Jednostki te zrealizowały w tym okresie wydatki w wysokości 41.237.450 tys. zł, tj. na poziomie 93,9% planu. W rezultacie budżety miast na prawach powiatu zamknęły się deficytem w wysokości 251.588 tys. zł, tj. 15-krotnie niższym niż planowano.

1. Dochody miast na prawach powiatu

Strukturę dochodów miast na prawach powiatu przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Struktura dochodów miast na prawach powiatu (%%)	
	2005	2006
DOCHODY OGÓŁEM	100,0	100,0
z tego:		
DOCHODY WŁASNE	66,1	67,7
DOTACJE	10,9	11,0
SUBWENCJE	23,0	21,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów ogółem miast na prawach powiatu, dochody własne stanowią 67,7%, dotacje celowe – 11,0%, a subwencja ogólna – 21,3%.

W 2006 r. udział dochodów własnych w dochodach ogółem wzrósł o 1,6 punktu procentowego w stosunku do roku 2005. Zadania miast na prawach powiatu finansowane w postaci zasileń zewnętrznych, tj. poprzez dotacje celowe i subwencję ogólną, stanowiły łącznie w 2006 r. 32,3% dochodów ogółem.

W 2006 r. udział miast na prawach powiatu we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wynosił w części gminnej 35,95%, w części powiatowej 10,25%. Udział miast na prawach powiatu we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych wynosił w części gminnej 6,71%. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, od 1 stycznia 2004 r. dochodem miast na prawach powiatu w części powiatowej jest udział we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 1,4% oraz 5%-owy udział w dochodzie uzyskiwanym w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Dochody miast na prawach powiatu, według źródeł ich pochodzenia przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	4:3	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem	36 269 800	40 096 242	40 985 861	102,2	100,0	113,0
z tego:						
1. Dochody własne	23 983 850	26 615 858	27 749 231	104,3	67,7	115,7
z tego:						
udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych – cz. gminna	952 032	1 113 437	1 162 367	104,4	2,8	122,1
udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych – cz. powiatowa	203 012	230 413	243 612	105,7	0,6	120,0
udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych – cz. gminna	7 057 741	7 821 255	8 098 381	103,5	19,8	114,7
udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fiz. – cz. powiatowa	2 031 511	2 227 395	2 308 813	103,7	5,6	113,7
podatek rolny	16 913	13 889	13 309	95,8	0,0	78,7
podatek od nieruchomości	4 673 685	4 729 543	4 886 745	103,3	11,9	104,6
podatek leśny	1 227	1 167	1 354	116,1	0,0	110,4
podatek od środków transportowych	276 731	284 308	297 720	104,7	0,7	107,6
podatek od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą opłacaną w formie karty podatkowej	62 264	57 825	59 294	102,5	0,1	95,2
podatek od spadków i darowizn	145 004	152 697	178 180	116,7	0,4	122,9
podatek od czynności cywilnoprawnych	756 184	807 593	1 027 206	127,2	2,5	135,8
opłata skarbową	225 162	309 513	319 486	103,2	0,8	141,9
opłata eksploatacyjna	20 098	13 460	14 103	104,8	0,0	70,2

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	4:3	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
opłata targowa	92 758	87 104	83 388	95,7	0,2	89,9
dochody z majątku	2 437 538	2 844 807	3 282 705	115,4	8,0	134,7
pozostałe dochody	5 031 991	5 921 452	5 772 569	97,5	14,1	114,7
2. Dotacje celowe ogółem	3 960 470	4 757 066	4 512 564	94,9	11,0	113,9
z tego:						
- część gminna	2 436 915	3 075 973	2 895 371	94,1	7,1	118,8
z tego na zadania:						
z zakresu administracji rządowej	1 948 002	2 289 347	2 205 620	96,3	5,4	113,2
w tym: inwestycyjne	1 488	993	856	86,2	0,0	57,5
własne	467 749	777 337	680 799	87,6	1,7	145,5
w tym: inwestycyjne	91 655	247 158	167 734	67,9	0,4	183,0
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	21 164	9 289	8 951	96,4	0,0	42,3
w tym: inwestycyjne	7 408	598	848	141,8	0,0	11,4
- część powiatowa	1 214 822	1 307 266	1 287 782	98,5	3,1	106,0
z tego na zadania:						
z zakresu administracji rządowej	772 774	792 008	784 607	99,1	1,9	101,5
w tym: inwestycyjne	36 909	24 382	23 739	97,4	0,1	64,3
własne	423 471	493 312	486 163	98,6	1,2	114,8
w tym: inwestycyjne	127 688	204 938	198 755	97,0	0,5	155,7
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	18 578	21 946	17 011	77,5	0,0	91,6
w tym: inwestycyjne	2 702	9 922	5 830	58,8	0,0	215,8
- pozostałe	308 733	373 827	329 412	88,1	0,8	106,7
z tego na zadania:						
realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	180 094	259 837	232 152	89,3	0,6	128,9
w tym: inwestycyjne	42 662	78 793	57 806	73,4	0,1	135,5
otrzymane z funduszy celowych	128 639	113 991	97 260	85,3	0,2	75,6
w tym: inwestycyjne	50 762	68 277	54 847	80,3	0,1	108,0
3. Subwencja ogólna	8 325 480	8 723 318	8 724 066	100,0	21,3	104,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

W 2006 r. miasta na prawach powiatu zrealizowały dochody w wysokości 40.985.861 tys. zł, co stanowi 102,2% planu rocznego. W odniesieniu do kwot zrealizowanych przez te jednostki w 2005 r. dochody ogółem wzrosły o 13,0%.

Dochody własne miast na prawach powiatu zrealizowane zostały w 104,3% planu rocznego, dochody z tytułu dotacji celowych w 94,9% planu, a z tytułu przekazanej z budżetu państwa łącznej kwoty subwencji ogólnej zostały zrealizowane w 100,0% rocznych kwot zaplanowanych przez te jednostki.

W grupie dochodów własnych miast na prawach powiatu najpoważniejszy udział w dochodach ogółem miały następujące dochody:

- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (łącznie część gminna i powiatowa) - 25,4%,
- podatek od nieruchomości - 11,9%,
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (łącznie część gminna i powiatowa) - 3,4%,
- podatek od czynności cywilnoprawnych - 2,5%.

Dochody z majątku miast na prawach powiatu stanowią 11,8%, a pozostałe dochody – 20,8% dochodów własnych tych jednostek. W dochodach ogółem dochody z tych źródeł stanowią odpowiednio: 8,0% oraz 14,1%.

Do dochodów z majątku miast na prawach powiatu należą m. in. dochody pochodzące z dzierżawy, wpływy ze sprzedaży wyrobów i składników majątkowych, dywidendy od spółek.

Na poziom realizacji dochodów własnych zasadniczy wpływ mają organy miast na prawach powiatu, gdyż - zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi - mają decydujący wpływ na wysokość obowiązujących w danym mieście stawek podatkowych oraz na wielkość udzielonych ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności.

Ze sprawozdań miast na prawach powiatu wynika, że skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatków, jak również udzielonych przez miasta ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności, wyniosły w 2006 r. łącznie – 615.716 tys. zł.

Skutki udzielonych przez miasta na prawach powiatu w 2006 r. ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności oraz obniżenia górnych stawek podatków prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	Skutki obniżenie górných stawek podatków	Skutki ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Skutki umorzeń, rozłożenia na raty, odroczeń	Wskaźnik
						(4+5+6):(3)
tys. zł						%%
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	40 096 242	40 985 861	373 478	77 000	165 238	1,5
DOCHODY WŁASNE	26 615 858	27 749 231	373 478	77 000	165 238	2,2
w tym:						
Podatek rolny	13 889	13 309	283	52	474	6,1
Podatek od nieruchomości	4 729 543	4 886 745	304 184	74 849	123 037	10,3
Podatek leśny	1 167	1 345	0	21	20	3,0
Podatek od środków transportowych	284 308	297 720	67 553	45	6 044	24,7

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	Skutki obniżenie górných stawek podatków	Skutki ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Skutki umorzeń, rozłożenia na raty, odroczeń	Wskaźnik (4+5+6):(3)
1	2	3	4	5	6	7
Podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	57 825	59 294	0	81	941	1,7
Podatek od spadków i darowizn	152 697	178 180	0	3	6 319	3,5
Podatek od czynności cywilnoprawnych	807 593	1 027 206	0	0	718	0,1
Wpływy z opłaty skarbowej	309 513	319 486	0	0	79	0,0
Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	13 460	14 103	0	914	0	6,5
Wpływy z opłaty targowej	87 104	83 388	2	6	48	0,1
Dochody z majątku	2 844 807	3 282 704	0	0	0	0,0
Pozostałe dochody	5 921 452	5 772 569	1 456	1 028	27 557	0,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2006 r. (Min. Fin.)

Z łącznej kwoty 615.716 tys. zł udzielonych w 2006 roku przez miasta na prawach powiatu ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), obniżen górných stawek podatków oraz skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa umorzeń zaległości podatkowych, rozłożenia na raty, odroczeń terminu płatności:

- obniżenia górných stawek podatków wynoszą 373.478 tys. zł (60,7%),
- ulgi i zwolnienia (bez ulg i zwolnień ustawowych) wynoszą 77.000 tys. zł (12,5%),
- umorzenia, rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności wynoszą 165.238 tys. zł (26,8%).

W odniesieniu do wykonania dochodów ogółem, łączna kwota udzielonych ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożen na raty i odroczeń terminu płatności oraz obniżenia górných stawek podatkowych stanowiła 1,5%, natomiast w odniesieniu do wykonanych dochodów własnych – 2,2%.

Największy udział w łącznej kwocie ulg i zwolnień miały w 2006 r. ulgi i zwolnienia w podatku od nieruchomości – 97,2%.

W łącznej kwocie obniżenia górných stawek podatkowych największy udział miały obniżenia tych stawek w podatku od nieruchomości (81,4%) oraz podatku od środków transportowych (18,1%).

Również w łącznej kwocie umorzeń, rozłożen na raty, odroczeń największy udział miał podatek od nieruchomości (74,5%), pozostałe dochody (16,7%), podatku od spadków i darowizn (3,8%) oraz podatku od środków transportowych (3,7%).

Łączna kwota udzielonych w 2006 r. ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności oraz obniżenia górnych stawek, w porównaniu do dochodów wykonanych z danego tytułu. stanowiła dla: podatku od środków transportowych – 24,7%, podatku od nieruchomości – 10,3%, wpływów z opłaty eksploatacyjnej – 6,5%, podatku rolnego – 6,1%, podatku od spadków i darowizn – 3,5% i podatku leśnego – 3,0%.

Przy obliczaniu dochodów podatkowych, stanowiących podstawę do ustalania dla miast na prawach powiatu subwencji wyrównawczej, uwzględniane były skutki - udzielonych przez właściwe organy miast - ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), umorzeń, rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności oraz obniżenia górnych stawek podatków. W przeciwnym bowiem razie budżet państwa refundowałby miastu skutki decyzji jej organów.

W 2006 r. na rachunki miast na prawach powiatu – zgodnie z danymi Ministerstwa Finansów - przekazane zostały udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w łącznej kwocie 10.407.195 tys. zł, przy czym na część gminną przypada kwota 8.098.381 tys. zł, natomiast na część powiatową 2.308.813 tys. zł.

Natomiast z tytułu subwencji ogólnej w 2006 r. na rachunki miast na prawach powiatu przekazane zostały środki w wysokości 8.506.301 tys. zł, co stanowiło 100,0% planu określonego dla tych jednostek na ten rok.

W 2006 r. na rachunki miast na prawach powiatu przekazano środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości 8.019.609 tys. zł, z tytułu części wyrównawczej subwencji ogólnej w wysokości 53.359 tys. zł, z tytułu części równoważącej subwencji ogólnej w wysokości 427.475 tys. zł, co oznacza, że kwoty te zostały zrealizowane w pełnej wysokości środków zaplanowanych.

Ponadto, miasta na prawach powiatu - na mocy ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw, mogą otrzymać część rekompensującą subwencji ogólnej, przeznaczoną na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków na terenie specjalnych stref ekonomicznych, o ile są uprawnione do uzyskania takiej rekompensaty. W 2006 r. – według danych Ministerstwa Finansów – z tego tytułu na rachunki miast na prawach powiatu została przekazana kwota 5.859 tys. zł.

Niezależnie od powyższego, w 2006 r. na rachunki budżetów miast na prawach powiatu została przekazana kwota:

- 15.240 tys. zł - z rezerwy subwencji ogólnej w wysokości 2% sumy planowanych części wyrównawczych subwencji ogólnej ustalonej dla gmin, powiatów i województw,
- 100.578 tys. zł - na dofinansowanie inwestycji na drogach powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w miastach na prawach powiatu,
- 84.533 tys. zł - na dofinansowanie budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu,
- 19.314 tys. zł - na utrzymanie rzecznej przeprawy promowej w Świnoujściu.

Roczny plan dochodów z tytułu dotacji celowych w 2006 roku, dla miast na prawach powiatu (łącznie dla części gminnej i powiatowej) został zrealizowany w omawianym okresie na poziomie 94,9%, przy czym dotacje dla części gminnej tych jednostek na zadania z zakresu administracji rządowej przekazano w 96,3%, a na zadania własne 87,6% planu rocznego. Dla części powiatowej dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej przekazano w 99,1%, a na zadania własne w 98,6% planu rocznego.

Kwota dotacji z budżetu państwa przeznaczonych dla części gminnej stanowiła 64,2%, a dla części powiatowej – 28,5% łącznej kwoty dotacji celowych dla tych jednostek. Należy przy tym zaznaczyć, że dotacje celowe otrzymane przez miasta na prawach powiatu na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego oraz z funduszy celowych stanowiły w łącznej kwocie dotacji celowych tych jednostek 7,3%.

Z łącznej kwoty dotacji celowych, otrzymanych przez miasta na prawach powiatu w wysokości 4.512.564 tys. zł, 11,3% stanowiły dotacje na zadania inwestycyjne.

Największy udział w strukturze zrealizowanych dotacji celowych ogółem dla miast na prawach powiatu zajmowały dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej, przekazane w kwocie 2.990.228 tys. zł (66,3%), które w strukturze zrealizowanych dochodów ogółem tych jednostek stanowiły 7,3%.

Niewielki udział w finansowaniu zadań miast na prawach powiatu miały dotacje z funduszy celowych, w kwocie 97.260 tys. zł, które stanowiły 2,2% łącznej kwoty dotacji celowych tych jednostek i 0,2% dochodów ogółem tych jednostek.

Dochody miast na prawach powiatu w roku 2006 - według działów - przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	4:3	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	36 269 800	40 096 242	40 985 861	102,2	100,0	113,0
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	1 921	1 420	764	53,8	0,0	39,8
Leśnictwo	1 377	1 538	1 508	98,0	0,0	109,5
Górnictwo i kopalnictwo	2 337	678	819	120,8	0,0	35,0
Przetwórstwo przemysłowe	637	6 086	5 646	92,8	0,0	886,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	7 123	5 692	4 890	85,9	0,0	68,7
Handel	1 658	4 158	4 199	101,0	0,0	253,3
Hotele i restauracje	44	70	66	94,3	0,0	150,0
Transport i łączność	1 869 286	2 618 649	2 393 713	91,4	5,8	128,1
Turystyka	17 335	7 509	6 140	81,8	0,0	35,4
Gospodarka mieszkaniowa	3 332 532	3 850 747	4 398 262	114,2	10,7	132,0
Działalność usługowa	65 085	84 772	86 084	101,5	0,2	132,3
Informatyka	415	3 025	345	11,4	0,0	83,1
Administracja publiczna	359 984	301 473	325 893	108,1	0,8	90,5
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	45 725	31 527	27 069	85,9	0,1	59,2
Obrona narodowa	52	63	65	103,2	0,0	125,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	566 617	586 090	587 737	100,3	1,4	103,7
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	17 249 997	18 642 959	19 506 321	104,6	47,6	113,1
Różne rozliczenia	8 828 059	8 889 461	8 925 934	100,4	21,8	101,1
Oświata i wychowanie	269 398	317 525	308 684	97,2	0,8	104,1
Szkolnictwo wyższe	8 465	8 627	7 758	89,9	0,0	91,6
Ochrona zdrowia	168 337	198 849	193 262	97,2	0,5	114,8
Pomoc społeczna	2 696 448	3 181 786	3 104 614	97,6	7,6	115,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	58 240	100 022	90 961	90,9	0,2	156,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	133 709	199 502	181 235	90,8	0,4	135,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	403 537	762 320	580 992	76,2	1,4	144,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	45 226	74 488	58 039	77,9	0,1	128,3
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	15 325	15 073	14 145	93,8	0,0	92,3
Kultura fizyczna i sport	93 906	201 534	170 427	84,6	0,4	181,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.).

* – wskaźnik powyżej 1000%

W strukturze dochodów zrealizowanych w 2006 roku przez miasta na prawach powiatu, najwyższy udział miały następujące działy: Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej (47,6%), Różne rozliczenia (21,8%), Gospodarka mieszkaniowa (10,7%), Pomoc społeczna (7,6%), Transport i łączność (5,8%). Razem działy te stanowiły 93,5% łącznej kwoty zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu dochodów.

W 2006 r. dochody zrealizowane w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej wzrosły w stosunku do 2005 r. o 13,1%. W tym dziale 53,4% dochodów stanowił podatek dochodowy od osób fizycznych oraz 25,1% podatek od nieruchomości. Realizacja planu dochodów w tym dziale wyniosła 104,6%.

W 2006 r. dochody zrealizowane w dziale Gospodarka mieszkaniowa wzrosły w stosunku do 2005 r. o 32,0%. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, od 1 stycznia 2004 r. zwiększone zostały udziały miast na prawach powiatu w dochodach uzyskiwanych z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa na terenie tych jednostek z 5% do 25%. W dziale Gospodarka mieszkaniowa 37,4% dochodów stanowiły wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości, 24,1% dochodów stanowiły dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze oraz 12,2% dochodów stanowiły wpływy z opłat za zarząd i użytkowanie wieczyste nieruchomości. Realizacja tych dochodów wyniosła 114,2%. Dochody zrealizowane w dziale Różne rozliczenia w 2006 r. wzrosły w stosunku do 2005 r. o 1,1%. W tym dziale 97,7% dochodów stanowiła subwencja ogólna z budżetu państwa. Realizacja planu dochodów wyniosła 100,4%.

Zrealizowane przez miasta na prawach powiatu dochody ogółem, przeliczone na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia zestawienie.

Wyszczególnienie	Dochody wykonane miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2005	2006
OGÓŁEM z tego:	2 826,6	3 202,8
DOCHODY WŁASNE	1 869,1	2 168,5
DOTACJE CELOWE	308,7	352,6
SUBWENCJA OGÓLNA	648,8	681,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 i 2006 r. (GUS, Min. Fin.).

W miastach na prawach powiatu w 2006 r., w przeliczeniu na 1 mieszkańca, z tytułu dochodów własnych przypada 2.168,5 zł, z subwencji ogólnej – 681,7 zł, a z tytułu dotacji celowych – 352,6 zł, zaś przeciętny dochód ogółem, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, osiągnięty przez te jednostki, wyniósł 3.202,8 zł.

Zrealizowane dochody ogółem poniesione na 1 mieszkańca w mieście na prawach powiatu o najwyższym wskaźniku były wyższe o 73,9%, niż średnia dla wszystkich miast na prawach powiatu i o 160,1% wyższe niż w mieście o najniższym wskaźniku.

Zestawienie dochodów na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu w układzie wojewódzkim zaprezentowano w załączniku do sprawozdania.

1.1. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe dla miast na prawach powiatu

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez miasta na prawach powiatu w 2006 roku, przekazana została kwota 7.950.829 tys. zł,

Dodatkowo zgodnie z "Kryteriami podziału 0,6% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006", Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej - rozdysonował dla poszczególnych miast na prawach powiatu środki w wysokości 33.677 tys. zł (20,6% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty błędów statystycznych popełnionych przez Główny Urząd Statystyczny na etapie tworzenia baz danych oraz błędów powstałych w Ministerstwie Edukacji Narodowej przy agregowaniu danych statystycznych oraz innych danych wykorzystywanych do wyliczeń części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego – w kwocie 528 tys. zł,
- dofinansowanie wzrostu zadań edukacyjnych w I półroczu roku budżetowego 2006, polegającego na zwiększeniu łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w wyniku utworzenia nowych szkół, oddziałów lub placówek – w kwocie 1.442 tys. zł,
- dofinansowanie wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych od 1 września 2006r., polegającego na wzroście łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006 – w kwocie 2.644 tys. zł,

- likwidacja szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – w kwocie 5.343 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków ponoszonych z tytułu odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy Karta Nauczyciela – w kwocie 16.317 tys. zł,
- dofinansowanie wyposażenia nowowytbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych oraz nowych pomieszczeń do nauki, pozyskanych w wyniku modernizacji lub adaptacji, w sprzęt szkolny i pomoce naukowe – w kwocie 7.219 tys. zł,
- dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego finansujących (dotujących) placówki rekomendowane do Programu Rządowego „Wczesna, wielospecjalistyczna, kompleksowa, skoordynowana i ciągła pomoc dziecku zagrożonemu niepełnosprawnością lub niepełnosprawnemu oraz jego rodzinie – Pilotaż 2005 - 2007” – w kwocie 184 tys. zł.

Ponadto, na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz na wniosek Ministra Edukacji Narodowej, Minister Finansów dokonał zwiększenia poszczególnym miastom na prawach powiatu kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006 na łączną kwotę 35.103 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r., na rachunki miast na prawach powiatu przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 8.019.609 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań w miastach na prawach powiatu wynika, że wydatki wykonane w 2006 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza, w relacji do otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące, stanowiły średnio 136,1%, przy czym poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 100,0% - 110,0%   - 2 miasta,
- 110,0% - 120,0%   - 12 miast,
- powyżej 120,0%   - 51 miast.

Realizacja przez miasta na prawach powiatu wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2006 r. kształtowała się średnio na poziomie 98,6% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 91,1% planu.

1.2. Dotacje celowe dla miast na prawach powiatu

Planowane przez miasta na prawach powiatu dotacje celowe w wysokości 4.757.066 tys. zł, w 2006 roku zostały zrealizowane w kwocie 4.512.564 tys. zł, co stanowiło 94,9% planu rocznego, z tego:

- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące (własne, z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) zrealizowano w kwocie 3.785.389 tys. zł, co stanowiło 97,2% planu,
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne (własne oraz z zakresu administracji rządowej) zrealizowano w kwocie 397.762 tys. zł, co stanowiło 81,5% planu,
- dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 174.346 tys. zł, co stanowiło 96,3% planu,
- dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 57.806 tys. zł, co stanowiło 73,4% planu,
- dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 42.413 tys. zł, co stanowiło 92,8% planu,
- dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 54.847 tys. zł, co stanowiło 80,3% planu.

W łącznej kwocie zrealizowanych dotacji 92,7% (4.183.153 tys. zł) stanowiły dotacje celowe z budżetu państwa.

W 2006 roku dotacje celowe zostały zrealizowane na poziomie wyższym o 13,9% niż wykonane w 2005 roku, co wiązało się głównie:

- 1) ze zwiększeniem dotacji celowych dla gmin na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej dotyczących świadczeń rodzinnych przede wszystkim z tytułu urodzenia dziecka, wprowadzonych ustawą z dnia 29 grudnia 2005 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006 r., Nr 12, poz. 67) oraz ustawą z dnia 29 grudnia 2005 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2005 r., Nr 267, poz. 2260). Ponadto zwiększeniem wydatków na zaliczki alimentacyjne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego,

2) z koniecznością zwiększenia dla gmin dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej na udzielenie pomocy pieniężnej dla rodzin rolniczych, których gospodarstwa rolne zostały dotknięte suszą w 2006 roku, stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2006 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji programu dla gospodarstw rolnych w celu złagodzenia skutków suszy (Dz.U. Nr 155, poz. 1109),

3) ze zwiększeniem dotacji na zadania własne gmin z związku z wejściem w życie z mocą od 31 grudnia 2005 roku ustawy z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Program państwa w zakresie dożywiania” (Dz.U. Nr 267, poz. 2259). Zgodnie z art. 13 ust. 2 tej ustawy planowane środki z budżetu państwa na dotacje na realizację działań przewidzianych w ramach Programu nie mogą być w poszczególnych latach (2006-2009) mniejsze niż 500.000 tys. zł. .

1.2.1. Dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, według działów oraz w podziale na zadania gminne i powiatowe, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	3 081 355	2 990 227	97,0	3 055 980	2 965 633	97,0
Zadania gminne	2 289 347	2 205 620	96,3	2 288 354	2 204 764	96,3
Rolnictwo i łowiectwo	1 059	435	41,1	1 059	435	43,1
Gospodarka mieszkaniowa	96	95	99,0	96	95	99,0
Administracja publiczna	59 811	59 809	100,0	59 734	59 733	100,0
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	31 527	27 069	85,6	31 527	27 069	85,9
Obrona narodowa	41	41	100,0	41	41	100,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	373	367	98,4	186	181	97,3
Oświata i wychowanie	538	511	95,0	538	511	95,0
Ochrona zdrowia	1 271	1 138	89,5	877	744	84,8
Pomoc społeczna	2 194 396	2 115 924	96,4	2 194 061	2 115 724	96,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	9	9	100,0	9	9	100,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	156	154	98,7	156	154	98,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	70	68	97,1	70	68	97,1
Zadania powiatowe	792 008	784 607	99,1	767 626	760 869	99,1
Rolnictwo i łowiectwo	203	197	97,0	203	197	97,0

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Leśnictwo	43	42	97,6	43	42	97,7
Gospodarka mieszkaniowa	38 654	37 838	97,9	38 543	37 727	97,9
Działalność usługowa	36 311	35 967	99,1	36 066	35 722	99,0
Administracja publiczna	31 903	31 877	99,9	31 884	31 858	99,9
Obrona narodowa	17	16	94,1	17	16	94,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	546 698	546 033	99,9	525 618	525 549	100,0
Różne rozliczenia	588	588	100,0	588	588	100,0
Ochrona zdrowia	104 246	99 159	95,1	102 216	97 177	95,1
Pomoc społeczna	16 246	15 911	97,9	15 373	15 038	97,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	17 091	16 971	99,3	17 067	16 947	99,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	8	8	100,0	8	8	100,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2006 r. (Min. Fin.)

Z powyższego zestawienia wynika, iż w 2006 r. uzyskane dochody z tytułu dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej wynosiły 97,0% planu rocznego, przy czym:

- dotacje na zadania bieżące przekazano w 97,0% planu rocznego,
- dotacje na zadania inwestycyjne przekazano w 96,9% planu rocznego.

W dotacjach na realizację zadań gminnych, najwięcej środków (95,9%) przeznaczono na zadania z zakresu Pomocy społecznej. W 2006 r. dotacje te przekazano w kwocie 2.115.924 tys. zł, co stanowiło 96,4% planu rocznego.

Dotacje te przeznaczone zostały głównie na wypłatę świadczeń rodzinnych, wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (zasiłek rodzinny, dodatki do zasiłku rodzinnego, zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne), na opłacenie składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne, a także na koszty obsługi realizacji świadczeń rodzinnych oraz na utrzymanie terenowych ośrodków pomocy społecznej, a także na wypłatę świadczeń pieniężnych z opieki społecznej i składek na ubezpieczenia społeczne.

W ramach zadań z zakresu administracji rządowej, do zadań gminnych należało również szereg spraw o charakterze administracyjnym, w tym: ewidencja ludności, zadania wykonywane przez kierowników urzędu stanu cywilnego. Przekazana w okresie sprawozdawczym dotacja na te zadania wyniosła 59.809 tys. zł, co stanowiło 100,0% planu rocznego.

Dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiaty zrealizowano w kwocie 784.607 tys. zł, co stanowiło 99,1% planu rocznego, przy czym na zadania bieżące dotacje wyniosły 760.869 tys. zł, tj. 99,1% planowanej kwoty dotacji przeznaczonych na te zadania, a na zadania inwestycyjne 23.738 tys. zł (97,4%).

W dotacjach z zakresu administracji rządowej dla powiatów, najwięcej - 69,6% stanowiły dotacje w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, które przekazano miastom na prawach powiatu w kwocie 546.033 tys. zł, co stanowiło 99,9% rocznego planu na ten cel. Były one przeznaczone na utrzymanie komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej. Następną pozycję (12,6%) stanowiły dotacje w dziale Ochrona zdrowia, które przekazano w kwocie 99.159 tys. zł. z przeznaczeniem na składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego i na ratownictwo medyczne.

Udział dotacji celowych na zadania inwestycyjne i bieżące z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach gospodarki narodowej w kwocie ogółem dotacji na zadania inwestycyjne i bieżące z zakresu administracji rządowej wykonywane przez miasta na prawach powiatu w podziale na zadania gminne i powiatowe przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Zadania gminne	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	0,1
Administracja publiczna	2,7	2,7	8,9	100,0	99,9	0,1
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1,2	1,2	-	100,0	100,0	-
Ochrona zdrowia	0,1	-	46,0	100,0	65,4	34,6
Pomoc społeczna	95,9	96,0	23,4	100,0	100,0	0,0
Pozostałe działy	0,1	0,1	21,7	100,0	88,9	11,1
Zadania powiatowe	100,0	100,0	100,0	100,0	97,0	3,0
Gospodarka mieszkaniowa	4,8	5,0	0,5	100,0	99,7	0,3
Działalność usługowa	4,6	4,7	1,0	100,0	99,3	0,7
Administracja publiczna	4,1	4,2	0,1	100,0	99,9	0,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	69,6	69,1	86,3	100,0	96,2	3,8
Ochrona zdrowia	12,6	12,8	8,3	100,0	98,0	2,0
Pomoc społeczna	2,0	2,0	3,7	100,0	94,5	5,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2,2	2,2	0,1	100,0	99,9	0,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2006 r. (Min. Fin.)

1.2.2. Dotacje z budżetu państwa na zadania własne

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych miast na prawach powiatu, według działów oraz w podziale na zadania gminy i powiatu, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	1 270 649	1 166 962	91,8	818 552	800 473	97,8
Zadania gminne	777 337	680 799	87,6	530 179	513 065	96,8
Przetwórstwo przemysłowe	3 752	3 710	98,9	-	-	-
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	221	-	-	-	-	-
Transport i łączność	170 893	120 280	70,4	611	606	99,2
Turystyka	1 124	140	12,5	39	3	7,7
Gospodarka mieszkaniowa	2 148	1 004	46,7	152	151	99,3
Działalność usługowa	9	9	100,0	9	9	100,0
Informatyka	218	218	100,0	-	-	-
Administracja publiczna	1 612	8	0,5	23	8	33,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	59	136	230,5	-	-	-
Różne rozliczenia	6 739	6 739	100,0	1 495	1 495	100,0
Oświata i wychowanie	22 218	16 593	74,7	20 207	15 148	75,0
Ochrona zdrowia	1 159	939	81,0	-	-	-
Pomoc społeczna	432 239	427 733	99,0	432 088	427 618	99,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	75 290	67 800	90,1	75 260	67 770	90,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	18 295	12 535	68,5	128	125	97,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	10 586	10 083	95,2	167	132	79,0
Kultura fizyczna i sport	30 775	12 872	41,8	-	-	-
Zadania powiatowe	493 312	486 163	98,6	288 373	287 408	99,7
Transport i łączność	176 009	172 290	92,0	134	134	100,0
Gospodarka mieszkaniowa	189	189	100,0	-	-	-
Oświata i wychowanie	374	344	95,5	174	144	82,8
Ochrona zdrowia	16 059	13 964	87,0	-	-	-
Pomoc społeczna	289 484	288 453	99,6	278 119	277 396	99,7
Edukacyjna opieka wychowawcza	9 921	9 733	98,1	9 921	9 734	98,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 276	1 190	93,3	25	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2006 r. (Min. Fin.)

Otrzymane przez miasta na prawach powiatu w 2006 r. dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne wyniosły 1.166.962 tys. zł, co stanowiło 91,8 % planu rocznego.

Z kwoty tej 800.473 tys. zł (tj. 68,6%) stanowiły dotacje do zadań bieżących, a dotacje na zadania inwestycyjne – 366.489 tys. zł (31,4%).

Biorąc pod uwagę strukturę otrzymanych przez miasta dotacji pod względem podziału na zadania gminne i powiatowe, 58,3% dotacji dotyczyło zadań gminnych, a 41,7% zadań powiatowych.

Otrzymane przez miasta na prawach powiatu dotacje na bieżące zadania własne w kwocie 800.473 tys. zł, przeznaczone były przede wszystkim na Pomoc społeczną (88,1% kwoty dotacji na bieżące zadania własne). Dotacje te w zadaniach gmin stanowiły 83,3% łącznej kwoty dotacji, natomiast w zadaniach powiatów 96,4%.

Dotacje na zadania gminne przeznaczone zostały przede wszystkim na wypłatę zasiłków z pomocy społecznej, opłatę składek na ubezpieczenie społeczne, a także na prowadzenie działalności ośrodków pomocy społecznej i realizację wieloletniego programu państwa w zakresie dożywiania.

Dotacje w dziale Pomoc społeczna na zadania powiatowe przeznaczone były głównie na utrzymanie ponadgminnych domów pomocy społecznej.

Dotacje na własne zadania inwestycyjne przekazano miastom na prawach powiatu w kwocie 366.489 tys. zł, co stanowiło 81,1% planu rocznego, z tego:

- na zadania gminne 167.734 tys. zł, co stanowiło 67,9% planu rocznego - najpoważniejszą pozycję stanowiły środki przeznaczone na dofinansowanie inwestycji w dziale Transport i łączność (71,3%),
- na zadania powiatowe 198.755 tys. zł, co stanowiło 97,0% planu rocznego. W ogólnej kwocie dotacji do własnych zadań inwestycyjnych powiatu 86,6% stanowiły dotacje do zadań inwestycyjnych na drogach publicznych, a dotacje w Ochronie zdrowia (7,0%). Były to głównie inwestycje, dotyczące budowy dróg oraz budowy szpitali.

Struktura dotacji celowych na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu oraz udział dotacji celowych na zadania inwestycyjne i bieżące przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
%%						
1	2	3	4	5	6	7
Zadania gminne	100,0	100,0	100,0	100,0	80,4	19,6
Przetwórstwo przemysłowe	0,5	0,0	2,2	100,0	-	100,0
Transport i łączność	17,7	0,1	71,3	100,0	0,5	99,5
Gospodarka mieszkaniowa	0,1	0,0	0,5	100,0	-	100,0
Różne rozliczenia	1,0	0,3	3,1	100,0	15,0	85,0
Oświata i wychowanie	2,4	3,0	0,9	100,0	91,3	8,7
Ochrona zdrowia	0,1	0,0	0,6	100,0	-	100,0
Pomoc społeczna	62,8	83,3	0,1	100,0	100,0	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	10,0	13,2	0,0	100,0	100,0	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,8	0,0	7,4	100,0	1,0	99,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,5	0,0	5,9	100,0	1,3	98,7
Kultura fizyczna i sport	1,9	0,0	7,7	100,0	-	100,0
Pozostałe działy	0,2	0,1	0,3	100,0	-	-
Zadania powiatowe	100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	0,3
Transport i łączność	35,4	-	86,6	100,0	0,1	99,9
Ochrona zdrowia	2,9	-	7,0	100,0	-	100,0
Pomoc społeczna	59,3	96,5	5,6	100,0	96,2	3,8
Edukacyjna opieka wychowawcza	2,0	3,4	-	100,0	100,0	-
Pozostałe działy	0,4	0,1	0,8	-	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2006 r. (Min. Fin.)

1.2.3. Pozostałe dotacje celowe

Dochodami miast na prawach powiatu są również dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje otrzymane z funduszy celowych. W 2006 r. udział tych dotacji w dochodach zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu wynosił 1,0%.

Ogólna kwota otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dotacji, o których wyżej mowa, wyniosła 355.374 tys. zł, co stanowiło 87,7% planu, z tego:

- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej została przekazana dotacja w wysokości 25.962 tys. zł, co stanowiło 83,1% ich planu rocznego. Porozumienia te dotyczyły głównie zadań z zakresu Kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (43,5% dotacji), Oświaty i wychowania (8,1%), Działalności usługowej - utrzymanie cmentarzy (7,7%) oraz zadań z zakresu Pomocy społecznej (7,2%),
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego została przekazana dotacja w wysokości 232.152 tys. zł, co stanowiło 89,3% planu tych dotacji. Zawierane między jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia dotyczyły głównie realizacji zadań z zakresu Edukacyjnej opieki wychowawczej (21,4%), Pomocy społecznej (20,9% tych dotacji), Ochrony zdrowia (12,6%), Transportu i łączności (12,2%), Gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (10%), oraz Oświaty i wychowania (6,3%),
- z funduszy celowych została przekazana dotacja w wysokości 97.260 tys. zł, tj. 85,3% planu. W kwocie tej dotacji, największy udział miały dotacje w dziale Kultura fizyczna i sport (23,5%), Edukacyjna opieka wychowawcza (19,7%), Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (15,1% dotacji), Oświata i wychowanie (11,8%). Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (9,5%).

2. Wydatki miast na prawach powiatu

Łączne wydatki miast na prawach powiatu w 2006 r. zostały zrealizowane w wysokości 41.237.450 tys. zł. Kwota ta stanowiła 93,9% łącznej kwoty wydatków zaplanowanych na ten rok i była wyższa o 13,0% od wydatków zrealizowanych w 2005 r.

Wydatki na zadania bieżące poniesione przez miasta na prawach powiatu wynosiły 33.038.458 tys. zł i stanowiły 80,1% ogólnej kwoty wydatków poniesionych przez te jednostki. Wydatki bieżące w odniesieniu do kwoty planowanej na 2006 r. zostały zrealizowane w 96,3%. W porównaniu z 2005 r. były one wyższe o 8,0%.

Wydatki majątkowe zrealizowane przez miasta na prawach powiatu w tym okresie wynosiły 8.198.992 tys. zł i stanowiły 19,9% wydatków ogółem. Wydatki majątkowe zrealizowano w 85,4% kwoty zaplanowanej na 2006 r., przy czym wydatki inwestycyjne w kwocie 7.853.504 tys. zł stanowiły 95,8% wydatków majątkowych oraz 19,0% wydatków ogółem. W porównaniu do 2005 r., wydatki majątkowe były wyższe o 39,2%. Wyższe wykonanie wydatków majątkowych wynikało głównie ze

wzrostu poziomu realizacji wydatków inwestycyjnych, które były wyższe w stosunku do 2005 r. o 41,8%.

Dane o zrealizowanych w 2005 i 2006 r. wydatkach miast na prawach powiatu przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	4:3	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki ogółem	36 491 231	43 894 819	41 237 450	93,9	100,0	113,0
z tego:						
Wydatki majątkowe	5 890 477	9 596 667	8 198 992	85,4	19,9	139,2
w tym: inwestycyjne	5 537 576	9 235 370	7 853 504	85,0	19,0	141,8
Wydatki bieżące	30 600 755	34 298 152	33 038 458	96,3	80,1	108,0
z tego:						
Wynagrodzenia	10 670 428	11 538 388	11 417 922	99,0	27,7	107,0
w tym:						
wynagrodzenia osobowe	9 907 372	10 561 131	10 461 098	99,1	25,4	105,6
Pochodne od wynagrodzeń	2 146 776	2 276 753	2 225 585	97,8	5,4	103,7
Dotacje	2 596 762	3 752 717	3 704 020	98,7	9,0	142,6
Wydatki na obsługę długu	497 984	555 681	424 501	76,4	1,0	85,2
Wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	2 692	97 459	1 053	1,1	0,0	39,1
Pozostałe wydatki	14 686 113	16 077 156	15 265 376	95,0	37,0	103,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

Strukturę wydatków miast na prawach powiatu, według rodzajów wydatków, w 2005 r. i 2006 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	2005	2006
	%%	
WYDATKI OGÓŁEM	100,0	100,0
z tego:		
Wydatki majątkowe	16,1	19,9
w tym: inwestycyjne	15,2	19,0
Wydatki bieżące, z tego:	83,9	80,1
Wynagrodzenia	29,2	27,7
w tym: wynagrodzenia osobowe	27,2	25,4
Pochodne od wynagrodzeń	5,9	5,4
Dotacje	7,1	9,0
Wydatki na obsługę długu	1,4	1,0
Pozostałe wydatki	40,2	37,0

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków ogółem, zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu w 2006 r., udział wydatków majątkowych i inwestycyjnych, zwiększył się o 3,8 punktu

procentowego, w porównaniu do 2005 r. Zmniejszył się natomiast o 3,8 punktu udział wydatków na zadania bieżące. W omawianym okresie zmniejszyły się, w strukturze wydatków ogółem, udziały wydatków na wynagrodzenia, pochodne od wynagrodzeń, wydatki na obsługę długu oraz udział pozostałych wydatków.

W 2006 r. miasta na prawach powiatu poniosły wydatki na obsługę długu w kwocie 424.501 tys. zł. Wydatki te stanowiły 1,0% wydatków ogółem oraz 1,3% wydatków bieżących. Wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji miasta na prawach powiatu poniosły w kwocie 1.053 tys. zł.

Wydatki miast na prawach powiatu zestawione - według działów - zawiera poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	4:3	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem w tym:	36 491 231	43 894 819	41 237 450	93,9	100,0	113,0
Rolnictwo i łowiectwo	29 310	32 278	31 052	96,2	0,1	105,9
Leśnictwo	5 444	5 243	5 118	97,6	0,0	94,0
Górnictwo i kopalnictwo	14	193	136	70,5	0,0	971,4
Przetwórstwo przemysłowe	2 529	12 264	11 539	94,1	0,0	456,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	19 050	23 661	19 340	81,7	0,0	101,5
Handel	2 829	6 503	6 262	96,3	0,0	221,4
Hotele i restauracje	9	25	25	100,0	0,0	277,8
Transport i łączność	6 280 200	8 795 247	8 095 764	92,0	19,6	128,9
Turystyka	40 996	32 221	29 522	91,6	0,1	72,0
Gospodarka mieszkaniowa	2 415 718	2 848 533	2 510 903	88,1	6,1	103,9
Działalność usługowa	224 314	351 687	312 821	88,9	0,8	139,5
Informatyka	1 960	5 679	4 892	86,1	0,0	249,6
Administracja publiczna	2 676 353	3 044 688	2 854 676	93,8	6,9	106,7
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	45 900	32 178	27 365	85,0	0,1	59,6
Obrona narodowa	109	247	169	68,4	0,0	155,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	968 975	1 082 635	1 050 505	97,0	2,5	108,4
Dochody od osób prawnych, od osób fiz. i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	35 539	41 218	35 487	86,1	0,1	99,9
Obsługa długu publicznego	501 808	658 399	427 686	65,0	1,0	85,2
Różne rozliczenia	747 393	980 383	887 347	90,5	2,2	118,7
Oświata i wychowanie	11 527 560	12 291 813	12 106 070	98,5	29,4	105,0
Szkolnictwo wyższe	17 978	44 472	31 676	71,2	0,1	176,2

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	4:3	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ochrona zdrowia	666 700	827 482	784 638	94,8	1,9	117,7
Pomoc społeczna	4 791 548	5 532 095	5 371 930	97,1	13,0	112,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	324 781	423 147	409 097	96,7	1,0	126,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 218 971	1 349 623	1 307 853	96,9	3,2	107,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 921 314	2 790 775	2 429 492	87,1	5,9	126,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 196 541	1 488 029	1 421 081	95,5	3,4	118,8
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	86 140	106 396	98 586	92,7	0,2	114,4
Kultura fizyczna i sport	741 247	1 087 346	966 088	88,8	2,3	130,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków ogółem miast na prawach powiatu przeważają wydatki w następujących działach: Oświata i wychowanie – 29,4%, Transport i łączność – 19,6%, Pomoc społeczna – 13,0%, Administracja publiczna – 6,9%. Wydatki miast na prawach powiatu w tych działach stanowiły 68,9% ogółu wydatków tych jednostek.

Wydatki w dziale Oświata i wychowanie, zrealizowane w tym okresie w łącznej kwocie 12.106.070 tys. zł, tj. 98,5% planu wzrosły w stosunku do 2005 r. o 5,0% i w większości przeznaczone zostały na wynagrodzenia osobowe, w tym na dodatkowe wynagrodzenia roczne dla nauczycieli oraz pracowników zatrudnionych w administracji i obsłudze szkół i placówek oświatowych i wychowawczych.

W 2006 r. wydatki zrealizowane w dziale Transport i łączność wzrosły w stosunku do 2005 r. o 28,9%. W tym dziale 79,4% wydatków stanowiły łącznie wydatki na inwestycje oraz zakup usług pozostałych. Realizacja planu wydatków wyniosła 92,0%.

Wydatki zrealizowane w dziale Pomoc społeczna w 2006 r. wzrosły w stosunku do 2005 r. o 12,1%. W tym dziale 62,8% wydatków wiązała się ze świadczeniami społecznymi na rzecz osób fizycznych, w tym w szczególności z wypłatą: dodatków mieszkaniowych, zapomóg dla podopiecznych ośrodków pomocy społecznej, zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych oraz innych świadczeń wypłacanych w ramach pomocy społecznej. Realizacja planu wydatków wyniosła 97,1%.

Duże zróżnicowanie dochodowe jednostek samorządu terytorialnego spowodowało konieczność wprowadzenia obowiązku dokonywania wpłat nie tylko przez gminy – jak było do końca 2004 r. – ale także przez powiaty i województwa. W związku

z powyższym, miasta na prawach powiatu od 2004 r. dokonują wpłat zarówno w części gminnej jak i powiatowej.

W 2006 r. 43 miasta na prawach powiatu dokonały wpłat do budżetu państwa, przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej w kwocie 828.507 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2006 r. Wydatki te stanowiły 93,4% działu Różne rozliczenia.

Wydatki, których sposób finansowania zmienił się od 1 stycznia 2004 r. występują głównie w działach Pomoc społeczna i Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

Poniżej przeanalizowano planowane i wykonane wydatki z budżetów miast na prawach powiatu na zadania, które do końca 2003 r. były finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa, a od 1 stycznia 2004 r. finansowane są ze zwiększonych dochodów własnych.

Wyszczególnienie	2005		2006		Dynamika wykonania (4:2)
	Wykonanie	Wykonania planu	Wykonanie	Wykonania planu	
	tys. zł	%%	tys. zł	%%	
1	2	3	4	5	6
Dodatki mieszkaniowe	616 230	95,3	580 946	96,0	94,3
Oświetlenie ulic	359 244	95,2	377 541	95,1	105,1
Powiatowe centra pomocy rodzinie	6 047	98,9	6 993	99,1	115,6
Rodziny zastępcze	193 933	97,9	207 237	98,0	106,9
Ośrodki adopcyjno - opiekuńcze	13 400	99,0	14 355	98,5	107,1
Powiatowe urzędy pracy	106 701	98,3	160 543	97,9	150,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu w 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

Wydatki związane z dodatkami mieszkaniowymi miasta na prawach powiatu w 2006 r. zrealizowały na poziomie niższym o 5,7%, niż w 2005 roku. Wydatki te stanowiły 10,8% wydatków w dziale Pomoc społeczna.

Miasta na prawach powiatu realizują zadania związane z oświetleniem ulic. W 2006 roku wydatki na te zadania zostały zrealizowane na poziomie wyższym o 5,1%, niż w roku 2005. Wydatki te stanowiły 15,5% wydatków w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska.

Wydatki związane z rodzinami zastępczymi w 2006 r. zostały zrealizowane przez miasta na prawach powiatu na poziomie wyższym o 6,9%, niż w 2005 r.

W tym rozdziale 89,9% wydatków stanowiły świadczenia społeczne na rzecz osób fizycznych, przewidziane w obowiązujących przepisach i układach zbiorowych pracy. Wydatki na rodziny zastępcze stanowiły 3,9% wydatków w dziale Pomoc społeczna.

W zakresie wykonanych wydatków na ośrodki adopcyjno-opiekuńcze w 2006 r. widoczne jest zwiększenie ich poziomu o 7,1%, w porównaniu do roku 2005. W tym rozdziale na wynagrodzenia osobowe pracowników i składki na ubezpieczenia społeczne przeznaczono było łącznie 61,0% wydatków. Wydatki te stanowiły 0,3% wydatków w dziale Pomoc społeczna.

W 2006 roku wydatki na powiatowe centra pomocy rodzinie wzrosły o 15,6%, w stosunku do 2005 r. W tym rozdziale na wynagrodzenia osobowe pracowników i składki na ubezpieczenia społeczne przeznaczono było łącznie 74,7% wydatków. Wydatki na powiatowe centra pomocy rodzinie stanowiły 0,1% wydatków w dziale Pomoc społeczna.

Dane dotyczące kwot poniesionych na realizację zadań na powiatowe urzędy pracy wskazują wzrost o 50,5%, w stosunku do 2005 r. W tym rozdziale na wynagrodzenia osobowe pracowników i składki na ubezpieczenia społeczne przeznaczono było łącznie 58,7% wydatków. Wydatki na powiatowe urzędy pracy stanowiły 39,2% wydatków w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

Wydatki majątkowe miast na prawach powiatu wzrosły z 5.890.477 tys. zł w 2005 r. do 8.198.992 tys. zł w 2006 r. i stanowiły 19,9% wydatków ogółem tych jednostek.

Wykonanie oraz strukturę działową wydatków majątkowych zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu w 2006 r. prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem w tym:	5 890 477	9 596 667	8 198 992	85,4	100,0	139,2
Rolnictwo i łowiectwo	8 521	10 319	10 134	98,2	0,1	118,9
Leśnictwo	258	171	170	99,4	0,0	65,9
Przetwórstwo przemysłowe	1 328	9 093	8 940	98,3	0,1	673,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	3 672	7 618	5 174	67,9	0,1	140,9
Handel	41	221	178	80,5	0,0	434,1
Transport i łączność	2 493 008	4 337 731	3 774 374	87,0	46,0	151,4
Turystyka	26 538	14 977	13 209	88,2	0,2	49,8
Gospodarka mieszkaniowa	639 178	811 565	635 778	78,3	7,8	99,5
Działalność usługowa	48 458	112 288	102 355	91,2	1,2	211,2
Informatyka	1 640	5 286	4 543	85,9	0,1	277,0
Administracja publiczna	215 407	230 568	191 337	83,0	2,3	88,8

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	135 848	167 809	148 309	88,4	1,8	109,2
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	168	390	390	100,0	0,0	232,1
Różne rozliczenia	10 115	64 015	43 926	68,6	0,5	434,3
Oświata i wychowanie	437 296	614 735	562 455	91,5	6,9	128,6
Szkolnictwo wyższe	2 102	23 610	14 802	62,7	0,2	704,2
Ochrona zdrowia	244 589	338 277	321 675	95,1	3,9	131,5
Pomoc społeczna	75 722	123 819	112 721	91,0	1,4	148,9
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	13 367	22 210	20 836	93,8	0,3	155,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	30 083	48 100	42 355	88,1	0,5	140,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	942 903	1 645 702	1 343 342	81,6	16,4	142,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	182 740	350 059	297 404	85,0	3,6	162,7
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	12 727	21 751	19 162	88,1	0,2	150,6
Kultura fizyczna i sport	364 768	636 306	525 385	82,6	6,4	144,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

W roku 2006 w stosunku do roku 2005 r. znacznie wzrosła realizacja wydatków majątkowych w niektórych działach. Są to m. in. działy: Szkolnictwo wyższe, Przetwórstwo przemysłowe, Handel, Działalność usługowa, Informatyka. Udział tych działów w strukturze wydatków majątkowych jest nieznaczny.

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez miasta na prawach powiatu na wydatki majątkowe dotyczyła działów: Transport i łączność (46,0%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (16,4%), Gospodarka mieszkaniowa (7,8%) oraz Oświata i wychowanie (6,9%). Łącznie, wydatki majątkowe w tych działach stanowiły 77,1% wszystkich wydatków majątkowych tych jednostek. W działach tych, z wyjątkiem działu Gospodarka mieszkaniowa, w 2006 roku zrealizowano wydatki na znacznie wyższym poziomie, niż w 2005 roku.

Wykonanie oraz strukturę działową wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych w 2006 r. przez miasta na prawach powiatu prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan po zmianach 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	10 670 428	11 538 388	11 417 922	99,0	100,0	107,0
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	2	75	70	93,3	0,0	*
Leśnictwo	358	513	495	96,5	0,0	138,3
Przetwórstwo przemysłowe	176	640	621	97,0	0,0	352,8
Handel	599	1 335	1 300	97,4	0,0	217,0
Transport i łączność	99 471	118 381	115 400	97,5	1,0	116,0
Turystyka	2 190	3 110	3 048	98,0	0,0	139,2
Gospodarka mieszkaniowa	148 789	162 047	158 988	98,1	1,4	106,9
Działalność usługowa	61 607	85 792	81 155	94,6	0,7	131,7
Administracja publiczna	1 438 486	1 592 995	1 549 008	97,2	13,6	107,7
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 637	7 622	7 194	94,4	0,1	439,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	567 072	619 943	614 407	99,1	5,4	108,3
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	2 608	5 205	4 332	83,2	0,0	166,1
Oświata i wychowanie	6 584 537	6 912 491	6 873 500	99,4	60,2	104,4
Ochrona zdrowia	34 094	60 432	58 627	97,0	0,5	172,0
Pomoc społeczna	796 477	905 132	898 817	99,3	7,9	112,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	130 297	170 856	169 050	98,9	1,5	129,7
Edukacyjna opieka wychowawcza	632 661	671 062	666 186	99,3	5,8	105,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	82 074	105 937	102 772	97,0	0,9	125,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 043	7 335	6 613	90,2	0,1	323,7
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	27 345	29 496	29 464	99,9	0,3	107,7
Kultura fizyczna i sport	57 859	77 492	76 470	98,7	0,7	132,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

*) – wskaźnik powyżej 1000%

W strukturze działowej wydatków na wynagrodzenia miast na prawach powiatu przeważają wydatki w działach: Oświata i wychowanie (60,2%), Administracja publiczna (13,6%), Pomoc społeczna (7,9%) oraz Edukacyjna opieka wychowawcza (5,8%). Łącznie w tych czterech działach miasta na prawach powiatu zrealizowały 87,5% wszystkich wydatków na wynagrodzenia.

Wydatki ogółem zrealizowane w 2005 r. i 2006 r. przeliczone na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu, według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wydatki wykonane miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2005	2006
1	2	3
Wydatki ogółem z tego:	2 843,9	3 222,5
Wydatki majątkowe	459,1	640,7
w tym: wydatki na inwestycje	431,6	613,7
Wydatki bieżące z tego:	2 384,8	2 581,8
Wydatki na wynagrodzenia	831,6	892,3
w tym: wynagrodzenia osobowe	772,1	817,5
Pochodne od wynagrodzeń	167,3	173,9
Dotacje	202,4	289,5
Wydatki na obsługę długu	38,8	33,2
Wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	0,2	0,1
Pozostałe wydatki	1 144,3	1 192,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.)

Miasta na prawach powiatu w 2006 r. zrealizowały wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w wysokości 3.222,5 zł.

Wydatki ogółem poniesione na 1 mieszkańca w mieście na prawach powiatu o najwyższym wskaźniku w wysokości 4.763,3 zł były wyższe o 47,8%, niż średnia krajowa dla miast na prawach powiatu i o 113,1% wyższe, niż w mieście o najniższym wskaźniku – 2.235,7 zł.

Zestawienie wydatków na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu w układzie wojewódzkim zaprezentowano w załączniku do sprawozdania.

3. Wynik budżetów miast na prawach powiatu

W 2006 roku budżety miast na prawach powiatu zamknęły się zbiorczo deficytem w wysokości 251.588 tys. zł, tj. 15-krotnie niższym niż planowano.

Nadwyżkę budżetową wypracowało 17 miast na prawach powiatu, tj. 26,2% ogólnej liczby miast na prawach powiatu. Deficyt wystąpił w 48 miastach na prawach powiatu, tj. 73,8% ogólnej liczby miast na prawach powiatu.

Liczba miast na prawach powiatu, według relacji wyniku do ich dochodów, przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów miast na prawach powiatu			
	Razem	< 5%	5-10%	> 10%
1	2	3	4	5
Miasta na prawach powiatu z nadwyżką budżetową	17	11	5	1
Miasta na prawach powiatu z deficytem budżetowym	48	21	20	7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2006 r. (Min. Fin.)

Wśród miast na prawach powiatu z nadwyżką budżetową najliczniejszą grupę stanowią miasta, których wynik w relacji do dochodów ogółem wyniósł mniej niż 5,0%. Stanowiły one 64,7% łącznej liczby miast na prawach powiatu z nadwyżką budżetową.

Wśród miast na prawach powiatu z deficytem budżetowym najliczniejszą grupę stanowiły miasta, których wynik w relacji do dochodów ogółem wyniósł nie więcej niż 5,0%. Stanowiły one 43,8% łącznej liczby miast na prawach powiatu z deficytem budżetowym.

Miasta na prawach powiatu w 2006 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 5.341.182 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 2.078.973 tys. zł.

Poniżej zestawiono przychody i rozchody miast na prawach powiatu w 2006 roku oraz ich strukturę.

Wyszczególnienie	Wykonanie tys. zł	Struktura %%
1	2	3
Przychody ogółem z tego:	5 341 182	100,0
kredyty i pożyczki	2 528 660	47,3
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	695 049	13,0
w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	511 528	9,6
spłaty pożyczek udzielonych	47 244	0,9
nadwyżka z lat ubiegłych	338 880	6,3
w tym: na pokrycie deficytu	33 003	0,6
papiery wartościowe	12 850	0,2
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	0	
obligacje jst oraz związków komunalnych	322 100	6,0
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	22 154	
prywatyzacja majątku jst	11 611	0,2
inne źródła	2 079 838	38,9

Wyszczególnienie	Wykonanie tys. zł	Struktura %%
1	2	3
w tym: środki na pokrycie deficytu	1 065 994	20,0
Rozchody ogółem z tego:	2 078 973	100,0
spłaty kredytów i pożyczek	1 695 755	81,6
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	341 266	16,4
w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	319 408	15,4
pożyczki udzielone	15 227	0,7
lokaty bankowe	109 281	5,3
wykup papierów wartościowych	71 300	3,4
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	0	0,0
wykup obligacji samorządowych	187 300	9,0
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	0	0,0
inne źródła	110	0,0

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2006 r. (Min. Fin.)

W 2006 r. w miastach na prawach powiatu największe przychody zostały zrealizowane z tytułu kredytów i pożyczek w 47,3% przychodów ogółem, w tym pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa stanowiły 9,6% przychodów ogółem.

W mniejszym stopniu zostały zrealizowały przychody z emisji obligacji – 6,0% i prywatyzacji majątku 0,2%.

W rozchodach miast na prawach powiatu udział spłaty kredytów i pożyczek wyniósł 81,6%, w tym pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa stanowiły 15,4% rozchodów ogółem

4. Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności miast na prawach powiatu

Ze sprawozdań miast na prawach powiatu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych wynika, iż na koniec 2006 r. stan zadłużenia tych jednostek wynosił 11.296.200 tys. zł, w tym długoterminowe –11.003.860 tys. zł. Zobowiązania ogółem wobec podmiotów krajowych wynosiły 8.717.509 tys. zł, w tym długoterminowe – 8.429.532 tys. zł.

W porównaniu do roku 2005 roku, w 2006 roku zadłużenie ogółem miast na prawach powiatu wzrosło o 8,5%.

Udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem miast na prawach powiatu w 2006 r. wynosił 27,6% i w porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszył się o 1,1 punktu.

Z kwoty zobowiązań wykazanych przez miasta na prawach powiatu przypada na:

- kredyty i pożyczki - 82,2%,
- emisję papierów wartościowych - 17,3%,
- zobowiązania wymagalne - 0,5%.

Poniższe zestawienie przedstawia liczbę zadłużonych miast na prawach powiatu uwzględniając zadłużenia do wykonanych dochodów tych jednostek.

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2005	65	65	8	16	21	17	2	1	-
2006	65	65	6	10	26	18	3	2	-

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 r. i 2006 r. (Min. Fin.)

W 2006 r. wszystkie miasta na prawach powiatu wykazały w sprawozdaniach zadłużenie. Najliczniejszą grupą miast na prawach powiatu jest przedział o zadłużeniu do 30% dochodów ogółem. Jednostki w tej grupie stanowiły w 2006 r. 64,6% łącznej liczby jednostek zadłużonych. W roku 2006 nie ma miast na prawach powiatu o wskaźniku zadłużenia powyżej 60%.

Z łącznej kwoty zobowiązań, na zobowiązania wymagalne przypadało 51.703 tys. zł, tj. 0,5% kwoty zobowiązań ogółem. Zobowiązania wymagalne w 86,5% dotyczyły zobowiązań z tytułu towarów i usług.

Ze sprawozdań miast na prawach powiatów o stanie należności wynika, że na koniec 2006 r. kwota należności tych jednostek wynosiła 4.176.654 tys. zł, przy czym należności od podmiotów krajowych stanowiły kwotę 4.176.461 tys. zł. Na należności długoterminowe przypadała kwota 91.728 tys. zł.

Udział należności ogółem w wykonanych dochodach w 2006 r. wynosił 10,2%.

Wymagalne należności w wysokości 4.080.820 tys. zł stanowiły 97,7% należności ogółem. Należności wymagalne w 38,1% dotyczyły należności z tytułu dostaw towarów i usług.

Z danych wykazanych przez miasta na prawach powiatu, w części dotyczącej poręczeń i gwarancji, wynika, że jednostki te w 2006 r. udzieliły poręczeń i gwarancji na łączną kwotę 169.657 tys. zł – co stanowiło 0,4% dochodów ogółem tych jednostek.

5. Przychody i wydatki zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu

Przychody i wydatki zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu w 2006 r. w porównaniu z planem, przedstawiały się następująco.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem			
1. Przychody	4 393 096	4 370 770	99,5
w tym: dotacje z budżetów miast	3 716	3 431	92,3
2. Koszty	4 376 079	4 357 997	99,6
w tym: wpłaty do budżetów miast	12 076	21 368	176,9
Zakłady budżetowe			
1. Przychody	4 195 693	4 181 955	99,7
w tym: dotacje z budżetów miast	3 716	3 431	92,3
2. Koszty	4 180 139	4 170 907	99,8
w tym: wpłaty do budżetów miast	11 127	19 831	178,2
Gospodarstwa pomocnicze			
1. Przychody	197 404	188 816	95,6
w tym: dotacje z budżetów miast	0	0	-
2. Koszty	195 940	187 090	95,5
w tym: wpłaty do budżetów miast	949	1 537	161,9

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych za 2006 r. (Min. Fin.)

W ogólnej kwocie przychodów omawianych form organizacyjnych przychody zakładów budżetowych stanowią 95,7% a przychody gospodarstw pomocniczych 4,3%.

Dotacje dla zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu według działów przedstawiono poniżej.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
Dotacje ogółem z tego:	3 716	3 431	92,3	100,0
Gospodarka mieszkaniowa	384	372	96,9	10,8
Oświata i wychowanie	1 453	1 206	83,0	35,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	587	584	99,6	17,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 260	1 252	99,4	36,5
Kultura fizyczna i sport	32	17	53,1	0,5

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych za 2006 r. (Min. Fin.)

Dotacje ogółem dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych miast na prawach powiatu zostały zrealizowane w wysokości 3.431 tys. zł, tj. w 92,3% planu.

W strukturze działowej tych dotacji przeważają dotacje na Gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – 36,5%, Oświatę i wychowanie – 35,2%, Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 17,0% i Gospodarkę mieszkaniową – 10,8%.

5.1. Zakłady budżetowe miast na prawach powiatu

Jedną z form organizacyjnych w miastach na prawach powiatu są zakłady budżetowe.

W ogólnej kwocie przychodów miast na prawach powiatu, przychody zakładów budżetowych stanowiły 86,0% i kierowano do nich 94,3% ogółu dotacji z budżetu miast na prawach powiatu.

W tej formie organizacyjnej funkcjonują:

- przedszkola,
- zakłady administracji komunalnej zasobów mieszkaniowych,
- targowiska miejskie,
- komunikacja miejska,
- zakłady usług pogrzebowych,
- zakłady utylizacji odpadów,
- zakłady gospodarki mieszkaniowej,
- inne, świadczące usługi bytowe dla ludności.

W 2006 r. przychody zakładów budżetowych miast na prawach powiatu wyniosły 4.181.955 tys. zł, z tego na dotacje z budżetów miast przypadło 3.431 tys. zł.

W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 99,7%, w tym dotacje w 92,3%.

Koszty zakładów budżetowych wyniosły 4.170.907 tys. zł, tj. 99,8% planu, w tym wpłata do budżetu miast wyniosła 19.831 tys. zł, tj. 178,2% planu.

Niedobór stanu środków obrotowych na początku 2006 roku w kwocie 7.872 tys. zł osiągnął nadwyżkę w kwocie 4.176 tys. zł na koniec roku 2006.

5.2. Gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu

W 2006 r. gospodarstwa pomocnicze zrealizowały przychody w wysokości 188.816 tys. zł, tj. 95,6% planu. Przychody te stanowiły 3,9% przychodów ogółem miast na prawach powiatu.

Koszty gospodarstw pomocniczych wyniosły 187.090 tys. zł, tj. 95,5% planu.

W 2006 r. gospodarstwa pomocnicze dokonały wpłat do budżetów miast na prawach powiatu w wysokości 1.537 tys. zł, tj. 161,9% w stosunku do planu.

Stan środków obrotowych zmniejszył się z 5.962 tys. zł na początku roku do 5.803 tys. zł na końcu roku 2006, tj. o 2,7%.

Gospodarstwa pomocnicze w miastach na prawach powiatu realizują zadania w działach Administracja publiczna – 24,4%, Oświata i wychowanie – 19,8%, Transport i łączność – 17,2%, Gospodarka mieszkaniowa – 13,6%, Pomoc społeczna – 8,0%, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 7,0% i Działalność usługowa – 5,8%.

6. Fundusze celowe miast na prawach powiatu

W 2006 roku miasta na prawach powiatu dysponowały środkami następujących funduszy celowych:

- Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym,
- Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Stan środków obrotowych funduszy celowych w 2006 roku zmniejszył się z 287.129 tys. zł na początek roku do 274.631 tys. zł na koniec 2006 roku, tj. o 4,4%. Przychody z tytułu funduszy celowych ogółem wyniosły w 2006 roku 361.266 tys. zł. Natomiast koszty wyniosły 373.764 tys. zł, w tym dotacje 85,8 tys. zł.

Przychody i koszty funduszy celowych miast na prawach powiatu w 2006 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Stan na początek roku	Przychody ogółem	Koszty		Stan na koniec roku
			ogółem	w tym: dotacje	
w tys. zł					
1	2	3	4	5	6
Ogółem z tego:	287 129	361 266	373 764	85,8	274 631
Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	51 004	56 171	48 991	0	58 184
Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	41 456	56 771	70 214	8,5	28 013
Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	194 669	248 324	254 559	77,3	188 434

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych funduszy celowych nie posiadających osobowości prawnej za 2006 r. (Min. Fin.)

6.1. Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Stan środków Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym w miastach na prawach powiatu zwiększył się z 51.004 tys. zł na początek roku do 58.184 tys. zł na koniec roku 2006, tj. o 14,1%. Przychody w 2006 roku wyniosły 56.171 tys. zł, zaś koszty wyniosły 48.991 tys. zł.

6.2. Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Stan środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w miastach na prawach powiatu zmniejszył się z 41.456 tys. zł na początek roku do 28.013 tys. zł na koniec 2006 roku, tj. o 32,4%. Przychody wyniosły 56.771 tys. zł, a koszty zrealizowano w kwocie 70.214 tys. zł.

6.3. Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Stan środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w miastach na prawach powiatu zmniejszył się z 194.669 tys. zł na początek roku do 188.434 tys. zł na koniec 2006 roku, tj. o 3,2%. Przychody wyniosły 248.324 tys. zł, a koszty zrealizowano w kwocie 254.559 tys. zł.

Część IV

Zbiornicze wykonanie budżetów województw

Z danych przedstawionych przez województwa w rocznych sprawozdaniach z wykonania ich budżetów za 2006 r. wynika, że jednostki te planowały dochody w wysokości 9.853.405 tys. zł, natomiast wydatki w wysokości 11.408.168 tys. zł oraz wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości 1.554.763 tys. zł.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2006 r., jednostki te faktycznie osiągnęły dochody ogółem w kwocie 9.485.847 tys. zł, co stanowiło 96,3% kwot zaplanowanych na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 10.028.071 tys. zł, tj. 87,9% planu rocznego. W rezultacie województwa osiągnęły wynik w postaci deficytu w wysokości 542.223 tys. zł.

W porównaniu do roku 2005, realizacja zarówno dochodów jak i wydatków była wyższa odpowiednio o 34,2% i 32,2%.

Zbiornicze dane dotyczące wykonania budżetów województw w 2006 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	7 066 206	9 853 405	9 485 847	96,3	134,2
Wydatki	7 587 500	11 408 168	10 028 071	87,9	132,2
Wynik	-521 294	-1 554 763	-542 223	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

1. Dochody województw

Strukturę dochodów województw, prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Struktura dochodów województw	
	2005	2006
	%%	
1	2	3
DOCHODY OGÓŁEM z tego:	100,0	100,0
DOCHODY WŁASNE	64,9	63,8
DOTACJE	16,0	14,2
SUBWENCJE	19,1	21,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

W 2006 r., w porównaniu do 2005 r. uległ zmniejszeniu udział dochodów własnych o 1,1 punktu procentowego oraz dotacji o 1,8 punktu procentowego, natomiast zwiększył się udział subwencji o 2,8 punktu procentowego.

Zadania województw finansowane były głównie z dochodów własnych.

W strukturze dochodów własnych województw w 2006 r. dominowały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych.

Od 1 stycznia 2004 r. udział województw we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych zwiększył się z 1,5% do 15,9%.

Dochody województw w 2006 r. według źródeł ich pochodzenia przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	7 066 206	9 853 405	9 485 847	96,3	100,0	134,2
z tego:						
1. Dochody własne	4 586 976	5 980 832	6 055 934	101,3	63,8	132,0
z tego:						
udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	3 337 631	3 693 283	3 990 872	108,1	42,1	119,6
udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	598 826	629 785	688 377	109,3	7,3	115,0
dochody z majątku	63 611	62 466	52 436	83,9	0,6	82,4
pozostałe dochody	586 908	1 595 298	1 324 249	83,0	14,0	225,6
2. Dotacje celowe	1 128 772	1 791 735	1 349 004	75,3	14,2	119,5
z tego na zadania:						
z zakresu administracji rządowej	389 002	578 752	484 011	83,6	5,1	124,4
w tym: inwestycyjne	132 017	280 530	200 780	71,6	2,1	152,1
własne	400 119	837 047	517 032	61,8	5,5	129,2
w tym: inwestycyjne	291 234	443 469	293 246	66,1	3,1	100,7
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	111 317	53 336	49 847	93,5	0,5	44,8
w tym: inwestycyjne	46 747	20 572	17 829	86,7	0,2	38,1
realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	169 854	245 500	226 837	92,4	2,4	133,5
w tym: inwestycyjne	150 719	226 272	209 720	92,7	2,2	139,1
otrzymane z funduszy celowych	58 479	77 100	71 277	92,4	0,8	121,9
w tym: inwestycyjne	49 321	67 081	62 025	92,5	0,7	125,8
3. Subwencja ogólna	1 350 458	2 080 838	2 080 908	100,0	21,9	154,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

W stosunku do kwot zaplanowanych na 2006 rok, dochody z tytułu subwencji ogólnej zostały zrealizowane w 100,0%, a dochody własne i dotacje celowe odpowiednio w: 101,3% i 75,3%.

Strukturę dochodów własnych, przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura dochodów własnych województw	
	2005	2006
	%%	
1	2	3
RAZEM DOCHODY WŁASNE		
z tego:	100,0	100,0
Podatek dochodowy od osób fizycznych	13,1	11,4
Podatek dochodowy od osób prawnych	72,8	65,9
Dochody z majątku	1,4	0,9
Pozostałe dochody	12,8	21,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych, udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych stanowiły 65,9%, udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych – 11,4%, dochody z majątku województwa – 0,9%, a pozostałe dochody – 21,9%.

Dochody województw z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych zostały zrealizowane w wysokości 3.990.872 tys. zł, tj 108,1% planu rocznego.

Według danych Ministerstwa Finansów, w 2006 r. na rachunki województw przekazane zostały udziały we wpływach z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w łącznej wysokości 688.377 tys. zł, tj. 109,3% kwot planowanych przez województwa.

Od 2004 r. subwencja ogólna dla województwa składa się z części: oświatowej, regionalnej i wyrównawczej.

Przekazana w 2006 r. - według danych Ministerstwa Finansów - kwota z tytułu poszczególnych części subwencji ogólnej przeznaczonych dla województw wyniosła:

- części oświatowej - 577.507 tys. zł,
- części regionalnej - 637.746 tys. zł,
- części wyrównawczej - 839.016 tys. zł.

Zgodnie z art. 26 ust. 2 pkt 2 ustawy z 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w budżecie państwa tworzy się rezerwę subwencji ogólnej przeznaczoną na dofinansowanie:

- 1) inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu, rozpoczętych przed dniem 1 stycznia 1999 r.,
- 2) utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu,
- 3) budowy, modernizacji, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

W ustawie budżetowej na rok 2006, środki na rezerwę subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowano w rezerwach celowych w wysokości – 418.475 tys. zł.

Na podstawie art. 26 ust. 2 pkt 6 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, rezerwą dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego.

Rezerwa ta została w całości rozdysponowana i przekazana w pełnej wysokości do właściwych samorządów według harmonogramu zaproponowanego przez Ministra Infrastruktury. Środki rezerwy subwencji przyznano między innymi dla 12 województw w wysokości 26.640 tys. zł.

Dochody z tytułu przekazanych z budżetu państwa poszczególnych części subwencji ogólnej zostały zrealizowane w 100,0% kwot zaplanowanych dla tych jednostek na 2006 r.

W grupie dochodów pochodzących z dotacji celowych przeznaczonych na zadania realizowane przez samorząd województwa, roczny plan dotacji został zrealizowany przez województwa w następującym stopniu:

- z zakresu administracji rządowej	- 83,6%,
- na zadania własne	- 61,8%,
- na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	- 93,5%,
- na podstawie porozumień pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego	- 92,4%.

W strukturze dotacji celowych, największą pozycję stanowiły dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej, które wyniosły 35,9% ogółu dotacji celowych oraz dotacje na zadania własne województw 38,3%.

Z łącznej kwoty - przekazanych w 2006 r. - dotacji celowych ogółem w wysokości 1.349.004 tys. zł, na zadania inwestycyjne przypało 783.601 tys. zł, tj. 58,1%.

Niewielki udział w finansowaniu zadań województw miały środki pochodzące z funduszy celowych, zrealizowane w wysokości 71.277 tys. zł, co stanowiło 5,3% łącznej kwoty zrealizowanych przez województwa dotacji celowych.

Dochody województw w 2006 r. według działów zawiera poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem w tym:	7 066 206	9 853 405	9 485 847	96,3	100,0	134,2
Rolnictwo i łowiectwo	287 230	479 995	388 703	81,0	4,1	135,3
Leśnictwo	38	22	22	100,0	0,0	57,9
Rybołówstwo i rybactwo	0	34	31	91,2	0,0	-
Przetwórstwo przemysłowe	23 117	405 646	175 549	43,3	1,9	759,4
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	9	33	19	57,6	0,0	211,1
Transport i łączność	537 584	948 476	914 428	96,4	9,6	170,1
Turystyka	2 802	1 688	1 616	95,7	0,0	57,7
Gospodarka mieszkaniowa	39 016	48 822	39 561	81,0	0,4	101,4
Działalność usługowa	13 183	35 058	17 270	49,3	0,2	131,0
Informatyka	17	2 970	1 493	50,3	0,0	*
Nauka	3 141	30 835	12 316	39,9	0,1	392,1
Administracja publiczna	65 292	178 251	156 012	87,5	1,6	238,9
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	20	8 721	6 745	77,3	0,1	*
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2	12	19	158,3	0,0	950,0
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	3 974 871	4 341 160	4 700 466	108,3	49,6	118,3
Obsługa długu publicznego	87	0	10	-	0,0	11,5
Różne rozliczenia	1 449 862	2 178 114	2 202 352	101,1	23,2	151,9
Oświata i wychowanie	28 816	27 078	26 556	98,1	0,3	92,2
Szkolnictwo wyższe	24 050	51 259	51 897	101,2	0,5	215,8
Ochrona zdrowia	264 221	255 264	229 077	89,7	2,4	86,7
Pomoc społeczna	3 649	6 928	5 358	77,3	0,1	146,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	87 435	438 250	256 713	58,6	2,7	293,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	82 111	261 204	174 505	66,8	1,8	212,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	25 872	27 750	24 806	89,4	0,3	95,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	145 756	79 986	77 111	96,4	0,8	52,9
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	44	286	10	3,5	0,0	22,7
Kultura fizyczna i sport	7 982	45 545	23 183	50,9	0,2	290,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

* - Wskaźnik powyżej 1000%

W 2006 r. w strukturze dochodów województw najważniejszy udział miały następujące działy:

- Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nie posiadających osobowości prawnej - 49,6%,
- Różne rozliczenia - 23,2%,
- Transport i łączność - 9,6%,
- Rolnictwo i łowiectwo - 4,1%,
- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej - 2,7%,
- Ochrona zdrowia - 2,4%.

Łącznie, dochody w działach wymienionych powyżej, stanowiły 91,6% dochodów ogółem tych jednostek.

W dziale Różne rozliczenia 94,5% stanowiły kwoty subwencji ogólnej z budżetu państwa, a dochody zrealizowane w tym dziale były wyższe o 51,9%, w porównaniu do 2005 roku.

W 2006 roku realizacja dochodów w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nie posiadających osobowości prawnej charakteryzowała się również wysokim wskaźnikiem wykonania rocznego planu i wynosiła 108,3% planu a dochody zrealizowane były wyższe o 51,9% w porównaniu do 2005 roku.

W dziale Oświata i wychowanie dochody województw zostały zrealizowane w wysokości 26.556 tys. zł i były o 7,8% niższe, niż w 2005 r.

Przeciętny dochód ogółem osiągnięty przez województwa za 2006 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca ukształtował się na poziomie 248,6 zł. W porównaniu do roku 2005, dochód ten wzrósł o 34,3%.

Dochody ogółem województw, przeliczone na 1 mieszkańca, według ich źródeł, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Dochody województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w złotych)	
	2005	2006
1	2	3
DOCHODY OGÓŁEM	185,1	248,6
1. Dochody własne z tego:	120,2	158,7
udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	87,4	104,6
udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	15,7	18,0
dochody z majątku województwa	1,7	1,4
pozostałe dochody	15,4	34,7
2. Dotacje celowe	29,6	35,4
w tym: inwestycyjne	17,6	20,5
3. Subwencja ogólna	35,4	54,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu województw za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że najwyższe dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca osiągnięte zostały z udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych – 104,6 zł.

Najwyższy dochód - w przeliczeniu na 1 mieszkańca – zrealizowany przez województwo mazowieckie (411,3 zł), w stosunku do średniego dochodu na 1 mieszkańca obliczonego dla wszystkich województw w kraju (248,6 zł), był wyższy o 65,4%, natomiast w stosunku do najniższego dochodu zrealizowanego przez województwo łódzkie (166,4 zł) był wyższy o 147,2%.

Zestawienie dochodów na 1 mieszkańca w województwach zaprezentowano w załączniku do sprawozdania.

1.1. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe województw

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez województwa w 2006 roku, przekazana została kwota 570.319 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z "Kryteriami podziału 0,6% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006", Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej - rozdysonował dla poszczególnych województw środki w wysokości 4.666 tys. zł (2,9% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty z tytułu błędów statystycznych popełnionych przez Główny Urząd Statystyczny na etapie tworzenia baz danych oraz błędów powstałych w Ministerstwie Edukacji Narodowej przy agregowaniu danych statystycznych oraz innych danych wykorzystywanych do wyliczeń części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego – w kwocie 895 tys. zł,
- dofinansowanie wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych od 1 września 2006r., polegającego na wzroście łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do danych przyjętych do naliczenia algorytmem części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006 – w kwocie 561 tys. zł,
- likwidacji szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – w kwocie 811 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków ponoszonych z tytułu odpraw dla nauczycieli zwalnianych w trybie art. 20 ustawy Karta Nauczyciela – w kwocie 655 tys. zł,
- dofinansowanie wyposażenia nowowytbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych oraz nowych pomieszczeń do nauki, pozyskanych w wyniku

modernizacji lub adaptacji, w sprzęt szkolny i pomoce naukowe – w kwocie 1.744 tys. zł.

Ponadto, na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz na wniosek Ministra Edukacji Narodowej, Minister Finansów dokonał zwiększenia poszczególnym województwom kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2006 na łączną kwotę 2.522 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r. na rachunki województw przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej kwocie 577.507 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań województw wynika, że wydatki wykonane w 2006 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w relacji do otrzymanych przez województwa dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 138,5%, przy czym poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 110,0% - 120,0%   - 1 województwo,
- powyżej 120,0%   - 15 województw.

Realizacja przez województwa wydatków bieżących w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2006 r. kształtowała się średnio na poziomie 93,0% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 96,4% planu.

1.2. Dotacje celowe dla województw

Samorzady województw zaplanowały na 2006 r. dochody z tytułu dotacji celowych w wysokości 1.791.735 tys. zł. W 2006 r. dotacje te zostały zrealizowane w wysokości 1.349.004 tys. zł, co stanowiło 75,3 % ich planu rocznego, z tego:

- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące (własne, z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) zrealizowane zostały w wysokości 539.035 tys. zł, tj. 74,4% planu rocznego,
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne (własne, z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) zrealizowane zostały w wysokości 511.856 tys. zł, co stanowiło 68,7% planu rocznego,

- dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowane zostały w wysokości 17.117 tys. zł, co stanowiło 89,0% planu rocznego,
- dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowane zostały w wysokości 209.720 tys. zł, co stanowiło 92,7% planu rocznego,
- dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowane zostały w wysokości 9.252 tys. zł, co stanowiło 92,3% planu rocznego,
- dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowane zostały w wysokości 62.025 tys. zł, co stanowiło 92,5% planu rocznego.

Z ogólnej kwoty zrealizowanych dotacji celowych w wysokości 1.349.004 tys. zł, na dotacje na zadania bieżące przypadła kwota 565.404 tys. zł, co stanowiło 75,0% planu rocznego tych dotacji, a na zadania inwestycyjne 783.601 tys. zł, czyli 75,5% planowanych dotacji na ten cel.

W strukturze zrealizowanych przez województwa dochodów ogółem, dotacje celowe stanowiły 14,2%.

1.2.1. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej

Planowane przez samorzady województw dochody z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wykonano ogółem w wysokości 484.011 tys. zł, co stanowiło 83,6% planu rocznego.

Wysokość dotacji celowych przekazanych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, w podziale na zadania inwestycyjne i bieżące, w poszczególnych działach, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej		
	Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne
	tys. zł		
1	2	3	4
Ogółem z tego:	484 011	283 231	200 780
Rolnictwo i łowiectwo	319 676	132 349	187 327
Górnictwo i kopalnictwo	31	31	-
Gospodarka mieszkaniowa	36	36	-
Działalność usługowa	6 738	6 738	-
Obrona narodowa	19	19	-
Administracja publiczna	9 054	9 054	-
Urzędy naczelnych organów władzy	6 745	6 745	-

Wyszczególnienie	Dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej		
	Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne
	tys. zł		
1	2	3	4
Ochrona zdrowia	116 650	103 565	13 085
Pomoc społeczna	1 689	1 689	-
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	22 981	22 981	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	368	-	368
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	20	20	-
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty ochr. przyrody	4	4	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2006 r. (Min. Fin.)

Dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w 58,5% przeznaczone były na wykonywanie zadań bieżących, natomiast 41,5% stanowiły dotacje na inwestycje.

W przekazanych dotacjach celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, główną pozycję stanowiły dotacje w dziale:

- Rolnictwo i łowiectwo (319.676 tys. zł), przeznaczone przede wszystkim na budowę i utrzymanie urządzeń melioracji wodnych (282.929 tys. zł) oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych (23.841 tys. zł),
- Ochrona zdrowia (116.650 tys. zł), w tym na finansowanie staży podyplomowych lekarzy, lekarzy stomatologów, pielęgniarek i położnych (102.695 tys. zł).

Łącznie, dotacje dla ww. działów przekazano w kwocie 436.326 tys. zł, co stanowiło 83,1% ich planu rocznego.

Pozostałe dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez województwa (tj. 47.685 tys. zł), przeznaczone były m. in. na finansowanie zadań związanych z prowadzeniem wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, opracowania kartograficzne oraz realizację zadań wynikających z ustawy o służbie zastępczej.

W porównaniu do 2005 r., przekazane w 2006 r. samorządom województw dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej były wyższe o 24,4%.

Na wzrost dotacji wpłynęły wyższe, niż w 2005r., dotacje do zadań w dziale Rolnictwo (wzrost o 40,8%), przeznaczone na budowę i utrzymanie urządzeń melioracyjnych.

1.2.2. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań własnych

Planowane na 2006 r. dochody samorządów województw z tytułu dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych wyniosły 837.047 tys. zł. Dotacje te, w strukturze planowanych dochodów ogółem, stanowiły 8,5%.

W 2006 r., dochody z tytułu dotacji przekazanych na realizację zadań własnych, zostały wykonane w wysokości 517.032 tys. zł, co stanowiło 61,8 % planu rocznego tych dotacji, przy czym:

- dotacje celowe na realizację bieżących zadań własnych wyniosły 223.786 tys. zł, co stanowiło 56,9% ich planu rocznego,
- dotacje celowe na realizację zadań inwestycyjnych wyniosły 293.246 tys. zł, co stanowiło 66,1% ich planu rocznego.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych, według działów, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	837 047	517 032	61,8	393 578	223 786	56,9
Rolnictwo i łowiectwo	539	458	85,0	39	39	100,0
Przetwórstwo przemysłowe	182 366	58 995	32,4	79 236	29 278	37,0
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektr.,gaz i wodę	33	19	56,7	33	19	56,7
Transport i łączność	186 709	147 160	78,8	1 967	1 935	98,4
Turystyka	1 487	1 440	96,9	70	24	34,3
Działalność usługowa	11 647	3 080	26,4	5 422	1 687	31,1
Informatyka	1 000	1 000	100,0	-	-	-
Nauka	17 403	7 512	43,2	17 403	7 512	43,2
Administracja publiczna	8 640	4 072	47,1	3 548	2 154	60,7
Oświata i wychowanie	6 829	6 203	90,8	109	95	86,8
Szkolnictwo wyższe	16 925	12 986	76,7	15 904	11 966	75,2
Ochrona zdrowia	103 959	82 779	79,6	-	-	-
Pomoc społeczna	413	413	100,0	100	100	100,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	175 711	98 557	56,1	174 347	97 857	56,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	95 690	70 998	74,2	94 683	70 484	74,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	20 559	19 322	94,0	563	482	85,7
Kultura fizyczna i sport	7 138	2 038	28,6	154	154	100,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2006 r. (Min.Fin.)

Strukturę dotacji celowych na zadania własne samorządów województw przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Plan			Wykonanie		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	0,1	.	0,1	0,1	.	0,1
Przetwórstwo przemysłowe	21,8	20,2	23,3	11,4	13,1	10,2
Transport i łączność	22,3	0,5	41,7	28,5	0,9	49,5
Turystyka	0,2	.	0,3	0,3	.	0,5
Informatyka	0,1	-	0,2	0,2	-	0,3
Nauka	2,1	4,4	-	1,5	3,4	-
Działalność usługowa	1,4	1,4	1,4	0,6	0,8	0,5
Administracja publiczna	1,0	0,9	1,2	0,8	1,0	0,7
Oświata i wychowanie	0,8	.	1,5	1,2	.	2,1
Szkolnictwo wyższe	2,0	4,1	0,2	2,5	5,3	0,4
Ochrona zdrowia	12,4	-	23,4	16,0	-	28,2
Pomoc społeczna	.	.	0,1	0,1	.	.
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	21,0	44,3	0,3	19,1	43,7	0,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	11,4	24,1	0,2	13,7	31,5	0,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,5	0,1	4,5	3,7	0,2	6,4
Kultura fizyczna i sport	0,9	.	1,6	0,4	0,1	0,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2006r. (Min.Fin.).

W strukturze zrealizowanych dotacji celowych na zadania własne samorządów województw dominowały dotacje w dziale:

- Transport i łączność -28,5%,
- Ochrona zdrowia -16,0%,
- Pozostałe zadania w zakresie pomocy społecznej -19,1%,
- Edukacyjna opieka wychowawcza -13,7%,
- Przetwórstwo przemysłowe -11,4%.

Łącznie, na finansowanie zadań realizowanych w tych działach, przekazano dotacje w kwocie 458.489 tys. zł, co stanowiło 88,7% kwoty dotacji celowych na zadania własne.

W 2006 r., udział dotacji celowych z budżetu państwa na zadania własne województw, w podziale na dotacje na zadania bieżące oraz na zadania inwestycyjne, ukształtował się następująco:

Wyszczególnienie	Plan			Wykonanie		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania :	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
%%						
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	100,0	47,0	53,0	100,0	43,3	56,7
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	100,0	7,2	92,8	100,0	8,5	91,5
Wytwarzanie i zaopatr. w energię elektr., gaz i wodę	100,0	100,0	-	100,0	100,0	-
Przetwórstwo przemysłowe	100,0	43,4	56,6	100,0	49,6	50,4
Transport i łączność	100,0	1,0	99,0	100,0	1,3	98,7
Turystyka	100,0	4,7	95,3	100,0	1,6	98,4
Działalność usługowa	100,0	46,6	53,4	100,0	54,8	45,2
Informatyka	100,0	-	100,0	100,0	-	100,0
Nauka	100,0	100,0	-	100,0	100,0	-
Administracja publiczna	100,0	41,1	58,9	100,0	52,9	47,1
Oświata i wychowanie	100,0	1,6	98,4	100,0	1,5	98,5
Szkolnictwo wyższe	100,0	94,0	6,0	100,0	92,1	7,9
Ochrona zdrowia	100,0	-	100,0	100,0	-	100,0
Pomoc społeczna	100,0	24,2	75,8	100,0	24,2	75,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	100,0	99,2	0,8	100,0	99,3	0,7
Edukacyjna opieka wychowawcza	100,0	98,9	1,1	100,0	99,3	0,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	100,0	2,7	97,3	100,0	2,5	97,5
Kultura fizyczna i sport	100,0	2,1	97,9	100,0	7,6	92,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2006 r. (Min. Fin.)

Dotacje celowe z budżetu państwa, na dofinansowanie bieżących zadań własnych samorządów województw w 2006 r., przekazane w kwocie 223.786 tys. zł, głównie przeznaczone były na dofinansowanie zadań w dziale:

- Edukacyjna opieka wychowawcza – 70.484 tys. zł, tj. 31,5% omawianej dotacji, głównie na pomoc materialną dla uczniów,
- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 97.857 tys. zł, tj. 43,7% omawianej dotacji,
- Przetwórstwo przemysłowe – 29.278 tys. zł, tj. 13,1% omawianej dotacji.

Łącznie, na wyżej omówione cele, z budżetu państwa przekazano dotacje w kwocie 197.619 tys. zł, co stanowiło 88,3% dotacji do własnych zadań bieżących województw.

W porównaniu do 2005 r., dotacje z budżetu państwa do bieżących zadań własnych samorządów województw przekazane w 2006 r. były wyższe o 48,7%.

Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie inwestycji własnych województw zaplanowano w kwocie 443.469 tys. zł. W 2006 r. zrealizowane dochody województw z tego tytułu wyniosły 293.246 tys. zł, co stanowiło 66,1% ich planu rocznego.

W układzie działów klasyfikacji budżetowej, wysokość planowanych i przekazanych dotacji na inwestycje własne zawiera poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	Wskaźnik (3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem	443 469	293 246	66,1
z tego:			
Rolnictwo i łowiectwo	500	419	83,8
Przetwórstwo przemysłowe	103 130	29 717	28,8
Transport i łączność	184 742	145 225	78,6
Turystyka	1 417	1 417	100,0
Działalność usługowa	6 225	1 393	22,4
Informatyka	1 000	1 000	100,0
Administracja publiczna	5 092	1 918	37,7
Oświata i wychowanie	6 720	6 108	90,9
Szkolnictwo wyższe	1 020	1 020	100,0
Ochrona zdrowia	103 959	82 779	79,6
Pomoc społeczna	313	313	100,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 364	700	51,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 007	513	51,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	19 996	18 840	94,2
Kultura fizyczna i sport	6 984	1 884	27,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2006 r. (Min. Fin.)

Z powyższego zestawienia wynika, iż wśród dotacji celowych z budżetu państwa na inwestycje własne samorządów województw, najwięcej środków było przeznaczonych na realizowane inwestycje w ramach działów: Transport i łączność (145.225 tys. zł); Ochrona zdrowia (82.779 tys. zł) oraz Przetwórstwo przemysłowe (29.717 tys. zł).

Wykonane w 2006 r. dochody z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na inwestycje własne samorządów województw stanowiły 66,1% ich planu rocznego.

Należy jednak uwzględnić, iż w wykazie planowanych wydatków budżetu państwa, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2006, ujęte zostały między innymi dotacje na wyżej omawiane cele w łącznej kwocie 48.654 tys. zł. Środki te samorządy województw będą mogły wykorzystać w 2007 roku, w terminach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów.

1.2.3. Pozostałe dotacje celowe

Przekazane w 2006 r. dotacje na realizację przez samorzady województw zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej oraz z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, jak również dotacje z funduszy celowych, wyniosły 347.961 tys. zł, co stanowiło 25,8% % ogólnej kwoty dotacji celowych.

W grupie tej, największą pozycję stanowiły dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego. Wyniosły one 226.837 tys. zł, z tego na zadania bieżące – 17.117 tys. zł, a na zadania inwestycyjne – 209.720 tys. zł.

Zawierane przez województwa porozumienia z innymi jednostkami samorządu terytorialnego dotyczyły w szczególności zadań realizowanych na drogach publicznych – 199.803 tys. zł, co stanowiło 88,1% omawianej dotacji.

Dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej wyniosły 49.847 tys. zł, co stanowiło 14,3% omawianej grupy dotacji, a dotacje z funduszy celowych 71.277 tys. zł, co stanowiło 20,5% kwoty tych dotacji.

2. Wydatki województw

Łączne wydatki województw na 2006 r. zostały zrealizowane w wysokości 10.028.071 tys. zł, tj. 87,9% planu i były wyższe niż w 2005 roku o 32,2%.

Dane o zrealizowanych w roku 2006 wydatkach województw przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Struktura	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł				%%	
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI OGÓŁEM	7 587 500	11 408 168	10 028 071	100,0	87,9	132,2
z tego:						
Wydatki majątkowe	2 569 215	4 299 940	3 641 586	36,3	84,7	141,7
w tym: inwestycyjne	2 384 489	4 213 831	3 563 146	35,5	84,6	149,4
Wydatki bieżące	5 018 286	7 108 228	6 386 485	63,7	89,8	127,3
z tego:						
Wynagrodzenia, w tym:	873 655	1 011 328	984 894	9,8	97,4	112,7
wynagrodzenia osobowe	815 592	923 231	901 708	9,0	97,7	110,6
Pochodne od wynagrodzeń	170 052	191 711	183 048	1,8	95,5	107,6
Dotacje	1 380 956	3 316 314	2 867 776	28,6	86,5	207,7
Wydatki na obsługę długu	35 214	42 348	29 118	0,3	68,8	99,1
Wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	5 826	48 265	4 722	0,0	9,8	81,1
Pozostałe wydatki	2 558 408	2 498 261	2 316 927	23,1	92,7	90,6

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2005 i 2006 r. (Min.Fin.)

W łącznej kwocie wykonanych przez województwa wydatków – wydatki bieżące zostały wykonane w wysokości 6.386.485 tys. zł, tj. 89,8 % planu rocznego, zaś wydatki majątkowe w wysokości 3.641.586 tys. zł, tj. 84,7% planu rocznego. Wydatki na zadania inwestycyjne stanowiły 97,8% wydatków majątkowych.

W stosunku do roku 2005 wydatki majątkowe województw wzrosły o 41,7%, w tym inwestycyjne o 49,4%. Na wydatki bieżące województwa przeznaczyły o 27,3% środków więcej.

W 2006 r. najwyższe wykonanie wydatków bieżących odnotowano w grupie wynagrodzeń – 97,4% planu rocznego, pochodnych od wynagrodzeń – 95,5% planu rocznego oraz pozostałych wydatków – 92,7% planu rocznego.

Strukturę wydatków województw, według rodzajów wydatków, w 2005 i 2006 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	2005	2006
	%%	
1	2	3
WYDATKI OGÓŁEM	100,0	100,0
z tego:		
Wydatki majątkowe	33,9	36,3
w tym: inwestycyjne	31,4	35,5
Wydatki bieżące	66,1	63,7
z tego:		
Wynagrodzenia,	11,5	9,8
w tym: wynagrodzenia osobowe	10,7	9,0
Pochodne od wynagrodzeń	2,2	1,8
Dotacje	18,2	28,6
Wydatki na obsługę długu	0,5	0,3
Wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	0,1	0,0
Pozostałe wydatki	33,7	23,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

Uwzględniając strukturę poniesionych wydatków, na wydatki bieżące przeznaczono 63,7%, a na wydatki majątkowe 36,3% środków finansowych ogółem. Udział wydatków majątkowych w porównaniu do 2005 roku zwiększył się o 2,4 punktu, zaś wydatków bieżących zmniejszył o 2,4 punktu.

W grupie wydatków bieżących, w 2006 r., największy udział zanotowano w pozycji dotacje – 28,6% oraz pozostałe wydatki – 23,1% wydatków ogółem.

Wydatki województw w roku 2006 według działań zawiera poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	7 587 500	11 408 168	10 028 071	87,9	100,0	132,2
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	467 144	692 389	601 435	86,9	6,0	128,7
Leśnictwo	393	497	495	99,6	0,0	126,0
Rybołówstwo i rybactwo	1 000	20	20	100,0	0,0	2,0
Przetwórstwo przemysłowe	66 279	504 464	239 882	47,6	2,4	361,9
Transport i łączność	2 913 231	4 117 612	3 860 215	93,7	38,5	132,5
Turystyka	12 879	16 448	13 771	83,7	0,1	106,9
Gospodarka mieszkaniowa	27 835	44 156	38 159	86,4	0,4	137,1
Działalność usługowa	139 800	100 424	74 682	74,4	0,7	53,4
Informatyka	891	22 969	22 949	99,9	0,2	*
Nauka	8 341	56 041	31 180	55,6	0,3	373,8
Administracja publiczna	528 188	712 756	607 816	85,3	6,1	115,1
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0	9 190	6 872	74,8	0,1	-
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	8 428	22 678	21 881	96,5	0,2	259,6
Obsługa długu publicznego	37 169	84 074	34 413	40,9	0,3	92,6
Różne rozliczenia	314 557	677 925	638 297	94,2	6,4	202,9
Oświata i wychowanie	592 601	664 751	653 146	98,3	6,5	110,2
Szkolnictwo wyższe	62 803	109 910	93 680	85,2	0,9	149,2
Ochrona zdrowia	866 211	1 117 824	1 034 171	92,5	10,3	119,4
Pomoc społeczna	26 858	36 898	34 076	92,4	0,3	126,9
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	257 069	763 719	531 551	69,6	5,3	206,8
Edukacyjna opieka wychowawcza	281 301	391 264	331 693	84,8	3,3	117,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	32 041	28 668	20 988	73,2	0,2	65,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	850 198	1 077 233	1 045 591	97,1	10,4	123,0
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	44	10	10	100,0	0,0	22,7
Kultura fizyczna i sport	92 226	156 061	90 930	58,3	0,9	98,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

* - wskaźnik powyżej 1000%

Najwyższy udział w zrealizowanych wydatkach ogółem w 2006 r. stanowiły wydatki poniesione w następujących działach: Transport i łączność – 38,5%, Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 10,4%, Ochrona zdrowia – 10,3%, Oświata i wychowanie – 6,5%, Różne rozliczenia – 6,4%, Administracja publiczna – 6,1% oraz Rolnictwo i łowiectwo – 6,0%. Łącznie, udział wymienionych działów wynosił 84,2% wydatków ogółem.

W 2006 r. wydatki w dziale Transport i łączność, zrealizowane w łącznej kwocie 3.860.215 tys.zł, tj. 93,7% planowanych kwot na 2006 rok, wzrosły w stosunku do roku 2005 o 32,5%. Wydatki tego działu w 2006 r. w 39,4% zostały przeznaczone na inwestycje jednostek budżetowych, w 13,4% na dotacje podmiotowe z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych i w 12,3% na dotacje przedmiotowe z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych.

W dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego wydatki zostały zrealizowane w kwocie 1.045.591 tys. zł, tj. 97,1% planu i wzrosły w stosunku do roku 2005 o 23,0%. Wydatki tego działu w 2006 r. w 66,6% zostały przeznaczone na dotacje podmiotowe dla samorządowych instytucji kultury i w 27,1% na dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych.

W dziale Ochrona zdrowia w 2006 r. wydatki zostały zrealizowane w kwocie 1.034.171 tys. zł, tj. 92,5% planu i były wyższe niż w 2005 roku o 19,4%. Wydatki tego działu w 2006 r. w 50,6% zostały przeznaczone na dotacje z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych.

W dziale Różne rozliczenia w 2006 r. realizacja wydatków wyniosła 638.297 tys. zł, z czego 637.746 tys. zł stanowiły wpłaty województw do budżetu państwa.

Od 2004 r. wpłat dokonują również województwa, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca województwa jest wyższy od 110% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca w kraju.

W 2006 r. wpłat z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej miało dokonywać województwo mazowieckie.

W wyniku zmian w podziale administracyjnym kraju (zmiana granic województwa mazowieckiego i lubelskiego) kwota wpłat województwa mazowieckiego -stosownie do art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego- została rozdzielona.

Wpłatami zostały objęte:

- województwo mazowieckie – 637.696 tys. zł,
- województwo lubelskie – 50 tys. zł.

Z obowiązku dokonania wpłat do budżetu państwa przeznaczonych na część regionalną subwencji ogólnej dla województw wywiązały się oba województwa, dokonując wpłat w kwocie 637.746 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2006 rok.

W związku ze zmianami systemowymi dotyczącymi sposobu finansowania niektórych zadań własnych i zadań z zakresu administracji rządowej poniżej przedstawiono planowane i wykonane wydatki na zadania, których sposób finansowania uległ zmianie od 1 stycznia 2004 r.

Wyszczególnienie	2005		2006		Dynamika wykonania (4:2)
	Wykonanie	Wykonanie planu	Wykonanie	Wykonanie planu	
	tys. zł	%%	tys. zł	%%	%%
1	2	3	4	5	6
Przewozy regionalne	740 442	85,8	799 458	95,5	108,0
Przewozy autobusowe	481 972	98,9	511 768	97,2	106,2
Zatrudnienie i przeciwdziałanie bezrobociu	196 708	55,9	363 179	76,0	184,6
Zadania określone w ustawie o służbie medycyny pracy	66 458	98,5	72 083	98,0	108,5

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

W 2006 r. województwa zrealizowały wydatki na zadania w zakresie organizowania i dotowania przewozów regionalnych wyższe o 8,0 %, niż w 2005 r.

W 2005 r. wydatki na finansowanie ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów były o 6,2% wyższe, niż w 2005 r.

Na zadania w zakresie zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, w 2006 r., województwa zrealizowały wydatki o 84,6% wyższe, niż w 2005 r.

Również wydatki zrealizowane przez województwa w 2006 r. na zadania w zakresie medycyny pracy były wyższe, niż w 2005 r., o 8,5%.

Wydatki majątkowe województw wyniosły w omawianym okresie 3.641.586 tys. zł i w odniesieniu do kwoty zaplanowanej na 2006 r. zostały wykonane w 84,7% i stanowiły 36,3% wydatków ogółem tych jednostek.

Wykonanie oraz strukturę działową wydatków majątkowych zrealizowanych przez województwa w 2006 r. prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem w tym:	2 569 215	4 299 940	3 641 586	84,7	100,0	141,7
Rolnictwo i łowiectwo	242 678	408 672	326 197	79,8	9,0	134,4
Przetwórstwo przemysłowe	33 880	246 329	107 952	43,8	3,0	318,6
Transport i łączność	1 262 243	2 054 416	1 852 916	90,2	50,9	146,8
Turystyka	3 336	2 481	1 608	64,8	0,0	48,2
Gospodarka mieszkani.	15 593	18 792	16 779	89,3	0,5	107,6
Działalność usługowa	86 516	27 079	15 320	56,6	0,4	17,7
Informatyka	469	22 587	22 568	99,9	0,6	*
Administracja publiczna	127 229	169 806	120 254	70,8	3,3	94,5

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	5 907	13 046	12 730	97,6	0,3	215,5
Oświata i wychowanie	44 516	70 439	67 557	95,9	1,9	151,8
Szkolnictwo wyższe	13 277	40 844	38 048	93,2	1,0	286,6
Ochrona zdrowia	490 198	736 305	672 899	91,4	18,5	137,3
Opieka społeczna	6 030	6 279	5 313	84,6	0,1	88,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	11 087	12 892	12 016	93,2	0,3	108,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	6 407	19 345	18 961	98,0	0,5	295,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	27 936	19 588	14 827	75,7	0,4	53,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	147 107	331 502	305 703	92,2	8,4	207,8
Kultura fizyczna i sport	43 762	93 015	29 820	32,1	0,8	68,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

* - wskaźnik powyżej 1000%

Przeważającą część środków budżetowych przeznaczonych przez województwa na wydatki majątkowe dotyczyła działań: Transport i łączność (50,9%), Ochrona zdrowia (18,5%), Rolnictwo i łowiectwo (9,0%) oraz Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (8,4%). Łącznie, wydatki majątkowe w tych działach stanowiły 86,8% wszystkich wydatków majątkowych tych jednostek.

Wykonanie oraz strukturę działową wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych przez województwa w 2006 r. prezentuje poniższa tabela

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem w tym:	873 656	1 011 328	984 895	97,4	100,0	112,7
Rolnictwo i łowiectwo	78 162	89 535	87 500	97,7	8,9	111,9
Przetwórstwo przemysłowe	33	1 271	989	77,8	0,1	*
Leśnictwo	181	229	229	100,0	0,0	126,5
Transport i łączność	98 945	109 965	109 426	99,5	11,1	110,6
Działalność usługowa	21 239	24 756	24 038	97,1	2,4	113,2
Administracja publiczna	213 646	277 720	262 660	94,6	26,7	122,9
Oświata i wychowanie	341 465	360 444	357 585	99,2	36,3	104,7
Ochrona zdrowia	5 637	6 044	5 905	97,7	0,6	104,8
Opieka społeczna	8 440	10 992	10 596	96,4	1,1	125,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	51 992	67 417	64 841	96,2	6,6	124,7

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan (po zmianach) 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Edukacyjna opieka wychowawcza	53 732	56 910	56 556	99,4	5,7	105,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	153	1 350	729	54,0	0,1	476,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	20	122	83	68,0	0,0	415,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

* - wskaźnik powyżej 1000%

Wydatki na wynagrodzenia we wszystkich działach łącznie zaplanowane w wysokości 1.011.328 tys. zł, wykonane zostały w wysokości 984.895 tys. zł, tj. w 97,4% planu rocznego.

W strukturze wydatków na wynagrodzenia przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez województwa na wydatki na wynagrodzenia dotyczyła działów: Oświata i wychowanie (36,3%), Administracja publiczna (26,7%), Transport i łączność (11,1%), Rolnictwo i łowiectwo (8,9%), Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (6,6%), Edukacyjna opieka wychowawcza (5,7%). Łącznie, wydatki na wynagrodzenia w tych działach stanowiły 95,3% wszystkich wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych przez te jednostki.

Wydatki ogółem zrealizowane w 2006 r. przeliczone na 1 mieszkańca w województwach, według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wydatki województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w złotych)	
	2005	2006
1	2	3
Wydatki ogółem	198,8	262,8
z tego:		
Wydatki majątkowe:	67,3	95,4
w tym inwestycyjne	62,5	93,4
Wydatki bieżące, z tego:	131,5	167,4
Wynagrodzenia	22,9	25,8
w tym: wynagrodzenia osobowe	21,4	23,6
Pochodne od wynagrodzeń	4,5	4,8
Dotacje	36,2	75,2
Wydatki na obsługę długu	0,9	0,8
Pozostałe wydatki	66,9	60,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

Wykonane w 2006 r. wydatki ogółem województw przeliczone na 1 mieszkańca wyniosły 262,8 zł i były wyższe niż w 2005 r. o 64,0 zł.

Wydatki ogółem – w przeliczeniu na 1 mieszkańca – poniesione przez województwo o najwyższym wskaźniku (woj. mazowieckie – 457,9 zł) były wyższe o 74,2% niż średnie wydatki tych jednostek obliczonych dla kraju oraz o 204,3% wyższe niż w województwie o najniższym wskaźniku (woj. łódzkie – 150,5 zł).

3. Wynik budżetów województw

W 2006 r. budżety samorządów województw zamknęły się deficytem w wysokości 542.223 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 1.554.763 tys. zł.

Z 16 samorządów województw, 3 województwa wypracowały nadwyżkę budżetową na kwotę 145.343 tys. zł, a 13 województw zamknęło rok deficytem na kwotę 687.566 tys. zł.

Województwa zrealizowały w 2006 r. przychody w łącznej wysokości 2.348.664 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 905.926 tys. zł.

Na podstawie sprawozdań zestawiono poniżej przychody i rozchody województw.

Wyszczególnienie	Wykonanie tys. zł	Struktura %%
1	2	3
Przychody ogółem z tego:	2 348 664	100,0
kredyty i pożyczki	1 351 451	57,5
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	1 098 988	46,8
w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	1 016 339	43,3
spłaty pożyczek udzielonych	15 802	0,7
nadwyżka z lat ubiegłych	612 264	26,1
papiery wartościowe	0	0,0
obligacje	120 500	5,1
prywatyzacja majątku jst	0	0,0
inne źródła	248 647	10,6
Rozchody ogółem z tego:	905 926	100,0
spłaty kredytów i pożyczek	794 551	87,7
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	640 467	70,7
w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	604 194	66,7
pożyczki udzielone	94 879	10,5
lokaty w bankach	6 051	0,7
wykup papierów wartościowych	0	0,0
wykup obligacji samorządowych	10 400	1,1
inne cele	46	0,0

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów województw za 2006 r. (Min Fin)

W 2006 r województwa wykazały przychody z tytułu kredytów i pożyczek w 57,5% przychodów ogółem, w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa w 43,3% przychodów ogółem. Natomiast w rozchodach województw udział spłaty kredytów i pożyczek wyniósł 87,7% rozchodów ogółem, w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa 66,7% rozchodów ogółem.

4. Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności województw

Ze sprawozdań województw o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych wynika, iż na koniec 2006 r. stan zadłużenia tych jednostek wynosił 1.573.979 tys. zł i były to prawie w całości zobowiązania wobec podmiotów krajowych. Na zobowiązania długoterminowe przypadała kwota 1.258.593 tys. zł.

W porównaniu do roku 2005 roku, w 2006 roku zadłużenie ogółem województw wzrosło o 78,3%.

Wskaźnik zadłużenia liczony jako udział zobowiązań ogółem w wykonanych dochodach ogółem w 2006 r. wynosił 16,6%, w stosunku do 2005 r., wzrost o 4,1 punktu procentowego.

W kwocie zobowiązań ogółem, wykazanych przez województwa, przypada na:

- kredyty i pożyczki - 85,2%,
- emisję papierów wartościowych - 14,4%,
- zobowiązania wymagalne - 0,4%.

Poniższe zestawienie przedstawia liczbę zadłużonych województw uwzględniając zadłużenia do wykonanych dochodów tych jednostek.

Wyszczególnienie	Liczba jednostek						
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%
2005	16	16	3	7	3	2	1
2006	16	16	2	5	4	5	0

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2005 i 2006 r. (Min. Fin.)

Z zamieszczonych danych wynika, że w 2006 r. wszystkie województwa wykazały w sprawozdaniach zadłużenie. W 2006 r. zadłużenie poniżej 20% dochodów ogółem wystąpiło w 7 województwach, natomiast w przedziale zadłużenia 30%-40% znalazło się 5 województw.

Zobowiązania wymagalne w wysokości 5.764 tys. zł stanowiły 0,4% zobowiązań ogółem. Zobowiązania wymagalne w 53,4% dotyczyły zobowiązań z tytułu dostaw towarów i usług.

Z danych wykazanych przez województwa, w części dotyczącej poręczeń i gwarancji, wynika, że jednostki te w 2006 r. udzieliły poręczeń i gwarancji na łączną kwotę 684.291 tys. zł – co stanowiło 7,2% wykonanych dochodów ogółem tych jednostek.

Ze sprawozdań województw o stanie należności wynika, iż na koniec 2006 r. kwota należności tych jednostek wynosiła 210.996 tys.zł, z tego na należności długoterminowe przypadała kwota 133.064 tys. zł.

W kwocie należności ogółem wykazanych przez województwa 71,8% przypadało na kredyty i pożyczki.

Wymagalne należności w wysokości 59.466 tys. zł stanowiły 28,2% należności ogółem. Należności wymagalne w 61,8% dotyczyły należności z tytułu dostaw towarów i usług.

5. Przychody i wydatki zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych wojewódzkich jednostek budżetowych

Przychody i wydatki jednostek organizacyjnych w województwach w 2006 r., w porównaniu z planem, przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem			
1. Przychody	271 196	241 469	89,0
w tym: dotacje z budżetów województw	80	80	100,0
2. Koszty	269 952	241 349	89,4
w tym: wpłaty do budżetów województw	19	2 116	*
Zakłady budżetowe			
1. Przychody	160 933	144 842	90,0
w tym: dotacje z budżetów województw	80	80	100,0
2. Koszty	159 802	145 383	91,0
w tym: wpłaty do budżetów województw	0	1 766	-
Gospodarstwa pomocnicze			
1. Przychody	110 264	96 627	87,6
w tym: dotacje z budżetów województw	0	0	-
2. Koszty	110 151	95 966	87,1
w tym: wpłaty do budżetów województw	19	350	*

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych za 2006 r. (Min. Fin.)

*) wskaźnik powyżej 1000%

W ogólnej kwocie przychodów: zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, przychody zakładów budżetowych województw stanowiły 60,0%.

5.1. Zakłady budżetowe województw

W 2006 r. przychody zakładów budżetowych województw wyniosły 144.842 tys. zł, W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 90,0%.

Koszty zakładów budżetowych wyniosły 145.383 tys. zł, tj. 91,0% planu, w tym wpłaty do budżetów województw 1.766 tys. zł.

Stan środków obrotowych zakładów budżetowych województw zmniejszył się z 3.861 tys. zł na początku roku do 3.320 tys. zł na koniec roku 2006, tj. o 14%.

Dominujący zakres działalności wojewódzkich zakładów budżetowych dotyczy zadań z zakresu działań: Rolnictwo i łowiectwo – 51,3%, Oświata i wychowanie – 29,5%, Działalności usługowej – 6,8% i Ochrony zdrowia – 6,1%.

5.2. Gospodarstwa pomocnicze wojewódzkich jednostek budżetowych

W 2006 r. gospodarstwa pomocnicze zrealizowały przychody w wysokości 96.627 tys. zł, tj. 87,6% planu. Stanowiły one 40,0% przychodów zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych w województwach.

Działalność gospodarstw pomocniczych w województwach dotyczy głównie działań: Rolnictwo i łowiectwo – 54,4%, Administracja publiczna – 19,2% i Działalności usługowej – 11,2%.

Koszty gospodarstw pomocniczych wyniosły 95.966 tys. zł, w tym wpłaty do budżetów województw wyniosły 350 tys. zł, przy planie 19 tys. zł.

Stan środków obrotowych zmniejszył się z 2.207 tys. zł na początku roku do 2.096 tys. zł na koniec roku 2006, tj. o 5,0%.

Wyniki finansowe zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych województw zamieszczono w tabeli w załączniku.

6. Fundusze celowe województw

W 2006 roku w województwach występowały dwa fundusze celowe:

- Terenowy Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych,
- Wojewódzki Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym,

Stan środków obrotowych funduszy celowych ogółem w województwach zmniejszył się z 96.809 tys. zł na początek roku do 78.701 tys. zł na koniec roku 2006, tj. o 18,7%. Przychody funduszy wyniosły 161.684 tys. zł. Środki funduszy celowych w województwach zostały rozdysponowane w kwocie 179.791 tys. zł.

6.1. Terenowy Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych

Stan środków obrotowych Funduszu w województwach w 2006 r. zmniejszył się z kwoty 61.923 tys. zł na początek roku do 47.407 tys. zł na koniec 2006 roku, tj. o 23,4%.

Przychody Terenowego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w 2006 roku w województwach wyniosły 115.072 tys. zł. Środki te zostały rozdysponowane w kwocie 129.588 tys. zł.

6.2. Wojewódzki Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Stan środków obrotowych Funduszu zmniejszył się z 34.886 tys. zł na początek 2006 roku do 31.293 tys. zł na koniec roku, tj. o 10,3%. Przychody Wojewódzkiego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym w 2006 roku wyniosły 46.612 tys. zł. Środki Funduszu zostały rozdysponowane w kwocie 50.203 tys. zł.

Część V

Rachunek dochodów własnych samorządowych jednostek budżetowych

1. Rachunek dochodów własnych gminnych jednostek budżetowych

Dochody w ramach rachunku dochodów własnych, zostały zrealizowane w wysokości 260.252 tys. zł. W stosunku do planu zostały one zrealizowane w 91,5%.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	Wskaźnik 3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
1. Dochody	284 471	260 252	91,5
2. Wydatki	295 410	251 601	85,2
w tym : wpłaty do budżetu	252	400	158,9

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych rachunków dochodów własnych jednostek budżetowych za 2006 r. (Min. Fin.)

Zrealizowane wydatki wyniosły 251.601 tys. zł i były niższe o 14,8% niż planowano.

Stan środków pieniężnych zwiększył się z 31.451 tys. zł na początku roku do 37.262 tys. zł na koniec roku 2006 tj. o 18,5%.

Dane ze sprawozdań gmin wskazują, że na rachunkach dochodów własnych dominują dochody w działach: – Oświata i wychowanie – 59,8%, – Edukacyjna opieka wychowawcza – 29,1%.

2. Rachunek dochodów własnych powiatowych jednostek budżetowych

Dochody rachunków dochodów własnych powiatowych jednostek budżetowych w kwocie 111.970 tys. zł i zostały zrealizowane w 92,1% planu.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	Wskaźnik 3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
1. Dochody	121 630	111 970	92,1
2. Wydatki	129 939	107 635	82,8
w tym : wpłaty do budżetu	853	1 021	119,8

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych rachunków dochodów własnych jednostek budżetowych za 2006 r. (Min. Fin.)

Zrealizowane wydatki wyniosły 107.635 tys. zł i były niższe o 17,2% niż planowano.

Stan środków pieniężnych zwiększył się z 19.914 tys. zł na początku roku do 28.561 tys. zł na koniec 2006 roku, tj. o 8.646 tys. zł czyli o 43,4%.

Dane ze sprawozdań powiatów wskazują, że na rachunkach dochodów własnych dominują dochody w działach: Oświata i wychowanie – 44,9%, Edukacyjna opieka wychowawcza – 33,6%, Pomoc społeczna – 12,2%

3. Rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu

Dochody rachunków dochodów własnych jednostek budżetowych miast na prawach powiatu w kwocie 494.755 tys. zł i zostały zrealizowane w 91,4% planu.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	Wskaźnik 3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
1. Dochody	541 501	494 755	91,4
2. Wydatki	567 166	458 956	80,9
w tym : wpłaty do budżetu	1 437	1 500	104,4

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych rachunków dochodów własnych jednostek budżetowych za 2006 r. (Min. Fin.)

Zrealizowane wydatki wyniosły 458.956 tys. zł i były niższe o 19,1% niż planowano.

Stan środków pieniężnych zwiększył się z 62.405 tys. zł na początku roku do 98.204 tys. zł na koniec 2006 roku, tj. o 57,4%.

Dane ze sprawozdań wskazują, że na rachunkach dochodów własnych miast na prawach powiatu dominują dochody w działach: Oświata i wychowanie – 61,9%, Edukacyjna opieka wychowawcza – 21,6%, Transport i łączność – 8,5%.

4. Rachunek dochodów własnych wojewódzkich jednostek budżetowych

Dochody rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych województw w kwocie 56.309 tys. zł i zostały zrealizowane w 87,1% planu.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	Wskaźnik 3:2
	w tys zł		%%
1	2	3	4
1. Dochody	64 635	56 309	87,1
2. Wydatki	71 245	47 603	66,8
w tym : wpłaty do budżetu	91	132	145,2

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych rachunków dochodów własnych jednostek budżetowych za 2006 r. (Min. Fin.)

Zrealizowane wydatki wyniosły 47.603 tys. zł i były niższe o 33,2% niż planowano.

Stan środków pieniężnych zwiększył się z 14.114 tys. zł na początku roku do 22.820 tys. zł na koniec 2006 roku tj. o 61,0%.

Dane ze sprawozdań województw wskazują, że na rachunkach dochodów własnych dominują dochody w działach: Oświata i wychowanie – 71,7%, Edukacyjna opieka wychowawcza – 16,7%, Transport i łączność – 5,7%

Część VI

Zbiorcza informacja dotycząca środków na realizację projektów i programów realizowanych z udziałem środków z Unii Europejskiej i innych środków zagranicznych

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, dochodami jednostek samorządu terytorialnego mogą być również:

- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi,
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej,
- inne środki określone w odrębnych przepisach.

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju umożliwiła beneficjentom, którymi są również jednostki samorządu terytorialnego, otrzymywanie z budżetu państwa środków na uzupełnienie wkładu własnego, wymaganego przy realizacji projektów wykonywanych w ramach programów operacyjnych, współfinansowanych z publicznych środków wspólnotowych oraz projektów realizowanych w ramach strategii wykorzystania Funduszu Spójności.

W okresie programowania 2004-2006 Polska otrzymała możliwość wydatkowania ponad 12,8 mld EUR z budżetu Unii Europejskiej, przeznaczonych na działania strukturalne w ramach czterech funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Celem polityki strukturalnej UE jest przyspieszenie wzrostu gospodarczego w mniej zamożnych państwach członkowskich i tym samym niwelowanie różnic w rozwoju pomiędzy państwami członkowskimi, a także pomiędzy ich regionami. Cel ten jest realizowany z jednej strony przez finansowanie działań mających na celu wzmocnienie atrakcyjności danego państwa, w którym dany region się znajduje. Znaczne przyspieszenie w wydatkowaniu środków strukturalnych w 2006 r., w którym znaczny udział mają jednostki samorządu terytorialnego, ma wpływ na gospodarkę naszego kraju, co przejawia się, między innymi, szybszym wzrostem PKB oraz znaczącym spadkiem bezrobocia.

Ze sprawozdań rocznych z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2006 r. wynika, iż przekazane jednostkom samorządu terytorialnego środki, zarówno na finansowanie i współfinansowanie programów pomocy przedakcesyjnej, jak i programów i projektów realizowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, a także środki przekazane na pokrycie kosztów operacyjnych i wydatków ponoszonych w związku z działaniami dostosowawczymi do zadań unijnych, wyniosły 5.210.878 tys. zł, co stanowiło 74,2% ich planu rocznego, z tego:

- środki Unii Europejskiej - 4.285.070 tys. zł (tj. 75,3% planu rocznego),
- środki budżetu państwa lub inne, przekazane jako współfinansowanie programów pomocy przedakcesyjnej, programów i projektów realizowanych z udziałem środków UE, na pokrycie kosztów operacyjnych, a także wydatków ponoszonych w związku z działaniami dostosowawczymi - 894.002 tys. zł (tj. 69,1% planu rocznego),
- środki z budżetu państwa lub inne, przekazane na pokrycie kosztów operacyjnych, a także wydatków ponoszonych w związku z działaniami integracyjnymi oraz inne środki UE – 31.806 tys. zł (tj. 85,4% planu rocznego).

Wysokość dochodów i wydatków na finansowanie i współfinansowanie projektów i programów unijnych w 2006 r. jednostek samorządu terytorialnego, na tle zrealizowanych dochodów i wydatków ogółem budżetów tych jednostek, prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	Plan 2006	Wykonanie 2006	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	(w tys. zł)			(w %)	
1	2	3	4	5	6
Dochody	102 911 882	117 256 974	117 040 222	99,8	113,7
w tym:					
- na finansowanie projektów i programów unijnych	2 079 824	5 693 093	4 285 070	75,3	206,0
- na współfinansowanie projektów i programów unijnych	740 775	1 293 608	894 002	69,1	120,7
- na pokrycie kosztów operacyjnych, a także wydatków ponoszonych w związku z działaniami integracyjnymi oraz inne środki UE	21 686	37 260	31 806	85,4	146,7
Wydatki	103 807 100	128 530 613	120 038 196	93,4	115,6
w tym:					
- na finansowanie projektów i programów unijnych	2 859 169	6 705 628	5 438 634	81,1	190,2
- na współfinansowanie projektów i programów unijnych	1 892 668	4 062 703	3 202 208	78,8	169,2
- na koszty operacyjne, a także wydatki ponoszone w związku z działaniami integracyjnymi	16 579	44 193	30 110	68,1	181,6
WYNIK	-895 218	-11 273 639	-2 997 974	-	

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2006 r. (Min. Fin.)

Z otrzymanej przez jednostki samorządu terytorialnego kwoty 5.210.878 tys. zł na finansowanie i współfinansowanie programów pomocy przedakcesyjnej oraz programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, finansowanie i współfinansowanie projektów i programów unijnych oraz kosztów operacyjnych, przypada dla:

- gmin - 1.821.036 tys. zł,
- powiatów - 728.301 tys. zł,
- miast na prawach powiatu - 1.352.848 tys. zł,
- województw - 1.308.693 tys. zł.

W relacji do dochodów ogółem poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego, ww. dochody stanowiły:

- w gminach - 3,5%,
- w powiatach - 4,9%,
- w miastach na prawach powiatu - 3,3%,
- w województwach - 13,8%.

W 2006 roku, w stosunku do roku 2005, dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego z omawianych tytułów były wyższe o 83,3%, przy czym:

- dochody na finansowanie programów i projektów unijnych były wyższe o 106,0%;
- dochody na współfinansowanie programów i projektów unijnych były wyższe o 20,7%;
- dochody na pokrycie kosztów operacyjnych, a także wydatków ponoszonych w związku z działaniami integracyjnymi oraz inne środki UE były wyższe o 46,7%.

Źródłem finansowania wydatków jednostek samorządu terytorialnego, w tym na programy i projekty unijne są też przychody z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek.

Przychody na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej, w podziale na rodzaje samorządu terytorialnego, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Ogółem jst	Gminy	Powiaty	Miasta na prawach powiatu	Województwa
1	2	3	4	5	6
Przychody ogółem, w tym:	17 230 348	7 570 852	1 969 650	5 341 182	2 348 664
kredyty i pożyczki na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, w tym:	3 160 872	1 088 510	278 325	695 049	1 098 988
kredyty i pożyczki na prefinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	2 468 817	714 560	226 390	511 528	1 016 339
Obligacje j.s.t. oraz związków komunalnych na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	55 009	23 569	9 285	22 155	-

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2006 r. (Min. Fin.)

W ramach kredytów i pożyczek, jednostki samorządu terytorialnego, realizujące programy i projekty finansowane z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, mogły otrzymywać z budżetu państwa środki na prefinansowanie tych programów i projektów.

Prefinansowanie stworzyło możliwość przejściowego finansowania zadań z pożyczki budżetu państwa. Rozwiązanie to wynikało z systemu finansowania projektów, jaki ustalony został przez Komisję Europejską, zgodnie z którym dofinansowanie z pomocy strukturalnej UE przekazywane jest jako refundacja, a więc po dokonaniu wydatków przez beneficjenta pomocy i po zweryfikowaniu dokumentów potwierdzających ich dokonanie.

W ramach określonych w ustawie budżetowej na rok 2006 rozchodów budżetu państwa na prefinansowanie programów realizowanych z udziałem funduszy strukturalnych, jednostkom samorządu terytorialnego udzielono pożyczek na łączną kwotę 2.468.817 tys. zł.

Środki z budżetu państwa na prefinansowanie stanowiły 78,1% łącznej kwoty zaciągniętych przez jednostki samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek na realizację ww. programów i projektów.

W poszczególnych rodzajach jednostek samorządu terytorialnego, przychody z tytułu przekazanych z budżetu państwa pożyczek na prefinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków UE wynosiły:

- w gminach – 714.560 tys. zł, co stanowiło 65,6% łącznej kwoty zaciągniętych przez gminy kredytów i pożyczek na realizację ww. programów i projektów,
- w powiatach – 226.390 tys. zł, co stanowiło analogicznie 81,3%,
- w miastach na prawach powiatu – 511.528 tys. zł, co stanowiło analogicznie 73,6%,
- w województwach – 1.016.339 tys. zł, co stanowiło analogicznie 92,5 %.

Ponadto, uzupełnieniem środków własnych jednostek samorządu terytorialnego, przeznaczonych na współfinansowanie programów pomocowych, mogą być także środki ze źródeł pozabudżetowych (np. z funduszy celowych i agencji), jak również środki kredytowe np. z Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

W 2006 r., w związku z realizacją programów i projektów unijnych, jednostki samorządu terytorialnego poniosły wydatki w wysokości 8.670.952 tys. zł, co w porównaniu do 2005 r. oznacza wzrost o 81,8%, przy czym:

- wydatki na finansowanie projektów i programów unijnych były wyższe o 90,2%,
- wydatki na współfinansowanie projektów i programów unijnych były wyższe o 69,2%,
- wydatki na pokrycie kosztów operacyjnych, a także wydatków ponoszonych w związku z działaniami integracyjnymi oraz inne środki UE były wyższe o 81,6%.

Z wykazanej wyżej kwoty 8.670.952 tys. zł, przypada na wydatki poniesione przez:

- gminy – 2.802.055 tys. zł, co stanowi 32,3% ogólnej kwoty wydatków na omawiane cele,
- powiaty – 962.515 tys. zł, co stanowi odpowiednio 11,1%,
- miasta na prawach powiatu – 2.810.162 tys. zł, co stanowi odpowiednio 32,4%,
- województwa – 2.096.220 tys. zł, co stanowi odpowiednio 24,2%.

W strukturze wydatków dominowały wydatki na zadania realizowane w ramach działów: Transport i łączność; Gospodarka komunalna i ochrona środowiska; Rolnictwo i łowiectwo; Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej; Edukacyjna opieka wychowawcza; Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego oraz Oświata i wychowanie – wydatki w tych działach stanowiły 87,3% kwoty wydatków przeznaczonych na programy i projekty unijne.

Część VII

Zbiorcze wykonanie budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego

Z wykazanych w sprawozdaniach danych ze 157 związków jednostek samorządu terytorialnego wynika, że dochody ogółem zrealizowane przez związki w 2006 r. wynoszą 678.167 tys. zł, co stanowi 91,2% kwot zaplanowanych na ten rok.

Wśród związków, 94 jednostek, tj. 59,9% łącznej ich liczby, zamknęło swoje budżety nadwyżką na łączną kwotę 18.109 tys. zł, deficyt zrealizowały 62 jednostki, tj. 39,5% łącznej ich liczby, na łączną kwotę 30.968 tys. zł, a w 1 jednostce budżet był zrównoważony.

Dochody własne wykonane zostały w kwocie 659.737 tys. zł, co stanowi 91,8% planu rocznego, zaś dotacje celowe w kwocie 18.429 tys. zł, co stanowi 73,3% planu rocznego.

W porównaniu do 2005 r. dochody ogółem i dochody własne związków jednostek samorządu terytorialnego wzrosły odpowiednio o 7,2%, i o 7,5%, a dotacje celowe zmniejszyły się o 3,2%.

W strukturze dotacji dla związków środki na zadania własne stanowiły 8,1%, na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego – 65,2%, a środki pochodzące z funduszy celowych – 26,7%, przy czym na zadania inwestycyjne łącznie przeznaczonych zostało 37,2% dotacji celowych.

W strukturze dochodów ogółem związków, dochody własne stanowiły 97,3%, natomiast dotacje celowe 2,7%.

Wydatki ogółem, wykonane w kwocie 690.825 tys. zł, stanowią 87,9% kwoty planowanej na 2006 r., przy czym wydatki majątkowe zostały zrealizowane w wysokości 120.066 tys. zł, tj. 66,1% planu rocznego, zaś wydatki bieżące w kwocie 570.759 tys. zł, tj. 94,4% planu rocznego.

W strukturze wydatków ogółem wydatki majątkowe stanowią 17,4%, a na wydatki bieżące przypada 82,6%.

Związki jednostek samorządu terytorialnego zaplanowały na 2006 r. deficyt w wysokości 42.290 tys. zł, tj. na poziomie 5,7% zaplanowanych dochodów. Związki zamknęły swoje budżety zbiorczo deficytem w kwocie 12.658 tys. zł, co w odniesieniu do dochodów wykonanych w tym okresie stanowi 1,9%.

Stan zobowiązań związków jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2006 r. wynosił 102.715 tys. zł, przy czym zobowiązania wymagalne wynosiły 7.727 tys. zł, tj. 7,5% łącznej kwoty zobowiązań związków. Łączna kwota zadłużenia związków stanowiła 15,1% dochodów ogółem związków jednostek samorządu terytorialnego.

Stan należności związków jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2006 r. wynosił 18.776 tys. zł, i były to należności wymagalne. Łączna kwota należności związków stanowiła 2,8% dochodów ogółem związków jednostek samorządu terytorialnego.

Spis tablic

- Tablica 1. Informacja z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2006 roku
- Tablica 2. Dochody, wydatki i wynik jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca
- Tablica 3. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 4. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 5. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 6. Przychody i koszty zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek samorządu terytorialnego
- Tablica 6a. Dochody i wydatki rachunków dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego
- Tablica 7. Przychody i koszty funduszy celowych jednostek samorządu terytorialnego
- Tablica 8. Informacja z wykonania budżetów gmin za 4 kwartały 2006 roku
- Tablica 8a. Informacja z wykonania budżetów gmin miejskich za 4 kwartały 2006 r.
- Tablica 8b. Informacja z wykonania budżetów gmin wiejskich za 4 kwartały 2006 r.
- Tablica 8c. Informacja z wykonania budżetów gmin miejsko-wiejskich za 4 kwartały 2006 roku
- Tablica 9. Dochody, wydatki i wynik gmin na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 10. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań gmin według województw
- Tablica 11. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków gmin w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza (w układzie wojewódzkim)
- Tablica 12. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków gmin w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza (w układzie wojewódzkim)
- Tablica 13. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji celowych wykazanych przez gminy w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 14. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej gmin według województw
- Tablica 15. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gmin według województw

- Tablica 16. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez gminy na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 17. Wydatki gmin według działów i rodzajów
- Tablica 18. Wydatki gmin wiejskich według działów i rodzajów
- Tablica 19. Wydatki gmin pozostałych według działów i rodzajów
- Tablica 20. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja państwowa i samorządowa w gminach według województw
- Tablica 21. Wydatki majątkowe i inwestycyjne gmin według województw
- Tablica 22. Przychody i koszty gminnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych
- Tablica 23. Przychody i koszty gminnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych – gminy pozostałe
- Tablica 24. Przychody i koszty gminnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych – gminy wiejskie
- Tablica 25. Informacja z wykonania budżetów powiatów za 4 kwartały 2006 roku
- Tablica 26. Dochody, wydatki i wynik powiatów na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 27. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych powiatach
- Tablica 28. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków powiatów w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 29. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków powiatów w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 30. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez powiaty w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 31. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej powiatów według województw
- Tablica 32. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych powiatów według województw
- Tablica 33. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez powiaty na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 34. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja państwowa i samorządowa w poszczególnych powiatach
- Tablica 35. Wydatki majątkowe i inwestycyjne powiatów według województw
- Tablica 36. Wydatki powiatów według działów i rodzajów

- Tablica 37. Przychody i koszty powiatowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych
- Tablica 38. Informacja z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 4 kwartały 2006 roku
- Tablica 39. Dochody, wydatki i wynik miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 40. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych miastach na prawach powiatu
- Tablica 41. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków miast na prawach powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 42. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków miast na prawach powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 43. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez miasta na prawach powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 44. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu (część gminna) według województw
- Tablica 45. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu (część gminna) według województw
- Tablica 46. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez miasta na prawach powiatu (część gminna) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 47. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu (część powiatowa) według województw
- Tablica 48. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu (część powiatowa) według województw
- Tablica 49. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez miasta na prawach powiatu (część powiatowa) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 50. Wydatki miast na prawach powiatu według działów i rodzajów
- Tablica 51. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja państwowa i samorządowa w poszczególnych miastach na prawach powiatu
- Tablica 52. Wydatki majątkowe i inwestycyjne miast na prawach powiatu według województw
- Tablica 53. Przychody i koszty zakładów budżetowych, gospodarstw

pomocniczych w miastach na prawach powiatu

- Tablica 54. Informacja z wykonania budżetów województw za 4 kwartały 2006 roku
- Tablica 55. Dochody, wydatki i wynik województw na 1 mieszkańca
- Tablica 56. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych województwach
- Tablica 57. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków województw w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 58. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków województw w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 59. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez województwa w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 60. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej województw
- Tablica 61. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych województw
- Tablica 62. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez województwa na podstawie porozumień z organami administracji rządowej
- Tablica 63. Wydatki województw według działów i rodzajów
- Tablica 64. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja państwowa i samorządowa w poszczególnych województwach
- Tablica 65. Wydatki majątkowe i inwestycyjne województw
- Tablica 66. Przychody i wydatki wojewódzkich zakładów budżetowych oraz gospodarstw pomocniczych
- Tablica 67. Informacja z wykonania budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2006 roku
- Tablica 68. Wykaz gmin dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2006 roku
- Tablica 69. Wykaz miast na prawach powiatu dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2006 r.
- Tablica 70. Wykaz powiatów dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2006 roku
- Tablica 71. Wykaz województw dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej w 2006 roku